

Dziennik Zarządu Miejskiego w Łodzi

WYCHODZI 15 KAŻDEGO MIESIĄCA

WYDAWCA: ZARZĄD MIEJSKI w ŁODZI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA:

7, UL. PIOTRKOWSKA 104. POKÓJ NR. 127, TELEFON 280-40

APARAT WEWNĘTRZNY NR. 77

PRENUMERATA WYNOŚI:

kwartalnie	Zł. 105,—
półrocznie	„ 210,—
rocznie	„ 420,—
pojedynczy egzemplarz	„ 55,—

CENY OGŁOSZEŃ: ✓

cała strona za tekstem	Zł. 500,—
pół strony „ „	„ 250,—
drobne po zł. 1,— za wyraz.	

Treść numeru 2-go z dnia 15 sierpnia 1945 roku:

	Str.
1. Eugeniusz Ajnenkiel, Wiceprezydent Miasta Łodzi — Osiągnięcia i cele w dziedzinie zdrowia publicznego m. Łodzi .	1
2. Inż. Julian Brzozowski Naczelnik Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich Zarządu Miejskiego w Łodzi — Przedsiębiorstwa użyteczności publicznej i ich znaczenie dla miasta .	3
3. Zygmunt Maciejowski, Kierownik Oddziału Oświaty i Wychowania Wydziału Oświaty Zarządu Miejskiego w Łodzi — Zamierzenia i osiągnięcia w dziedzinie oświaty pozaszkolnej Wydziału Oświaty Zarządu Miejskiego w Łodzi .	13
4. Sprawozdanie z działalności Zarządu Miejskiego m. Łodzi za I półrocze 1945 roku	17
5. Protokół z konferencji przedstawicieli większych miast w Polsce, odbytej w m. Łodzi w dniu 18 lipca 1945 roku	44
6. Protokoły 7 i 8 Plenarnych Posiedzeń Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi, odbytych w dniu 1 czerwca 1945 roku	69
7. Protokół 9 Plenarnego Posiedzenia Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi, odbytego w dniach 18 i 19 czerwca 1945 roku	75
8. Sprawozdanie finansowe Zarządu Miejskiego w Łodzi za czas od 1 kwietnia do 30 czerwca 1945 roku	93
9. Okólniki	97
10. Statut o podatku od psów na rzecz Gminy Miejskiej Łódź	110
11. Statut o poborze na rzecz gminy m. Łodzi podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk	114
12. Obwieszczenia	127
13. Ogłoszenia	129

Wydawca: Zarząd Miejski w Łodzi, ul. Piotrkowska 104.

EUGENIUSZ AJNENKIEL

Wiceprezydent Miasta Łodzi.

OSIĄGNIĘCIA I CELE W DZIEDZINIE ZDROWIA PUBLICZNEGO M. ŁODZI

Potrzeby Łodzi w dziedzinie zdrowia publicznego były zawsze bardzo znaczne. W okresie przed pierwszą okupacją niemiecką do 1914 roku, wykonywanie tych potrzeb było raczej w rękach prywatnych, dobroczynności publicznej, niż w zakresie działania samorządu. To długotrwałe zaniedbanie starał się naprawić w następnych latach polski samorząd. Do 1939 roku, właśnie ze względu na strukturę społeczną naszego miasta, zdrowotność publiczna pochłaniała do 20% budżetu samorządu łódzkiego.

Czas brunatnej okupacji uprzywilejował Niemców, otaczając zdrowie „polskich niewolników“ tylko taką opieką, aby można ostatecznie ich siły wykorzystać do gospodarki wojennej okupanta.

Gdy więc okupant, prawie że w popłochu opuszczał nasze miasto, przed ludźmi odbudowywującymi łódzki samorząd stanęło nielada zadanie. Trzeba było przejąć i zabezpieczyć wszelkie urządzenia szpitalne oraz gabinety lekarskie Niemców, u których wiele dobra społecznego znajdowało się. Brak fachowego personelu administracyjnego polskiego uniemożliwił w wysokim stopniu zrealizowanie podjętych zamierzeń, to też organizujący się Wydział Zdrowia Publicznego, z konieczności we własnym zakresie angażował sobie nowy personel, bowiem niewielka ilość przedwojennych pracowników zgłosiła się do pracy. Ponieważ posiadanie szpitali ma olbrzymie znaczenie tak w dziedzinie lecznictwa, jak i też w akcji zapobiegawczej, zwrócono przede wszystkim swą uwagę na zabezpieczenie szpitali, jak i instytucyj Wydziału Zdrowia, bowiem urządzenia ich były rozgrabione przez ludność. Tak szpitale, jak i instytucje Wydziału Zdrowia były rozrzucone po całym mieście, to też zabezpieczenie nie było rzeczą ani łatwą, ani też i wszędzie możliwą.

Mimo tych trudności w miesiącu styczniu 1945 r. pięć szpitali uchroniono od zniszczenia i kradzieży, a mianowicie przy ul. Łomżyńskiej, skórny przy ul. Tramwajowej, społeczny im. Św. Rodziny, szpital im. Św. Jana oraz szpital psychiatryczny w Kochanówce. Następnie przejęto, dotkliwie przez ludność obrabowane szpitale: im. Św. Antoniego, im. Św. Teresy, szpital dla dzieci im. Anny-Marii oraz szpital w Radogoszczu. W miesiącu lutym przejęto dalsze dwa szpitale: położniczo-ginekologiczny przy ul. Sztetlinga i tzw. O. O. Bonifratrów na Chojnach. Uchronienie szpitali a następnie doprowa-

dzenie ich do użytkowania zawdzięcza miasto pracownikom Wydziału Zdrowia, ich pracy i staraniom. W miesiącu czerwcu uruchomiono Sanatorium dla dzieci w Łagiewnikach. Tak więc w pierwszych miesiącach odzyskanej niepodległości, dzięki nieustannemu wysiłkowi, dużej uwadze i zapobiegliwości władz samorządowych, miasto przygotowało i dysponuje w dziedzinie szpitalnictwa 12-ma gmachami, dobrze wyposażonymi w aparaty i narzędzia lecznicze. Jak konieczne one były dla ludności miasta niechaj zobrazuje poniższe zestawienie (na dzień 19. 1. 1945 r. zastano w leczeniu szpitalnym 369 chorych):

miesiące	było w leczeniu	dni szpitalnych
styczeń	693	6008
luty	1386	17382
marzec	2188	28500
kwiecień	2393	33401
maj	2779	37658
czerwiec	3287	43829

Na olbrzymie trudności napotyka praca w dziedzinie szpitalnictwa jeśli chodzi o leki, których brak grozi niejednokrotnie utratą życia. Aby niedopuszczyć do tego, miasto zdecydowało się na zakup najniezbędniejszych leków w wolnym handlu, których to środków w drodze przydziału uzyskać nie może. Ważnym zasługującym na uwagę zagadnieniem jest sprawa niedostatecznego wyżywienia chorych. Były okresy nieraz wprost tragiczne, które należało przeżywać, szukając i wyczerpując wszelkie możliwości poprawy tego stanu rzeczy. Niemniej ważnym zagadnieniem to brak bielizny szpitalnej. Kołatanie o nią do władz nie daje dziś odpowiednich wyników, co przy zużywaniu materiałów na dekoracje w związku z uroczystościami państwowymi i innymi, wydać się może niewłaściwym.

Leczenie Roentgenem. W miesiącu lutym uruchomiono w gmachu Wydziału Zdrowia Publicznego gabinet roentgenowski do leczenia rozpoznawczego, który w miesiącu tym wykonał

	55 zabiegów		
w marcu	650	„	
w kwietniu	557	„	
w maju	610	„	
	161	„	Gabinet Roentgen. w Radogoszczu
	149 prześwietleń		
w czerwcu	537 zabiegów	„	„
	250	„	„
	213 prześwietleń		

W miesiącu marcu uruchomiono **Przychodnie Miejskie**, które udzieliły bezpłatnie pomocy

w marcu	115	chorym
w kwietniu	1254	„
w maju	1422	„
w czerwcu	4909	„

Miejskie Pogotowie Ratunkowe uruchomione zostało w ostatnich dniach stycznia i w miesiącu tym

udzieliło pomocy 4 osobom dokonało przewozu 8 chorych

w lutym	„	„	134	„	„	„	138	„
w marcu	„	„	239	„	„	„	146	„
w kwietniu	„	„	217	„	„	„	134	„
w maju	„	„	324	„	„	„	141	„
w czerwcu	„	„	366	„	„	„	238	„

W miesiącu lutym uruchomiony został **Instytut Patologiczny** który współpracując ze wszystkimi szpitalami miejskimi i Sądem Okręgowym, okazuje im dużą pomoc zwłaszcza w diagnostyce mikroskopowej.

W miesiącu lutym Instytut dokonał:

	10 sekcij zwłok			
w marcu	12	„	„	i 7 badań mikroskopowych
w kwietniu	15	„	„	16 „
w maju	25	„	„	129 „
w czerwcu	21	„	„	92 „

Oddział Sanitarny zorganizował się i rozpoczął swe czynności w dniu 4 lutego rb.

Opierając się na swej przedwojennej działalności Oddział zorganizował następujące instytucje:

Dozory Sanitarne
 Dozór Sanitarно-Techniczny
 Sekcję do Walki z Gruźlicą
 Miejską Pracownię Badań Klinicznych
 Miejski Zakład Odkażający
 Zakłady Kąpielowe
 Miejską Odświeżbiarnię
 Ambulatorium Dentystyczne
 Sekcję Opieki nad Matką i Dzieckiem
 Sekcję Higieny Szkolnej
 Urząd Sanitarно-Obyczajowy
 Przychodnię Przeciwwjagliczą.

Sekcja Walki z Gruźlicą. Sekcja Walki z Gruźlicą zorganizowana została w miesiącu lutym 1945 r. W tymże miesiącu uruchomiła 3 poradnie, czwarta — uruchomiona została w marcu rb. Poradnie

wprowadziły pomoc specjalistyczną lekarzy pediatrów, chirurgów skórnych, laryngologów i nawiązały kontakt z Inspektoratem Szkolnym w celach poddania badaniu dzieci i personelu szkolnego.

Dla skoordynowania prac, związanych z walką z gruźlicą sekcja przejęła od Oddziału Szpitalnictwa kierowanie chorych na gruźlicę do szpitali. Przejęcie tych czynności umożliwia Sekcji stałą kontrolę nad doborem chorych na gruźlicę, nadających się do leczenia szpitalnego.

Wyniki Akcji Sekcji obrazuje poniższe zestawienie:

	luty	ma- rzec	kwie- cień	maj	czer- wiec	ogó- łem
zbadano nowozapisanych	163	914	771	1021	1780	4649
„ „ powtórnie	77	—	22	41	130	270
„ „ ogółem	240	914	793	1062	1910	4919
dokonano prób tuberkulinowych	—	8	33	34	75	150
„ „ prześw. roentgenowskich	230	1162	1384	1286	2217	6279
„ „ zdjęć roentgenowskich	—	—	—	—	32	32
zbadano płwociny	61	375	316	239	552	1543
dokonano badań krwi	174	—	719	575	1110	2570
„ „ zabiegów odmy sztucznej	8	76	121	121	203	529
„ „ wywiadów	11	96	160	170	217	654
„ „ badań klinicznych	—	538	629	592	1321	3080
zakwalifikowano do leczenia szpit.	—	—	—	—	107	107
skierowano do szpitala	—	29	16	14	72	131
skierowano do leczenia sanatoryjn.	—	—	—	38	60	98
zakwalifikowano do prewentorium	—	—	—	—	54	54
skierowano do leczenia ambulator.	—	—	756	573	957	2286
wykryto gruźlicę otwartą z Kocha +	—	84	93	59	111	347
„ „ „ „	—	127	137	135	160	559
„ „ czynną zamkniętą	—	143	259	143	305	850
„ „ gruźlicy	—	—	—	—	100	100
„ „ kości	—	—	—	—	10	10
„ „ skóry	—	—	—	—	5	5

Miejska Pracownia Badań Klinicznych zorganizowana została w końcu stycznia rb. i mimo braku niektórych aparatów i odczynników przeprowadza badania. Naskutek powrotu do Łodzi wielkiej liczby mieszkańców z obozów koncentracyjnych oraz z robót z Rzeszy napływ chorych do pracowni jest wielki.

Ambulatorium Dentystyczne zorganizowane zostało w dniu 20 lutego rb., a uruchomione w marcu rb. Ambulatorium udziela pomocy bezpłatnej w pierwszym rzędzie młodzieży szkolnej, ubogim kierowanym przez Wydział Opieki Społecznej oraz częściowo pracownikom miejskim. W miesiącu czerwcu uruchomiony został apa-

rat roentgenowski do zdjęć i prześwietleń. Czynne stale są 2 fotole dentystyczne, wobec zwiększającej się frekwencji przystąpiono do uruchomienia trzeciego.

Sekcja Opieki nad Matką i Dzieckiem. Przerwana na skutek działań wojennych działalność Towarzystwa Opieki nad Matką i Dzieckiem „Kropla Mleka“ podjęta została przez Wydział w miesiącu lutym rb. przez powołaną do życia Sekcję Opieki nad Matką i Dzieckiem. Zorganizowano w różnych punktach miasta 9 stacyj oraz Centralną Kuchnię Mleczną.

Do czynności Sekcji należą:

- 1) Rozdawnictwo mleka i mieszanek dla niemowląt
- 2) Prowadzenie poradni dla dzieci
- 3) Prowadzenie poradni dla kobiet ciężarnych.

Sekcja Higieny Szkolnej zorganizowana została w dniu 9 kwietnia rb. i działalnością swoją obejmuje dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym. Opieką swą Sekcja otacza 90 szkół i 12 przedszkoli, które obejmują ponad 50 tysięcy młodzieży szkolnej. Wychodząc z założenia, że praca w szkołach jest inna niż w przedszkolach, wyodrębniono przedszkola i utworzono dla nich specjalną dzielnicę. Ogółem uruchomionych zostało 15 dzielnic szkolnych i 1 dzielnic przedszkola. Przeciętnie na jednego lekarza i higienistkę przypada około 3 tys. dzieci, rozmieszczonych w pięciu lub sześciu szkołach.

Prace nad prześwietlaniem płuc młodzieży są w toku. Zapożyczkowano również leczenie dentystyczne dzieci w Miejskim Ambulatorium. Dzieci, chore na choroby zakaźne, są otoczone specjalną opieką i odwiedzane przez higienistki szkolne w celu zbadania warunków na miejscu. Dokonano szczepień przeciwko durowi brzuszemu i szczepień przeciwospowych. Czynności te przeprowadzone były przez lekarzy i higienistki szkolne. Zakwalifikowano na kolonie i półkolonie dziatwę, której stan zdrowia opieki tej wymagał.

Oddział Weterynaryjny zorganizowany został w miesiącu styczniu. W pierwszym rzędzie skompletowano personel rzeźni, uporządkowano i dokonano napraw w rzeźni, uszkodzonych skutkiem działań wojennych. Rozpoczęto zwalczanie świerzbu koni szerzącego się na terenie miasta i rejestrację sztuk przez niego dotkniętych.

W miesiącu marcu uruchomiono Stację Kontroli mięsa przywozowego.

Nie wyczerpałem całego materiału, obrazującego działalność Wydziału Zdrowia w okresie sześciu miesięcy, bowiem artykuł ten rozrósłby się do dużego sprawozdania cyfrowego.

Podkreślić jednak mogę, że praca samorządu idzie w kierunku całkowitego wyzyskania wszelkich środków możliwości w kierunku podniesienia stanu zdrowotnego miasta i jego ludności.

Inż. JULIAN BRZOSOWSKI

Naczelnik

Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich
Zarządu Miejskiego w Łodzi

PRZEDSIĘBIORSTWA UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ I ICH ZNA- CZENIE DLA MIASTA.

Do zadań samorządu należy organizacja życia publicznego na terenie miasta i tworzenie warunków, ułatwiających i zabezpieczających zaspakajanie potrzeb ludności.

Część tych zadań samorząd spełnia przy pomocy urządzeń zwanych, zależnie od charakteru zadań, jakie spełniają oraz ich rentowności — zakładami względnie przedsiębiorstwami.

Zakładami nazywają się takie urządzenia, które mają za zadanie zaspakajanie potrzeb ludności, przede wszystkim najbiedniejszej, w zakresie zdrowotności, opieki, wychowania, oświaty itp. i muszą być prowadzone przez samorząd bez względu czy są rentowne względnie nawet samowystarczalne czy nie, do nich należą: żłobki, domy wychowawcze, domy starców, przychodnie, lecznice, szpitale, sanatoria, apteki i inne.

I. Przedsiębiorstwami zwą się urządzenia, które muszą być przynajmniej samowystarczalne a winny nawet, zależnie od warunków, przynosić mniejsze lub większe zyski. Przedsiębiorstwa miejskie dzielą się na: I — przedsiębiorstwa użyteczności publicznej i II — przedsiębiorstwa handlowe.

Przedsiębiorstwa użyteczności publicznej są takie, które zaspakajają potrzeby najszerszych warstw ludności względnie spełniają ważne dla ludności zadania. Ze względu na duże koszty budowy i konieczność zabezpieczenia rentowności, przedsiębiorstwa te korzystają przeważnie z prawa wyłączności, w wielu wypadkach oparte są na przymusie korzystania z ich usług.

Do przedsiębiorstw użyteczności publicznej należą:

- 1) energetyczne: elektrownie, gazownie,
- 2) komunikacyjne: tramwaje miejskie i podmiejskie (koleje dojazdowe) autobusy, dworce autobusowe, lotniska itp.,
- 3) aprowizacyjne: rzeźnie, chłodnie, targowiska i hale targowe, elewatory zbożowe, zlewnie mleka itp.
- 4) sanitarne: kanalizacja, wodociągi, oczyszczanie miasta.

II. Miejskie przedsiębiorstwa handlowe przeważnie są to takie

przedsiębiorstwa, które bezpośrednio lub pośrednio związane są z wykonywaniem zadań samorządu, czy to na polu budownictwa miejskiego, czy aprowizacji ludności lub temu podobne.

Przedsiębiorstwa te mają za zadanie bądź dostarczanie na potrzeby samorządu wzgl. na rynek potrzebnych materiałów i regulowanie w ten sposób ich podaży, bądź, regulowanie cen produkowanych artykułów i ochronę ludności przed wyzyskiem, bądź wreszcie dla dostarczenia samorządowi środków dla prowadzenia nierentownych zakładów lub wykonywania innych zadań, ciężących na samorządzie. Przedsiębiorstwa te z prawa wyłączności nie korzystają. Warunkiem usprawiedliwiającym ich prowadzenie przez samorząd jest ich rentowność. Do tej kategorii przedsiębiorstw należą: betoniarnie, cegielnie i klinkiernie, warsztaty mechaniczne, młyny, mleczarnie, piekarnie itp.

Jeżeli chodzi o zakłady miejskie, a więc urządzenia deficytowe, w najlepszym razie samowystarczalne, to nigdy u nikogo nie budziło żadnych wątpliwości, że winny one być prowadzone przez miasta nawet i w tym wypadku, gdy miasto nie posiadało samorządu, jak to miało miejsce w miastach byłego Królestwa Kongresowego. Co się tyczy przedsiębiorstw użyteczności publicznej, to te z nich, które dla ich budowy wymagały wielkich kapitałów inwestycyjnych, a nie dawały widoków na osiągnięcie dużych zysków jak np. kanalizacja, wodociągi, pozostawiono miastom. Jeżeli zaś chodziło o przedsiębiorstwa, które zaliczały się do bardzo rentownych, jak: elektrownia, gazownia, tramwaje, rzeźnia, to o te ubiegał się kapitał prywatny. Dlatego też w miastach b. Kongresówki, nieposiadających do 1918 roku samorządu, wszystkie większe przedsiębiorstwa zapewniające dużą rentowność, należały do spółek prywatnych i były eksploatowane na podstawie udzielonych im przez miasta koncesji. Nawet w Warszawie do niedawna jeszcze (na parę lat przed wojną) elektrownia eksploatowana była przez spółkę prywatną z kapitałem zagranicznym. Konieczność oddania tych przedsiębiorstw spółkom prywatnym motywowaną była tym, że kapitał prywatny pracuje sprawniej i rentowniej aniżeli miasto. Przeczy jednak temu fakt budowy i eksploatowania przez miasto kanalizacji i wodociągów w Warszawie, które mimo że stanowią wielkie przedsiębiorstwo, wymagające przytym dużej wiedzy i sprawności technicznej, kilkadziesiąt lat już pracują bardzo dobrze i wykonywują usługi po cenach nie wyższych jak tego rodzaju przedsiębiorstwa zagraniczne. Kanalizacja i wodociągi w Warszawie były wzorem dla Europy.

Pozbawienie miasta przedsiębiorstw rentownych zmuszało miasto do korzystania przy wykonywaniu swoich zadań tylko z wpływów podatkowych, a co zatym idzie do nakładania na mieszkańców dużych podatków w celu zrównoważenia budżetów.

Jeżeli sprawa wpływów z przedsiębiorstw użyteczności publicznej jest dla miasta ważną ze względów budżetowych, to nie jest ona jednak jedyną ani nawet najważniejszą.

Jak było powiedziane wyżej, przy pomocy przedsiębiorstw użyteczności publicznej, samorządy spełniają część swoich zadań w stosunku do mieszkańców, z usług przedsiębiorstw użyteczności publicznej korzystają najszerze warstwy ludności, dlatego też przedsiębiorstwa te odgrywają wielką rolę i mają duży wpływ na rozwój miasta i politykę gospodarczą Zarządu Miejskiego. Odpowiednio rozbudowane sieci tramwajów miejskich, należyty ruch pociągów, racjonalna polityka taryfowa za przejazdy, umożliwiają rozwój miasta w pożądanym kierunku, zgodnie z planem urbanistycznym miasta. Miasto może się zabudowywać na dużej przestrzeni luźno stojącymi domkami, otoczonymi ogrodami, a niestłoczonymi wysokimi domami przy wąskich ulicach, uniemożliwiających należyty dostęp świeżego powietrza. W tych warunkach stan zdrowotny miasta może być znacznie lepszy. Ludność przeważnie biedna, pracująca, mająca zapewniony łatwy i niekosztowny dojazd z domu do miejsca pracy może mieszkać w warunkach higienicznych, zdaleka od miejsca pracy, co ma bardzo ważne znaczenie jeżeli chodzi o przemysł szkodliwy dla zdrowia pracujących np. fabryki chemiczne, farbiarnie, garbarnie, fabryki gumy itp. Temu samemu celowi służy należyta rozbudowa sieci elektrowni i gazowni. Dostarczenie prądu i gazu i to po niskich cenach umożliwi każdemu pracującemu spożycie zarówno z rana przed pracą jak i po powrocie z pracy ciepłej strawy, należyte ogrzanie i oświetlenie mieszkania itp.

Możliwość otrzymania taniej energii elektrycznej dla napędu silników uprzystępnia każdemu najbiedniejszemu nawet rzemieślnikowi czy chałupnikowi racjonalne prowadzenie warsztatu, tak że bez nadmiernego wysiłku, bez konieczności pracy w ciągu 16 i więcej godzin pracy na dobę, będzie on mógł dostatecznie zapracować na utrzymanie siebie i rodziny.

Dalej Zarząd Miejski będzie mógł przez właściwą rozbudowę sieci tramwajowej, elektrowni i gazowni prowadzić odpowiednią politykę terenową, regulować ceny planów itp.

Wszystkie te zagadnienia są dla ludności bardzo ważne i dlatego samorząd prowadząc przedsiębiorstwa użyteczności publicznej we własnym zakresie może a nawet musi je uwzględniać nawet z poświęceniem rentowności, narazie przynajmniej zadawalając się mniejszymi dochodami. Podczas gdy prywatny przedsiębiorca, mający na widoku tylko i jedynie możliwie największe oprocentowanie włożonego w przedsiębiorstwo kapitału mniej będzie się liczył z potrzebami ludności. Np. przedsiębiorca prywatny eksploatujący tramwaje będzie budował tylko te linie, które mu natychmiast po wybudowaniu dadzą należyte oprocentowanie wyłożonego kapitału, tymczasem miasto prowadząc tramwaje we własnym zakresie, mając na widoku dobro

ludności wzgl. rozwój miast będzie budować i linie narazie nawet nie rentowne, a które zaczną rentowność dopiero po pewnym czasie, gdy wzrośnie zaludnienie w sferze wpływu tej nowej linii.

Dlatego też i w interesie ludności leży, ażeby przedsiębiorstwa użyteczności publicznej prowadzone były przez samorządy. Zupełnie naturalnym jest więc, że po wojnie wszystkie miasta rzuciły hasło umiastowienia wszystkich przedsiębiorstw użyteczności publicznej. Zdawałoby się, że obecnie nic nie stoi temu na przeszkodzie. Tymczasem nieoczekiwanie dla miast powstały nowe trudności.

Państwowe władze centralne zamierzają upaństwić wszystkie wielkie i średnie zakłady energetyczne, a więc: elektrownie i gazownie, a to w celu uzgodnienia pracy tych przedsiębiorstw z ogólnopaństwowym planem energetycznym. Upaństwowieniu uległyby nie tylko zakłady energetyczne, znajdujące się w rękach prywatnych kapitalistów, lecz i stanowiące własność samorządów, wybudowane i prowadzone przez samorządy. W tym celu tworzy się zjednoczenie energetyczne, które miałoby za zadanie przejąć wyżej wymienione zakłady wytwórcze w celu ich eksploatacji. Gdyby powyższy projekt został zrealizowany to samorządy zostałyby pozbawione najwięcej rentownych przedsiębiorstw użyteczności publicznej, oraz wpływu jakie tego rodzaju przedsiębiorstwa, jak widzieliśmy wyżej, wywierają na politykę gospodarczą miasta.

Dlatego też cały szereg miast jak i Łódź wystąpiły w tej sprawie zarówno do Ministerstwa Administracji Publicznej o poparcie jak i do Ministerstwa Przemysłu o pozostawienie zakładów energetycznych: elektrowni i gazowni w rękach samorządów. Zresztą i Ministerstwo Administracji Publicznej stoi na stanowisku, że przed przedsiębiorstwa użyteczności publicznej winny być prowadzone przez samorządy, twierdząc: „przedsiębiorstwa miejskie winny być trwałą i mocną podstawą gospodarki finansowej miasta“. Ażeby jednak i ogólnopaństwowe plany były zawarowane, samorządy muszą dać najdalej idące gwarancje, że ściśle przestrzegają będą zarządzeń władz centralnych, koniecznych ze względu na realizację ogólnopaństwowego planu energetycznego i tyczących odpowiednich przedsiębiorstw, będących w posiadaniu poszczególnych samorządów.

Reasumując wyżej powiedziane widzimy, że przedsiębiorstwa użyteczności publicznej prowadzone przez samorządy winny:

- po pierwsze — uprzystępnąć najszerzszym warstwom ludności korzystanie z usług, dla których zostały one powołane po cenach możliwie najniższych,
- po drugie — dostarczyć samorządom środków potrzebnych dla wykonywania zadań ustawowych, jak opieka społeczna, zdrowie, wychowanie itp. w stosunku do najwięcej potrzebującej ludności bez potrzeby uciekania się do nadmiernego opodatkowania mieszkańców.

Widzimy więc, że prowadzenie przez samorzady przedsiębiorstw, w szczególności przedsiębiorstw użyteczności publicznej ma olbrzymie znaczenie dla całej gospodarki miasta i nie będzie przesadą twierdzenie, że miarą sprawności danego samorządu, jego dbałości o powierzonych jego pieczy mieszkańcach i umiejętności gospodarowania są prowadzone przez niego przedsiębiorstwa.

Ażeby przedsiębiorstwa miejskie należycie spełniły swoje zadania winny być one należycie prowadzone zarówno pod względem technicznym, jak i handlowym.

Czynnik społeczny, którym musi się kierować zarząd przedsiębiorstwa użyteczności publicznej z uwagi na dobro i potrzeby mieszkańców, zmuszający nieraz do podejmowania zadań, które z góry przewidywane są jako mało rentowne albo wręcz nierentowne nie mogą być usprawiedliwieniem dla nieracjonalnego prowadzenia przedsiębiorstwa w ogóle. Wręcz przeciwnie obowiązkiem zarządu względnie kierownictwa winno być poczynienie możliwych oszczędności, któreby pozwoliły pokryć względnie zmniejszyć przewidywane niedobory. Sam fakt podjęcia przez przedsiębiorstwo zadania przewidywanego jako deficytowe winien być zatwierdzony przez Zarząd Miejski na podstawie przeprowadzonej przez kierownictwo przedsiębiorstwa kalkulacji i ścisłego ustalenia wysokości przewidywanych z tego tytułu niedoborów oraz korzyści wynikających dla ludności miasta z prowadzenia tegoż.

Ażeby przedsiębiorstwo mogło pracować sprawnie winno kierownictwo posiadać swobodę działania w ramach ustalonego regulaminu. Kierownictwo przedsiębiorstwa ponosić jednak winno całkowitą odpowiedzialność, ustaloną w sposób b. rygorystyczny. Odpowiedzialne kierownictwo winno być jednoosobowe, bądź dyrektor przedsiębiorstwa, bądź przewodniczący zarządu, zależnie od miejscowych warunków.

ZYGMUNT MACIEJÓWSKI

Kierownik Oddziału Oświaty i Wychowania
Wydziału Oświaty Zarządu Miejskiego w Łodzi.

ZAMIERZENIA I OSIĄGNIĘCIA W DZIEDZINIE OŚWIATY POZASZKOLNEJ WYDZIAŁU OŚWIATY ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI

Prawdziwie demokratyczne państwo musi się opierać na oświeconych masach społeczeństwa. Nie ma prawdziwej i pełnej demokracji tam, gdzie obywatel jest ciemny i nieoświecony i nie może, bo nie umie, pełni swych praw wykorzystać należycie. Dlatego też wszędzie i zawsze prawdziwy i rozumny działacz oświatowy był szczerym i gorącym bojownikiem demokracji. Nic więc dziwnego, że w odrodzonej Polsce tak szybko zorganizowało się szkolnictwo, bo do pracy stanęli ludzie, którzy wierzyli, że oświata jest trwałą podwaliną ustroju demokratycznego Polski.

Wydział Oświaty Zarządu Miejskiego w Łodzi zwrócił szczególną uwagę na oświatę pozaszkolną, gdyż miała ona usunąć w pierwszym rzędzie te wszystkie braki i zaniedbania, jakie musiała spowodować wieloletnia okupacja na terenie Łodzi.

Młodzież przez lat 5 przeszła pozbawiona szkoły polskiej powinna była znaleźć możliwość kształcenia się, a ponieważ jednocześnie musiały jąć się pracy zarobkowej, należało dać jej możliwość uczenia się w godzinach wieczorowych, zorganizować szkoły, które pozwoliłyby jej uzupełnić braki w dziedzinie wykształcenia ogólnego przede wszystkim w zakresie szkoły powszechnej, a także i gimnazjum.

Z inicjatywy Kuratorium Okręgu Szkolnego Łódzkiego powstały liczne gimnazja, przy których organizowane są klasy dla dorosłych, z inicjatywy Wydziału Oświaty w porozumieniu z Inspektoratem Szkolnym zorganizowane zostały wieczorowe szkoły powszechne dla młodzieży w wieku pozaszkolnym. Na terenie kilkudziesięciu szkół powszechnych w ciągu miesiąca lutego b. r. przeprowadzono zapisy kandydatów do wieczorowych szkół dokształcających, a od pierwszego marca 1945 r. stopniowo uruchomione były 22 szkoły wieczorowe w różnych punktach miasta. Część tych szkół rozpoczęła pracę w marcu, część w kwietniu. Postawiono sobie zasadę, że do połowy lipca przerobiony zostanie kurs jednej klasy, a w ciągu roku szkolnego 1945/46 kurs 2 klas, aby młodzież mogła jak najprędzej nadrobić czas stracony. Trzeba było potworzyć komisje, które miały opracować skrócony program nauki, zdecydować się na ustalenie ilości godzin zajęć w każdej klasie (18 godzin tygodniowo), pokonać trudności

związane z godziną policyjną, przyjęć zasadnicze linie wytyczne nauczania, uwzględniając szczególnie brak wszelkich pomocy szkolnych, a przede wszystkim podręczników. Trudno również było dobrać siły nauczycielskie, ustalić jakieś racjonalne normy wynagrodzeń za pracę. Chętniej do nauki młodzieży zapisało się przeszło 3.000. Rozlokowana została w 22 szkołach z 85 klasami. Z tych 3.000 do końca roku szkolnego uczęszczało młodzieży 2.347.

Klas 3-ich było	2,	młodzieży	52,	promowano	52
„ 4-ych	21,	„	555,	„	465
„ 5-ych	37,	„	1053,	„	896
„ 6-ych	23,	„	622,	„	494
„ 7-ych	2,	„	65,	„	56

Personel nauczycielski — 115 osób.

Młodzież pracowała bardzo intensywnie, 24 młodzieży w klasie 5-ej w szkole nr. 1 przerobiło od marca do 15 lipca kurs 2 klas. W 50 młodzieży uczęszczająca do szkół pracowała zarobkowo i prosto z pracy przychodziła do szkół na zajęcia. Personel nauczycielski w trudnych warunkach lokalowych bez pomocy naukowych, bez podręczników spełniał swój obowiązek bez zarzutu, bo zapał młodzieży był najlepszym bodźcem do pracy. Ale młodzież nie tylko czyniła wytrwałe postępy w nauce. We wszystkich przejawach życia państwowego i społecznego brała wybitny udział, wykazując duży stopień społecznienia i wyrobienia obywatelskiego.

Ilość 3.000 młodzieży zapisanej do szkół wieczorowych nie obejmowała wszystkiej młodzieży w wieku pozaszkolnym. Nie zgłosiła się zupełnie do szkół młodzież, która przed wojną nie kształciła się w szkołach, nie zgłosili się analfabeci i półanalfabeci. Nie uruchomiono ani jednej klasy dla analfabetów. Wydział Oświaty nie rozporządzał żadnymi danymi cyfrowymi, które mogłyby zorientować, ile młodzieży powinno uczęszczać do szkół wieczorowych, dopiero przeprowadzony spis dzieci i młodzieży w dniu 24 czerwca br. dał podstawy do dalszego racjonalnego planowania akcji oświaty pozaszkolnej wśród młodzieży.

Ze spisu tego wynika, że młodzieży urodzonej w latach: 1929, 1928, 1927 i 1926, która nie uczęszcza w roku bieżącym do żadnego typu szkół jest 10.429. Z tego zupełnych analfabetów 1.071, półanalfabetów, którzy ukończyli 1 klasę szkoły powszechnej 156, razem tedy analfabetów 1.227 osób.

Z ukończonymi 2 klasami	—	477
„ 3 klasami	—	1316
„ 4 klasami	—	2301
„ 5 klasami	—	2176
„ 6 klasami	—	1628

Wśród tej gromady 10.429 młodzieży nie uczęszczającej do szkół jest młodzieży zarobkującej 5.288, bez zajęcia 5.141. Fakt, że 5.141

młodzieży, która nie jest zmuszona do pracy zarobkowej, a jednocześnie nie dba o swoje wykształcenie, mówi wiele i rzuca ciekawe, ale i niezmiernie ponure światło na to zjawisko. Azeby całą tę młodzież w roku szkolnym 1945/46 umieścić w szkołach wieczorowych dokształcających, należałoby uruchomić 40 klas dla analfabetów, 14 klas trzecich, 37 — czwartych, 66 piątych, 62 szóste i 50 siódmych. Trzeba więc wielkiego połączonego wysiłku ze strony państwa i samorządu, aby temu zadaniu podołać. Ustalono, że Inspektorat Szkolny w Łodzi zorganizujeienne klasy dla młodzieży niepracującej w wieku pozaszkolnym w ilości 5.141 osób, a Zarząd Miejski uruchomi szkoły wieczorowe dla młodzieży pracującej. W obu tych typach szkół nauka będzie tak pomyślana, aby młodzież w ciągu jednego roku mogła przerobić kurs 2 klas. Wydział Oświaty ma zamiar uruchomić 7 klas trzecich, 20 czwartych, 50 piątych, 60 szóstych i 14 siódmych, razem 151 klas. Oddzielnie trzeba potraktować zagadnienie analfabetów. Wielu z nich wstydzi się swego upośledzenia, muszą się nimi zająć organizacje młodzieżowe, rady załogowe, organizacje branżowe i inne. Byłoby błędem nie do darowania, gdyby 1.227 młodzieży rosło na upośledzonych obywateli państwa. Sądzić należy, że wszystkie organizacje polityczne, zawodowe i społeczne wyteżą wszystkie siły aby tę młodzież przekonać, że swego obecnego stanu wykształcenia nie potrzebują się wstydzić, braki może i powinna odrobić, a wstyd byłby dopiero wtedy, gdyby w swym analfabetyzmie pozostała.

Szkoły wieczorowe nie mogą ograniczyć swej działalności tylko do samego nauczania, muszą one związać młodzież z kulturą polską, z polskim dorobkiem artystycznym. Dlatego też lekcje będą prowadzone pięć dni, a jeden dzień w tygodniu poświęcony będzie na pracę świetlicową w odpowiednio dobranych zespołach; chóry, orkiestry, ćwiczenia cielesne, rytmika, żywe słowo ... mają młodzieży ułatwić kształcenie artystyczne.

Tegoroczne osiągnięcia w dziedzinie kształcenia zawodowego młodzieży są, b. niewielkie, gdyż cały pęd młodzieży poszedł w kierunku uzupełnienia braków podstawowego wykształcenia ogólnego. W latach przedwojennych w szkołach dokształcających zawodowo uczyło się młodzieży około 3.000, w roku bieżącym zaledwie 340. Nie zostało jeszcze należycie zorganizowane rzemiosło, sprawa terminatorów nie dojrzała do nowych rozstrzygnięć, praca młodzieży w przemyśle i handlu nie jest jeszcze unormowana. Departament Kadry Ministerstwa Przemysłu będzie miał wdzięczne zadanie należytego zorganizowania kształcenia zawodowego młodzieży pracującej. Uruchomienie szkół dokształcających w oparciu o większe zakłady przemysłowe będzie tu raczej bardziej wskazane niż komasowanie młodzieży w szkołach zawodowych. We wszystkich zamierzeniach w tej dziedzinie w każdym razie Wydział Oświaty materiałem programowym i pomocą organizacyjną chętnie służyć będzie.

dzie, prowadząc w dalszym ciągu swoje szkoły kształcące zawodowo młodzież pracującą w rzemiośle, przemyśle i handlu.

Organizacje polityczne, społeczne i zawodowe, pragnąc jak najprędzej przygotować do życia obywatelskiego w demokratycznej Polsce kadry pracowników, zwróciły specjalną uwagę na formę pracy świetlicowej. Powstało na terenie Łodzi sto kilkudziesiąt świetlic. Sprawne i celowe funkcjonowanie świetlic zależy w pierwszym rzędzie od jej kierownictwa. To też Wydział Oświaty przystąpił do zorganizowania kursu dla kierowników i kierowniczek świetlic. Kurs taki trwał przez 2 miesiące i przysporzył fachowych sił do świetlic. Wydział Oświaty ogranicza na tym polu swoją działalność do uruchomienia fachowej poradni dla pracowników świetlic, będzie ona w formie specjalnej świetlicy dla pracowników świetlic 2 razy w miesiącu czynna i ułatwi im fachową pracę.

Na terenie miasta Łodzi stwierdzić należy wielki pęd do pracy oświatowej wśród dorosłych. Cały szereg instytucji pracę tę prowadzi. W tych warunkach Wydział Oświaty Zarządu Miejskiego pragnie zająć się pracą oświatową tylko o charakterze ciągłym i systematycznym, a więc szkoły wieczorowe ogólnokształcące i zawodowe, kursy dla analfabetów, kursy dokształcające z dziedziny języka polskiego, historii i geografii dla młodzieży, która ukończyła szkoły za czasów okupacyjnych na terenie tak zw. G. G., kursy dla czynnych pracowników administracji państwowej i samorządowej, kursy dla powracającej z Zachodu młodzieży. W innych dziedzinach pragnie przychodzić z pomocą organizacyjną i instrukcyjną wszystkim instytucjom, które na polu oświaty dorosłych zechcą pracować.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ZARZĄDU MIEJSKIEGO m. ŁODZI

za I półrocze 1945 roku.

ORGANIZACJA WŁADZ MIEJSKICH

Dnia 19. I. 1945 roku Łódź została wyzwolona. Już tego samego dnia grono pracowników miejskich, będących na miejscu przystąpiło do pracy organizując działalność władz municypalnych. Na razie powołano do życia Komitet Obywatelski, zaś następnie, w związku z upoważnieniem Pełnomocnika Rządu płk. Logi-Sowińskiego, Zarząd Miejski. Władze miejskie reprezentowali obywatele: J. Waltratus — przewodniczący, H. Illnicz — zastępca przewodniczącego, K. Gallas, i Z. Wróblewski — sekretarz.

Taki stan rzeczy trwał do dnia 24 stycznia 1945 r., kiedy-to na skutek nominacji władz centralnych objął urządowanie jako tymczasowy Prezydent Miasta, ob. K. Witaszewski. Na wniosek Tymczasowego Prezydenta Miasta powołani zostali do kierowania Zarząd Miejskim obywatele: J. Berski — pierwszy Wiceprezydent, J. Waltratus — drugi Wiceprezydent oraz ławnicy H. Illnicz, K. Gallas, E. Krupiński. W dniu 30 stycznia 1945 r. Tymczasowym wiceprezydentem na miejscu ob. Berskiego został ob. por. J. Jaguś.

W myśl dyrektyw czynników miarodajnych, niezwłocznie po ukonstytuowaniu się Zarząd Miejski przystąpił do zorganizowania swych agend według schematu sprzed września 1939 r. W związku z istniejącymi potrzebami zorganizowano nową jednostkę administracyjną — Główny Urząd Mieszkaniowy oraz dwie Instytucje Użyteczności Publicznej: Straż Ogniową m. Łodzi i Ligę Obrony Powietrznej m. Łodzi i okolic. Zarząd Miejski przejął również pod swe kierownictwo następujące przedsiębiorstwa: Tramwaje Miejskie i Tramwaje Dojazdowe, Elektryczność, Chłodnię oraz Rzeźnię.

W dniu 9 marca 1945 r. objęło urządowanie nowoobrane przez Miejską Radę Narodową Prezydium Zarządu Miejskiego w osobach: Prezydenta Miasta — ob. Kazimierza Mijała

I	Wiceprezydenta Miasta — ob. Stanisława Duniaka
II	„ „ — „ Kazimierza Gallasa
III	„ „ — „ Eugeniusza Ajnenkiela.

MIEJSKA RADA NARODOWA W ŁODZI.

Na historycznym posiedzeniu, odbytym w dniu 7 marca 1945 r. powołana została do życia i ukonstytuowała się w Łodzi Miejska Rada Narodowa. W skład Prezydium weszli:

1. Ob. Kazimierz Mijał — jako przewodniczący
2. „ Jan Stefan Haneman jako wiceprzewodniczący
3. „ Artur Kopacz
4. „ Eugeniusz Stawiński
5. „ Lucjan Głowacki

W ciągu miesiąca marca M. R. N. odbyła 3 posiedzenia, na których między innymi uchwalono przejęcie przez Zarząd Miejski w administrację Teatru Miejskiego, poszerzenie granic m. Łodzi z 1939 roku, przekazanie szeregu gmachów i domów dla wyższych uczelni, dla szkół artystycznych, teatru, filharmonii i innych instytucji kulturalnych. Dokonano wyboru 11 komisji, które swą działalnością zwiększyły tętno pracy powierzonych im pieczy wydziałów.

W kwietniu M. R. N. w Łodzi odbyła 2 posiedzenia: 4-te i 5-te w dniach 10 i 27 tegoż miesiąca. Na posiedzeniach tych zapadło 21 uchwał, z których na szczególniejszą uwagę zasługują uchwały, dotyczące wyborów ławników Zarządu Miejskiego i Sądu Specjalnego, zorganizowania Zakładu Oczyszczania Miasta, oraz uchwały, ustalające cały szereg podatków, jak też i opłat administracyjnych, podatku od psów, nieruchomości, gruntowego, opłat za korzystanie z Rzeźni Miejskiej oraz wodociągów i kanalizacji.

W maju M. R. N. w Łodzi odbyła jedno, 6-te z kolei posiedzenie, podejmując 13 uchwał, z których ważniejsze dotyczą: uzupełnienia Komisji Kontroli Społecznej, wyboru 50 kandydatów na ławników do Sądu Grodzkiego, ustanowienia opłat za przejazdy tramwajami miejskimi, przemianowania szeregu ulic łódzkich i uchwalenia budżetu administracyjnego Zarządu Miejskiego za okres od 17. I. do 31. III. 1945 r. oraz preliminarza budżetowego na kwiecień i maj rb.

W czerwcu M. R. N. w Łodzi odbyła 3 posiedzenia: 7-me i 9-te. Na posiedzeniach tych zapadło ogółem 20 uchwał, ważniejsze odnoszą się do powołania Komisji Gospodarczej przy Wydziale Gospodarczym, podwyższenia stawek od podatków: gruntowego i nieruchomości, objęcia patronatu nad Gdańskiem i zorganizowania akcji przedsięwziętej, powołania starostw grodzkich, ustalenia zaopatrzenia emerytalnego pracowników Zarządu Miejskiego, ufundowania sztandaru dla 42 p. p. oraz uchwalenia preliminarza budżetu zwyczajnego za m-c czerwiec rb.

SKŁAD OSOBOWY WŁADZ MIEJSKICH.

Na posiedzeniu Miejskiej Rady Narodowej w dniu 10 kwietnia 1945 r. wybranych zostało 8 ławników Zarządu Miejskiego w osobach ob. ob.: Bolesława Wasiaka, Władysława Nowickiego, Wien-czysława Badziana, Pawła Skarbka, Edwarda Wróblewskiego, Jana Wiktora, Juliana Jagodzińskiego i Longina Szymańskiego. Objeli oni urządowanie w dniu 12 kwietnia 1945 roku. Na podstawie uchwały Kolegium Zarządu Miejskiego nastąpił nowy podział resortów pomiędzy członków Zarządu Miejskiego a mianowicie:

Prezydent Miasta objął nadzór nad wydziałami: Prezydialnym, Wojskowym, Prawnym, Kontroli, Urzędem Stanu Cywilnego, Komunalną Kasą Oszczędności, Strażą Pożarną m. Łodzi i Ligą Obrony Powietrznej miasta Łodzi i okolic.

Wiceprezydent Stanisław Duniak — nad wydziałami: Opieki Społecznej i Plantacyj;

Wiceprezydent Kazimierz Gallas — nad wydziałami: Finansowym i Podatkowym;

Wiceprezydent Eugeniusz Ajnenkiel — nad wydziałami: Zdrowia Publicznego, Statystycznym, Ewidencji Ludności i Archiwum Miejskim;

Ławnik Wien-czysława Badzian — nad wydziałem: Przedsiębiorstw Miejskich oraz nad przedsiębiorstwami miejskimi;

Ławnik Julian Jagodziński — nad Wydziałem Oświaty;

„ Bolesław Nowicki — nad Wydziałem Technicznym;

„ Jan Wiktor — nad Wydziałem Kultury i Sztuki;

„ Paweł Skarbak — nad Wydziałem Gospodarczym;

„ Longin Szymański — nad Wydziałem Przemysłowym;

„ Bolesław Wasiak — nad Wydziałem Głównym Urzędem Mieszkańciowym;

Edward Wróblewski — nad wydziałem Apropozycji i Handlu.

W związku z powierzeniem ławnikom Zarządu Miejskiego nadzoru nad działalnością poszczególnych wydziałów i przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego, Prezydium Zarządu Miejskiego ustaliło w sposób następujący zwierzchni nadzór nad tymi agendami:

Prezydent Miasta nad wydziałami: Kultury i Sztuki i Apropozycji i Handlu,

Wiceprezydent Stanisław Duniak nad wydziałami: Gospodarczym i Przemysłowym,

Wiceprezydent Eugeniusz Ajnenkiel — nad wydziałami: Oświaty i Technicznym.

PRACE PREZYDIUM I KOLEGIUM ZARZĄDU MIEJSKIEGO

Prezydium Zarządu Miejskiego w okresie sprawozdawczym odbyło 20 posiedzeń.

Kolegium Zarządu Miejskiego, obradujące w sprawach, wymagających w myśl obowiązującego ustawodawstwa decyzji ciała kolegialnych, rozpoczęło swą działalność dopiero w kwietniu po powołaniu ławników przez Miejską Radę Narodową.

W okresie sprawozdawczym Kolegium odbyło 12 posiedzeń.

ZMIANY ORGANIZACYJNE.

W miesiącu marcu przemianowano Referat Prasowy Wydziału Prezydialnego na Oddział Prasowy w tymże Wydziale.

W miesiącu kwietniu: wznowiono działalność Oddziału Karno-Administracyjnego z jednoczesnym przyłączeniem tegoż do Wydziału Prezydyjnego; przekształcono Oddział Kultury i Sztuki w Wydziale Oświaty i Kultury na samodzielny Wydział Kultury i Sztuki; nadano Wydziałowi Aprowizacji nazwę Wydział Aprowizacji i Handlu z tym, że Wydział ten poza sprawami aprowizacyjnymi zajmie się również przedsiębiorstwami handlowymi na terenie m. Łodzi.

W miesiącu maju rb. powołano do życia Oddział Wychowania Fizycznego przy Wydziale Prezydyjnym; przekształcono Wydział Prawny na Oddział Prawny i włączono go organizacyjnie do Wydziału Prezydyjnego; powołano do życia Zakład Oczyszczania Miasta, który został zorganizowany jako przedsiębiorstwo miejskie; przemianowano Główny Urząd Mieszkaniowy na Wydział Mieszkaniowy, zaś Rejonowe Biura Mieszkaniowe na Obwodowe Oddziały Mieszkaniowe.

W miesiącu czerwcu przekazano utworzonym na terenie Łodzi Starostwom Grodzkim wymierzanie kar w postępowaniu karno-administracyjnym i w związku z tym zlikwidowano Oddział Karno-Administracyjny w Wydziale Prezydyjnym. Oddział Wychowania Fizycznego przeniesiono administracyjnie z Wydziału Prezydyjnego do Wydziału Zdrowia Publicznego.

PRZEDSIĘBIORSTWA UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Z Przedsiębiorstw Użyteczności Publicznej, którymi administrował Zarząd Miejski w pierwszych dniach po odzyskaniu niepodległości, jak: Elektrownia, Tramwaje i Kolejki Dojazdowe, pod Zarządem Gminy pozostała jedynie Łódzka Kolej Elektryczna nad którą przymusowy zarząd powierzono w miesiącu maju Zarządowi Miejskiemu aż do czasu ustawowego rozstrzygnięcia tytułu własności tego przedsiębiorstwa.

SPRAWY PRACOWNICZE

Na dzień 30 czerwca rb. Zarząd Miejski zatrudniał pracowników:

w agendach administracyjnych	6912 osób
w przedsiębiorstwach	3015 „
razem	9927 osób

z tego 2.024 osób zatrudniało przedsiębiorstwo Kolej Elektryczna Łódzka, 876 osób zaangażowano do pracy w czerwcu w związku z podjęciem okresowych robót budowlanych i innych, co wymagało zwiększenia personelu odpowiednich agend miejskich.

W ramach ogólnej akcji przesiedleńczej do Gdańska, Zarząd Miejski wezwał również i pracowników miejskich do dobrowolnego zgłaszania się na stałe osiedlenie się w Gdańsku i zatrudnienie w tamtejszym Zarządzie Miejskim.

Sprawa dostatecznego uposażenia urzędników jest wciąż jeszcze bolączką ogólnopolską. Zarząd Miejski w Łodzi w miarę swych możliwości czyni w tym kierunku odpowiednie wysiłki, osiągając pewną poprawę.

W miesiącu marcu rb. Zarząd Miejski przystąpił do uregulowania uposażenia i stosunku służbowego pracowników miejskich, zarządzając zaszeregowanie ich do tabeli płac dla pracowników państwowych, ze zmianami, wprowadzonymi przez dekrety Tymczasowego Rządu. W miesiącu maju zakończono ostatecznie zaszeregowanie pracowników miejskich do odpowiednich stopni służbowych i wypłacono wszelkie zaległości z tytułu nieuregulowania uposażeń.

Równocześnie powołano do życia komisje lekarskie i komisje emerytalne, które zajęły się zbadaniem stanu zdrowia emerytów i w miarę przysługującego im uposażenia emerytalnego.

W trosce o poprawę bytu ogółu pracowników Zarządu Miejskiego, w czerwcu poczyniono następujące posunięcia:

- wyasygnowano kwotę zł. 1.483.875.— na odżywianie pracowników w stołówkach względnie na zakup suchego prowiantu, licząc po złotych pięć dziennie na pracownika za każdy przepracowany dzień w miesiącu kwietniu i maju;
- przedsięwzięto starania w sprawie przyznania pracownikom 30% dodatku wielkomiejskiego do otrzymywanych poborów.

DZIAŁALNOŚĆ ODDZIAŁÓW WYDZIAŁU PREZYDYJALNEGO

Oddział Ogólny załatwiał sprawy uchwalane przez Prezydium Miasta i Kolegium członków Zarządu Miejskiego, opracowywał okólniki i zarządzenia w sprawach ogólnych oraz opracowywał pisma w zagadnieniach domagających się kolaboracji kilku Wydziałów.

Oddział Personalny w pierwszym rzędzie zajmował się pracami związanymi z zaszeregowaniem pracowników Zarządu Miejskiego do tabeli płac pracowników państwowych. Równocześnie Oddział Personalny opracował zarządzenie w sprawie sposobu ubezpieczenia pracowników miejskich na wypadek choroby itp. Poza tym wypełniał czynności bieżące, wchodzące w zakres jego zadań służbowych.

Oddział Prasowy w zakresie swych czynności zasilał prasę codziennymi biuletynami, zawierającymi dane i wiadomości z życia samorządu łódzkiego. Równocześnie zajęty był pracami przygotowawczymi, związanymi z wydawnictwem „Dziennika Zarządu Miejskiego w Łodzi”. Oddział Prawny wydawał poszczególnym Wydziałom Zarządu Miejskiego i Przedsiębiorstwom opinie, wyjaśniające podstawowe kwestie zgodnie z literą prawa. Odbyto szereg posiedzeń z naczelnikami poszczególnych wydziałów, wypowiadając się co do wątpliwych kwestii i zagadnień natury prawnej. Udzielono konsultacji prawnych, 3 — 4 dziennie. Zebrano i spisano sprawy sądowe polskie oraz sprawy niemieckie, znajdujące się w Oddziale. Zała-

twiano sprawy, należące do kompetencji Starostw Grodzkich, względnie Województwa (rejestrowanie stowarzyszeń, zmiany nazwisk zezwolenia na biura podań).

Oddział Karno - Administracyjny do czasu przekazania jego funkcji Starostom Grodzkim i jego likwidacji, w ramach Wydziału Prezydyjnego załatwiał czynności, związane z wymierzaniem kar w postępowaniu karno-administracyjnym.

Oddział Wychowania Fizycznego rozpoczął swą działalność dnia 7 kwietnia rb. do czasu przeniesienia go administracyjnie do Wydziału Zdrowia Publicznego, przystąpił przede wszystkim do uruchomienia i unormowania życia sportowego w Łodzi. Zwołano szereg konferencji sportowych. Powołano do pracy Łódzki Klub Sportowy. Zwrócono się do ob. Prezydenta Miasta w sprawie uwolnienia przez wojsko rosyjskie stadionu Ł. K. S-u, gmachu Y.M.C.A. przez byłych jeńców francuskich oraz Hali Sportowej, w której przemysł filmowy poczynił poważne przeróbki. Powołany został do życia Łódzki Okręgowy Związek Piłki Nożnej. Spowodowano utworzenie się związków sportowych okręgu łódzkiego: Związku Tenisowego, Związku Bokserkiego, Związku Piłki Nożnej, oraz Łódzkiego Okręgowego Związku lekkiej atletyki. Poza tym Oddział Wychowania Fizycznego zabiegał i współdziałał w szeregu organizacyjnych poczyniń, mających na celu rozwój życia sportowego i fizycznej sprawności młodzieży.

FINANSE MIEJSKIE

W dziedzinie finansów miejskich rozpoczęto działalność od prac nad zamknięciem budżetu poniemieckiego oraz nad opracowaniem preliminarzy budżetowych za czas od 18 stycznia br. oraz na rok 1945/1946. Równocześnie z referatu kontroli byli delegowani pracownicy jako przedstawiciele Wydziału Finansowego przy otwieraniu kas, pozostawionych przez okupanta w różnych Wydziałach Zarządu Miejskiego.

Preliminarz budżetowy za czas od 18 stycznia 1945 do 31 marca 1945 został w marcu szczegółowo opracowany.

W dniu 10 marca br. Główna Kasa Miejska będąca agendą wy-mienną Narodowego Banku Polskiego zakończyła akcję wymiany gotówki w markach niemieckich na banknoty Narodowego Banku Polskiego, w okresie od 27-go lutego do 10 marca dokonując wymiany 1980 osobom na ogólną sumę RM. 989.604 na zł. 494.802 (ponadto przyjęto RM 22.792 i przekazano do depozytu Narodowego Banku Polskiego).

Główna Kasa Miejska w miesiącu marcu przejęła od poszczególnych agend Zarządu Miejskiego saldo gotówkowe na ogólną sumę RM 904.223.04, z czego przekazano do depozytu Narodowego Banku Polskiego RM 902.271, pozostało w Wydziale Finansowym RM 134.14 przeliczone na zł. 67.07, a kwotę 1317,99 RM, ponieważ wpłynęła po

ostatecznym terminie to znaczy po 10 marca, zapisano w depozytach rzeczowych pod nr. 531- jako gotówkę, która przestała być walutą obiegową.

Przyznane miastu w miesiącu marcu dotacje: od:

- 1) Nadzwyczajnego Komisarza do walki z epidemiami na miasto Łódź i Województwo Łódzkie — na zwalczanie chorób zakaźnych Zł. 50.000.—
- 2) Ministerstwa Administracji Publicznej na dokonywanie pomiarów miasta Zł. 60.000.—
- 3) z Urzędu Wojewódzkiego Wydziału Wojskowego na zasiłki dla wojskowych powracających z Niemiec Zł. 150.000.—
- 4) pożyczka z Ministerstwa Skarbu na wypłatę zaliczek na pobory pracowników miejskich Zł. 7.000.000.—

w części zaledwie pokryły najkonieczniejsze wydatki.

W miesiącu czerwcu podjęto pracę nad preliminarzem budżetowym na 9 miesięcy roku budżetowego 1945/46.

Wydziały i agendy oraz przedsiębiorstwa miejskie złożyły swoje plany gospodarcze.

Ogólne zestawienie:

wydatków prelininowanych	wynosi około	zł. 340.000.000.—
dochodów	„ „	„ 127.000.000.—
niedobór		zł. 213.000.000.—

Znamienne jest po stronie wydatków to, że w większej części mają one charakter renowacyjno-nadzwyczajny, co tłumaczy się zniszczeniem wojennym. Niska suma dochodów obrazuje małą wydajność i szczupłość źródeł dochodowych Gminy.

Wydział Finansowy przeprowadza obecnie na konferencjach z poszczególnymi działami radykalną redukcję wydatków, starając się doprowadzić preliminarz do stanu równowagi. Redukcja waha się w granicach od 10 — 82% przewidywanych przez Wydziały wydatków. Najsztywniejszym elementem wydatków są jednak koszty administracji ogólnej. To też budżet na rok 1945/46 będzie miał charakter typowo vegetacyjny. Z istotnych zadań ciężących na Gminie Zarząd Miejski będzie mógł się wywiązać przy pomocy środków nadzwyczajnych, o ile je uzyska.

Saldo kasowe w dniu 30. 6. br. wynosiło zł. 6.628.910,95.

W czerwcu wpłynęło zł. 3.500.000 jako subwencja Ministerstwa Administracji Publicznej na wydatki ogólne oraz zł. 1.500.000 na wypłatę zasiłków dla rezerwistek. (Patrz: Sprawozdanie finansowe Zarządu Miejskiego w Łodzi — Nr. 1 „Dziennika Zarządu Miejskiego w Łodzi 1945 r., str. 82).

W dniu 25. 6. 1945 r. zakończyła swe prace w Wydziale Finansowym Komisja Rewizyjna, działająca z ramienia M. R. N. Po dokładnej kontroli zarówno zamknięcia rachunkowego jak księgo-

wości w okresie od 19. 1. 1945 — 31. 3. 1945 r., Komisja postanowiła do M. R. N. z wnioskiem o przyjęcie zamknięcia obrachunkowego Zarządu Miejskiego w Łodzi za okres od 18. 1. — 31. 3. 1945 r. i uznanie go za rzetelne.

WPLYWY PODATKOWE

Dochody miejskie w zakresie podatków, tej najważniejszej dziedziny wpływów gotówkowych miasta, ściągane są przez Wydział Podatkowy. W miarę organizacji agend i zwiększającej się stale działalności Wydziału Podatkowego odnośne wpływy wzrastały stopniowo jednak dotychczasowe możliwości fiskalne Gminy nie odpowiadają konieczności wydatkowym i ciężącym na Zarządzie Miejskim rozległym zadaniom i obowiązkom.

Wpływy z tytułu dokonanych wpłat przedstawiają się następująco:

W miesiącu marcu wpłynęło:	
tytułem podatku od widowisk	zł. 52.237.26
„ opłat na rzecz P. C. K.	„ 2.376.26
„ „ „ „ Funduszu Pracy	„ 2.288.88
„ „ za wydane karty rejestracyjne	„ 117.300.—
„ „ od rowerów	„ 1.488.—
razem	zł. 175.690.40

W miesiącu kwietniu:	
z tytułu opłat od rowerów	zł. 20.808.—
„ „ „ za karty rejestracyjne	„ 4434.650.—
„ „ „ za wydane deklaracje	„ 5.615.—
%% za zwłokę	„ 6.328.14
razem	zł. 4.467.401.14

Ponadto bezpośrednio do Kasy Miejskiej wpłynęło:

z tytułu podatków od widowisk	zł. 92.186.88
„ „ opłat na P. C. K.	„ 2.749.13
„ „ Funduszu Pracy	„ 13.575.21
„ „ od rowerów	„ 88.—
„ „ za karty rejestracyjne	„ 52.500.—
„ „ %% za zwłokę	„ 176.—
ogółem	zł. 4.628.676.36

W miesiącu maju:	
z tytułu opłat za karty rejestracyjne	zł. 1.866.450.—
„ „ odsetek za zwłokę	„ 13.153.—
„ „ rowerów	„ 12.420.—
„ „ opłat administracyjnych od rowerów	„ 106.112.—
„ „ „ za deklaracje	„ 1.742.—
„ „ grzywien	„ 7.000.—
razem	zł. 2.006.877.—

Ponadto bezpośrednio do Kasy Miejskiej wpłynęło z tytułu podatku od widowisk

z tytułu opłat na P. C. K.	zł. 88.565.38
„ „ „ „ Funduszu Pracy	„ 11.601.97
„ „ „ za karty rejestracyjne	„ 33.637.89
„ „ grzywien	„ 7.750.—
„ „ odsetek za zwłokę	„ 59.—
„ „ opłat od rowerów	„ 144.—
ogółem	zł. 2.141.635.24

wpływy podatkowe na miesiąc czerwiec 1945 r.

1) opłaty za karty rejestracyjne	zł. 1.840.950.—
2) „ „ dekoracje	„ 2.482.—
3) odsetki za zwłokę	„ 7.404.—
4) opłaty od rowerów	„ 8.936.—
5) „ administracyjne miejskie (od rowerów)	„ 85.680.—
6) podatek od widowisk	„ 170.250.42
7) opłaty na P. C. K.	„ 15.455.43
8) „ Funduszu Pracy	„ 53.574.24
9) podatek wojskowy	„ 348.167.20
10) grzywiny	„ 4.500.—
razem	zł. 2.537.399.29

OŚWIATA, KULTURA i SZTUKA

W tych dziedzinach, a zwłaszcza w zakresie oświaty, tak podstawowej dla pomyślnego i wszechstronnego rozwoju narodu, Zarząd Miejski nie szczędził wysiłku. Łódź przecież słusznie szczyli się, że była pierwszym miastem w Polsce, które wprowadziło przymus szkolny.

Dziś wielkie są jeszcze braki, wielkie trudności do pokonania. Okupacja przez 5 i pół lat tępienia w Łodzi polskości, a więc w pierwszym rzędzie i oświaty, spowodowała olbrzymie wprost zaległości nauki wśród młodzieży. Wystarczy nadmienić, że przeprowadzony w Łodzi w dniu 24 czerwca rb. spis dzieci i młodzieży ujawnił, iż na 10429 młodzieży uczęszczającej do szkół dokształcających, 1227 młodzieży stanowią analfabeci i półanalfabeci, a więc 11,7%.

Należy również odrobić duże zaniedbania w dziedzinie kultury. Dla szerokich mas w tym kierunku nie robiło się nic, albo prawie nic. Trzeba wydatnie podnieść poziom potrzeb kulturalnych łódzkich rzesz robotniczych.

Organem działania Zarządu Miejskiego w zakresie tych zagadnień jest Oddział Oświaty i Kultury, a od dnia 10 kwietnia rb. na mocy uchwały Miejskiej Rady Narodowej, przekształcającej istniejący przy tym wydziale Oddział Kultury i Sztuki na samodzielny Wydział Oświaty oraz Wydział Kultury i Sztuki.

W porozumieniu z państwowymi władzami szkolnymi już w początkach działalności przystąpiono do uruchomienia publicznych szkół powszechnych. Do kwietnia w 55 lokalach zorganizowano 100 publicznych szkół powszechnych, do których zostało zapisanych 47.000 dzieci.

We własnym zakresie do kwietnia Wydział Oświaty i Kultury uruchomił Miejskie Gimnazjum Kupieckie (Lipowa 16), Publiczną Szkołę Doksztalającą — Zawodową dla Młodzieży pracującej w przemyśle, rzemiośle i handlu (Kilińskiego 110) — prowadzi się tam zajęcia w 8 klasach przy 400 uczniach. 11 przedszkoli (21 oddziałów dla 750 dzieci).

W dziedzinie oświaty pozaszkolnej prowadzono w różnych punktach zapisy kandydatów na kursy dla analfabetów, kursy dokształcające dla dorosłych oraz do szkół powszechnych dla dorosłych. Do kwietnia czynnych już było 16 szkół z 48 klasami.

W dziedzinie bibliotek miejskich prowadzono prace nad uporządkowaniem i skatalogowaniem ocalonych księzek pod nadzorem kierownika Miejskiej Biblioteki Publicznej. Przygotowywano również uruchomienie dzielnicowych bibliotek dla młodzieży przy ulicy Piotrkowskiej 37 i Senatorskiej 8 oraz dla dorosłych przy ulicy Prusa 15.

Została zorganizowana Miejska Pracownia Psychologiczna, która rozpoczęła swe prace. W kwietniu uruchomione zostało nowe (12) miejskie przedszkole z 2 oddziałami i otworzono dwa nowe oddziały przy istniejących już przedszkolach. W niektórych przedszkolach wszczęto pracę w ogródkach dziecięcych. Zorganizowano również nowych 6 szkół wieczorowych dla dorosłych. Ogółem czynnych było w kwietniu w szkołach tego typu 79 klas, liczących 2200 uczniów.

Oddano do użytku publicznego 3 dzielnicowe biblioteki:
przy ulicy Prusa 15

„ „ Senatorskiej 8,
i „ „ Piotrkowskiej 37.

Otwarto dwie świetlice dla młodzieży przy ulicy Piotrkowskiej 37 i Podmiejskiej 21.

W wieczornych szkołach powszechnych dla dorosłych uruchomiono 5 nowych oddziałów. W maju czynnych było 22 szkoły, liczące 84 klasy i 2940 uczniów.

W Miejskiej Bibliotece Publicznej przy ulicy Andrzeja 14 uporządkowano i oddano do użytku publiczności około 10.000 księzek.

Miejskie kursy nauki języków państw sprzymierzonych rozpoczęły zajęcia 2 maja rb.

Z inicjatywy Wydziału Oświaty w maju zorganizowano zebranie przedstawicieli stronnictw, organizacji społecznych i instytucji państwowych i samorządowych, na którym powołano do życia Towar-

zystwo Kolonii i Półkolonii Letnich dla dzieci szkolnych.

W czerwcu stan posiadanych lokali szkolnych nie uległ zmianie. Dopiero w dniu 30 czerwca rb. zwolniony został zajmowany dotychczas przez wojska sowieckie lokal szkolny przy ulicy Dr. Kopcińskiego 54. Po wyremontowaniu będzie oddany do użytku publicznego.

W ciągu miesiąca czerwca Wydział Oświaty wraz z Wydziałem Kultury i Sztuki zorganizował dla 17 szkół wieczorowych 5 poranków muzycznych (Polska muzyka ludowa) w pięciu lokalach przy obecności 1493 młodzieży.

Największą trudnością w umożliwieniu nauki całej dziatwy w wieku szkolnym jest brak lokali. Jest to bolączka pałaca. Czyni się też stale starania o odzyskanie zajętych lokali szkolnych.

Łódź, największe po stolicy miasto w Polsce, nie miała żadnej wyższej uczelni. Usilne zabiegi o wypełnienie tego rążącego braku pozostawały dawniej bez skutku. Już nie tylko nie znajdowały odzwźwięku starania o otworzenie uniwersytetu w Łodzi, lecz nawet nie zdołano skłonić do założenia w tym największym w Europie ośrodku przemysłu włókienniczego Wyższej Szkoły Włókienniczej.

Obecnie warunki pod tym względem radykalnie się zmieniły.

Ustosunkowanie Rządu Polski Demokratycznej wykazuje całkowite zrozumienie dla tej palącej potrzeby. Zarząd Miejski w Łodzi uznał też za jedno ze swych ważniejszych zadań inicjatywę zorganizowania szkół wyższych na terenie Łodzi i wszelką możliwą współpracę oraz pomoc w tej dziedzinie.

Sprawy łączące się z tym problemem koncentrują się w specjalnym Referacie dla spraw, związanych z organizacją szkół wyższych w Łodzi, utworzonym przy Wydziale Oświaty.

W miesiącu lutym przedstawiciele Zarządu Miejskiego współpracowali z osobami, delegowanymi przez Min. Oświaty w celu zabezpieczenia odpowiednich lokali dla Uniwersytetu i Politechniki i doprowadzenia tych lokali do stanu używalności. Dnia 1 marca 1945 roku Zarząd Miejski wystosował na ręce Ministra Oświaty memoriał w sprawie powołania do życia Politechniki i Uniwersytetu w Łodzi. Prace organizacyjne rozwijały się stale i jak wiadomo, dały już pozytywne rezultaty.

W dziedzinie kultury i sztuki na początku musiano ograniczyć działalność do zabezpieczenia zbiorów Miejskiego Muzeum Historii i Sztuki oraz Muzeum Prehistorycznego. Zbiory te zostały częściowo zmagazynowane przez okupantów w budynkach przy Placu Wolności 14 i ulicy Piotrkowskiej 17, częściowo zaś zrabowane lub rozproszone po mieście.

W sprawie uruchomienia Teatru Miejskiego powołano organizatora teatru, przystąpiono do skompletowania personelu artystycznego, administracyjnego i technicznego, zabezpieczenia inwentarza itd.

Dalsze prace w dziedzinie kultury i sztuki od kwietnia prowa-

dził powołany do życia oddzielny Wydział Kultury i Sztuki. To rozszerzenie działalności tej agendy było wyrazem zrozumienia przez władze miejskie doniosłości obejmowanych przez nią zagadnień.

W swej dziedzinie Wydział Kultury i Sztuki udzielał opieki i pomocy wszelkim poczynaniom w tym kierunku. Przy Wydziale uruchomiono Ośrodek Krzewienia Kultury. Referat Muzyczny Wydziału w porozumieniu z Kuratorium Okręgu szkolnego zorganizował w okresie sprawozdawczym dla młodzieży szkół wszelkiego typu i organizacji młodzieżowych 30 audycji muzycznych, z których 20 było poświęconych muzyce ludowej, zaś 10 utworom Szopena. Z audycji skorzystało około 20.000 osób. Staraniem Wydziału odbyło się 5 koncertów popularnych dla młodzieży szkolnej oraz jeden koncert w wykonaniu Łódzkiej Orkiestry Filharmonicznej dla uczestników Kongresu Oświatowego.

Po żmudnych pracach renowacyjnych i innych uruchomione zostały Muzea Miejskie.

Z Miejskich Muzeów czynne są obecnie:

- 1) Miejskie Muzeum Przyrodnicze
- 2) „ „ Etnograficzne
- 3) „ „ Prehistoryczne
- 4) „ „ Historii i Sztuki.

OPIEKA SPOŁECZNA

W obecnych powojennych stosunkach, w obliczu ogromu zniszczeń i wyjątkowego zubożenia ludności, przed opieką społeczną staje szereg zadań doniosłych w dziedzinie udzielania pomocy i opieki tysiącnym rzeszom potrzebujących. Wśród tych warunków środki, którymi rozporządza Gmina Miejska, są niewspółmiernie małe. W miarę jednak możliwości usiłuje się zaspokoić chociaż najbardziej palące potrzeby.

Organem działania Zarządu Miejskiego w tym względzie jest Wydział Opieki Społecznej. Zadania opieki społecznej oparte są na ustawie o opiece społecznej z roku 1923. Opieka prowadzona jest w następujących dziedzinach:

opieki otwartej, opieki zamkniętej i pomocy prawnej.

Co do opieki otwartej, czynności jej sprawowane są za pośrednictwem 3 ośrodków: — 1 z nich dla północnej dzielnicy miasta mieści się przy ul. Sędziowskiej 14, drugi na południowej części przy ulicy Rzgowskiej 102, trzeci dla ludności dzielnicy Chojny przy ulicy Rzgowskiej 145.

W okresie początkowym zorganizowano przejściowe Schronisko dla Rodzin przy ulicy Sienkiewicza 9 — udziela ono do chwili obecnej schronienia tym wszystkim, którzy przez Łódź przejeżdżają, — oraz Przejściowe Schronisko dla Kobiet z Dziećmi przy ulicy Kiliń-

skiego 60. W celu przyjęcia z pomocą tejże kategorii potrzebujących otworzono Kuchnię Miejską przy ulicy Kilińskiego 60 i Kuchnię przy ulicy 28 Pułku Strzelców Kaniowskich 32.

Uruchomiony został Miejski Dom Pracy przy ulicy Brzeźnej 3, który wznosił swą działalność od pierwszego dnia odzyskania wolności. Zgrupowani tam są pensjonariusze o rzemieślniczym wykształceniu fachowym jak krawcy, szewcy, stolarze, ślusarze. Pod kierownictwem instruktorów prowadzone są warsztaty, mogące zaspokoić potrzeby instytucji i wydziałów.

W zakresie opieki całkowitej, zwłaszcza nad dziećmi i młodzieżą Łódź przed wojną osiągnęła poważne rezultaty. Wszystko to zostało przez okupanta zniszczone. Po przewyciężeniu wielu trudności, wywołanych przede wszystkim rabunkową gospodarką i niszczycielstwem niemieckim, udało się uruchomić:

- 1) Miejskie Pogotowie Opiekuńcze (zakład przejściowo - rozdzielczy) ul. Kopernika 36, umieszcza się w nim dzieci.
- 2) Miejski Dom Wychowawczy dla niemowląt — ul. Krzemieniecka
- 3) Miejski Dom Wychowawczy dla dzieci w wieku przedszkolnym — Helenówek.
- 4) Miejski Dom Wychowawczy, Budynek „Gniazda“ w Kałach
- 5) Miejski Dom Wychowawczy im. St. Żeromskiego dla dzieci — Przędzalniana 66.
- 6) Zakład Opiekuńczo-Wychowawczy dla dzieci — zakład koedukacyjny — ul. Pabianicka 65.
- 7) Przejściową Bursę dla młodzieży — byłych wychowanków miejskich, wywiezionych przez okupanta, powracających obecnie. Zakład umieszczono w nowowynalezionym lokalu wraz z fermą rolniczą 20 ha w Radogoszczu przy ul. Św. Łucji 31, gdzie wychowankowie znajdują przytułek do czasu znalezienia pracy.
- 8) Miejską Pierwszą Stację Opieki nad Dziećmi — w rodzinach zastępczych — ul. Ks. Brzózki 81.

Jako bieżące zagadnienie opiekuńcze w pierwszych dniach działania Wydziału wyłoniła się potrzeba opieki i pomocy dzieciom z niemieckich przymusowych obozów pracy. W obozach tych na terenie Łodzi z Łodzi i z różnych miast Polski przebywało około 1.000 dzieci do lat 6-ciu. Obywatele łódzcy samorzutnie zaopiekowali się dziećmi. Nie każdy jednak z opiekunów mógł pozwolić sobie na dłuższe ich utrzymywanie. Nie wszędzie były odpowiednie warunki, należało też zająć się powrotem tych dzieci do domu. Przystąpiono więc do rejestracji tych dzieci, umieszczania ich w zakładach lub rodzinach zastępczych, udzielanie im pomocy lekarskiej, odzieżowej, żywnościowej u opiekunów przez kierowanie ich do agend aprowizacyjnych. Dzieci wysyła się stopniowo pod opieką odpowiedzialnych konwojentów do domów.

Po okresie początkowych prac reorganizacyjnych miejska działalność opiekuńcza kształtuje się następująco: w dziedzinie opieki otwartej pomoc dla ubogiej ludności miasta udzielana jest pod postaciami: a) dożywiania, b) zapomóg pieniężnych, c) rozdawnictwa węgla, d) pomocy lekarskiej akuszerskiej, położniczej i pielęgnarskiej, e) noclegów w schroniskach, f) chowania zwłok ubogich zmarłych.

Dziedzinę opieki zamkniętej obejmuje:

a) ochrona macierzyństwa, b) opieka nad niemowlętami, dziećmi, młodzieżą, zwłaszcza sierotami, półsierotami, dziećmi zaniechanymi i opuszczonymi, c) opieka nad starcami i kalekami, d) kształcenie zawodowe młodzieży i opieka nad dziećmi z niemieckich przymusowych obozów pracy, e) akcja dożywiania dziatwy szkolnej.

W Zakładach Opiekuńczych przebywa obecnie 326 chłopców, 170 dziewcząt — ogółem 496 dzieci.

W 254 rodzinach zastępczych przebywa 175 chłopców, dziewcząt 151 — razem 326 dzieci. Rodzinom zastępczym wypłacono dotychczas 100.000 złotych.

W zakładach dla starców i kalek przebywa Polaków: mężczyzn 65, kobiet 170; Niemców: mężczyzn 23, kobiet 35 — ogółem 293 osoby.

W dziedzinie akcji dożywiania dziatwy szkolnej została powołana specjalna Komisja. Akcję rozpoczęto 6 kwietnia rb.

W kwietniu dożywiano w 14 przedszkolach, 82 szkołach powszechnych i 31 szkołach średnich ogółem 42.983 dzieci i młodzieży. W maju dożywiano w 17 przedszkolach, 89 szkołach powszechnych i 31 szkołach średnich, ogółem 46.349 dzieci i młodzieży. W czerwcu w 20 przedszkolach, 100 szkołach powszechnych i 31 szkołach średnich dożywiano ogółem 42.382 dzieci i młodzieży.

W dniu 7 czerwca utworzono nowoorganizowany „Dom Matki i Dziecka“ przy ul. Ks. Brzózki Nr. 81. Zakład posiada miejsca dla 35 matek, niemowląt i 10 kobiet.

Jedną z tragedii tej potwornej wojny jest tułaczka ludzka. Niemcy powywozili z Polski do obozów, do przymusowych robót setki tysięcy mężczyzn i kobiet. Obecnie wyniszczeni i wynędzniali powracają do kraju. Należy im podać pomocną dłoń. W zrozumieniu tego obowiązku została zorganizowana akcja pomocy repatriantom, prowadzona przez P. U. R., P. C. K. Wydział Opieki Społecznej w Łodzi i Towarzystwo Komitetu Żydowskiego.

Wydział Opieki Społecznej w czasie od 1 lutego do 15 czerwca rb. udzielił pomocy 1.338 repatriantom. Osoby te otrzymywały w okresie przejściowym całodzienne wyżywienie, dzieciom przydzielano chleb, marmoladę i mleko. Obiadów w tym czasie wydano 18.609 porcyj. Przejednym wydano 226 bezpłatnych biletów kolejowych do miejsca zamieszkania, 467 osobom, które się osiedliły w Łodzi, udzie-

lono zapomóg pieniężnych w wysokości 47.000 zł., niezależnie od pomocy pieniężnej repatrianci otrzymali węgiel i korzystają z bezpłatnej pomocy lekarskiej.

W miesiącu maju Wydział Opieki Społecznej przejął pod wyłączną opiekę 400 repatriantów z Wilna. Są to starcy i kaleki, którzy chwilowo znajdują się w schroniskach miejskich, a w najbliższym czasie będą przewiezieni do nowoorganizujących się Domów dla Starców i Kalek w Wiśniowej Górze i Tuszynie.

W zakresie pomocy prawnej udzielano porad, załatwiano polubownie sprawy, występowano z obronami w sądach i pisano bezpłatnie podania dla zgłaszających się niezamożnych.

ZDROWOTNOŚĆ.

Warunki zdrowotne i sanitarne w Łodzi po ucieczce okupanta były w stanie opłakanym. Pozostawione wszelkie stopy śmiecia i nieczystości stwarzały obawę epidemii wraz z nadejściem odwilży, zaś brak taboru miejskiego uniemożliwiał śpieszne przystąpienie do ich wywozu. Stała wędrówka powracających do Łodzi mieszkańców i masowo przejeżdżających tędy repatriantów potęgowały te obawy. Wyczerpanie głodujących przez lata ludzi, ogólna bieda itp. ujemne warunki stwarzały sytuację bardzo niepomyślną i wprost niepokojącą.

Za pierwsze swe zadanie po zorganizowaniu się Wydział Zdrowia Publicznego uznał uruchomienie jak największej ilości szpitali. Do 28 stycznia 1945 r. otwartych zostało 10 szpitali miejskich. Przy wszystkich tych szpitalach uruchomiono ambulatoria dla dochodzących niezamożnych chorych. Powołano również do życia Pogotowie Miejskie, w którym cały dzień dyżurują lekarze miejscy.

Otworzono poradnię dla ubogich chorych, czynną we wszystkich specjalnościach przy ulicy Lubelskiej 7.

W dziedzinie sanitarnej, teren całego miasta został podzielony na 5 Dozorów Sanitarnych. Uruchomiony również został Dozór Sanitaro-Techniczny. Dozór Sanitarny uruchomił 3 Kąpieliska (przy ul. Wodnej 25, Mielczarskiego 11 i Kruczej 21). Miejska Izba Odkażająca powołana została dla dokonywania odkażeń po chorobach zaraźliwych.

5-letnie z górą rządy okupantów i stosowany przez nich system przeciążania pracą i głodzenia ludności polskiej, spowodował wielkie spustoszenie w mniej opornych organizmach. Na tym tle istotny żer znalazła gruźlica. Walkę z gruźlicą rozpoczęto też od zarania swej działalności. Powołana została do życia Sekcja do Walki z Gruźlicą, z centralą przy ulicy Moniuszki 7/9 oraz 3-ma poradniami: 1 przy ul. Moniuszki 7/9, 2 przy ulicy Lubelskiej 7 i 3 przy ulicy Sanockiej 34. W szpitalu Św. Teresy urządzono specjalny Oddział dla chorych na gruźlicę.

Przejęte zostały funkcje istniejącego przed wojną Towarzystwa „Kropla Mleka“. W tym celu utworzono Sekcję Opieki nad Matką i Dzieckiem. Sekcja zorganizowała 10 stacyj na terenie miasta.

W marcu otwarto 2 przychodnie dla niezamożnych chorych przy ulicy Lubelskiej 7 i Pomorskiej 23. Oprócz porady lekarskiej chorzy w przychodniach tych otrzymują recepty na leki, za których wykonanie płaci Gmina Miejska.

Czynne jest Ambulatorium Dentystyczne dla dorosłych i dżiatwy szkolnej, które bezpłatnie dokonywuje leczenia usuwania i profilaktycznego badania zębów.

Czynna jest również Poradnia dla Kobiet ciężarnych przy ulicy Zawadzkiej 41.

Urząd sanitarno-obyczajowy dokonuje badań lekarskich w swym zakresie.

Miejska Pracownia Bakteriologiczna za niewielką opłatą przeprowadza badania pomocnicze dla ubogiej ludności. Gabinet Roentgenologiczny również jest czynny.

W połowie miesiąca marca uruchomiona zastała Sekcja Higieny Szkolnej, która objęła swą opieką młodzież w szkołach i przedszkolach.

W miesiącu czerwcu uruchomione zostało Sanatorium dla dzieci płucno-chorych w Łagiewnikach na 60 łózek.

W dalszej akcji walki z gruźlicą odczuwa się brak zakładu — izolatorium dla ciężko chorych, nie nadających się do leczenia szpitalnego, a którzy ze względów społecznych (możliwość zakażenia otoczenia) winni być odosobnieni.

W związku z obawą epidemii przeprowadzone zostało przymusowe szczepienie przeciw durowi brzuszemu całej ludności miasta.

Stan sanitarny miasta stopniowo ulega poprawie. Znaczna ilość zwalisk śmiecia po podwórzach już zniknęła. Oddział Sanitarny prowadzi energiczną walkę z anty-sanitarnym stanem miasta, przeprowadzając kontrolę podwórz domów, a także miejsc sprzedaży artykułów żywnościowych.

Poważną bolączką szpitalnictwa miejskiego jest niedostateczna ilość szpitali z powodu braku odpowiednich pomieszczeń. Starania o odzyskanie gmachu szpitala Św. Józefa dotychczas pozostały bez skutku. Brak również przydziału materiału na bieliznę, ubrania szpitalne, koce itp., co utrudnia pracę w szpitalach i obsłużenie.

W dziedzinie służby weterynaryjnej do zakresu czynności, wykonywanych przez Oddział Weterynaryjny, należy zwalczanie zaraźliwych chorób zwierzęcych, lecznictwo zwierząt, nadzór nad ubojem zwierząt rzeźnych i badanie mięsa oraz nadzór nad obrotem zwierząt i produktami pochodzenia zwierzęcego. Uruchomione zostały 2 okręgi weterynaryjne. Obecnie przeprowadzają one akcję zwalczania świerzbu u koni na terenie miasta. W związku z powyższym okręgowi lekarze weterynaryjni przeprowadzają kontrolę stajen zapowietrzonych,

nych, wydając odpowiednie zarządzenia. Przystąpiono również do walki z pryszczycą zwierząt racicowych oraz różycą u świń i pomorem drobiu.

Rzeźnia Miejska, po dokonaniu niezbędnych remontów, rozpoczęła obok uboju dla wojska normalne prace przy uboju zwierząt dla potrzeb ludności cywilnej.

ZAGADNIENIA URBANISTYCZNE

Przeprowadzanie i konserwacja jezdni, chodników, naprawa mostów nadzór budowlany, prace regulacyjne, budownictwo miejskie, pomiary, roboty instalacyjne i naprawy techniczne, jak również czuwanie nad estetyką miasta — te wszystkie sprawy leżą w kompetencji Wydziału Technicznego.

W dziale budowy i konserwacji dróg i mostów w okresie sprawozdawczym przeprowadzano naprawę jezdni i chodników oraz usunięto gruz z ulic. Poza tym zastąpiono napisy niemieckie polskimi. Przeprowadzono budowę aerodromu przy ulicy Pabianickiej na Jasioniu.

W dziale nadzoru budowlanego przeprowadzono rozbiórki domów, uszkodzonych podczas działań wojennych. Systematycznie dokonywuje się badań budynków, położonych przy głównych arteriach komunikacyjnych. Zebrano materiały i ustalono % zniszczeń w mieście.

Czuwa się również nad estetycznym wyglądem miasta. Wyraźnie szpecące miasto budynki są usuwane. Przeprowadzano kontrolę i usuwano nieestetyczne szyldy. Systematycznie bada się posesje na terenie miasta pod względem bezpieczeństwa. Kontroluje się i zatwierdza plany budowlane.

W dziale regulacji miasta opracowywano plan zabudowania miasta w związku z tak zwanym planem gospodarczym Wielkiej Łodzi; przeprowadzano prace w dziedzinach planowania ogólnego i szczegółowego oraz wykonywano opracowania urbanistyczne.

W dziale budownictwa miejskiego badano stan budynków miejskich (szkół i gmachów użyteczności publicznej) oraz sporządzano kosztorysy na roboty remontowe, zaopatrywano agendy miejskie w materiały i artykuły techniczne. Poza tym przeprowadzone były pomiary miasta, roboty instalacyjne i naprawy techniczne.

PLANTACJE MIEJSKIE

Ogólny obszar Plantacyj Miejskich wraz z lasem miejskim obejmuje przeszło 1.000 ha oraz około 38.000 drzew na ulicach i placach miejskich.

Na terenach plantacyjnych poza normalną konserwacją zadrzewień zaprowadzono uprawę warzyw i roślin rolnych na ogólnej przestrzeni 100 ha w celu ułatwienia zaopatrzenia Ogrodu Zoologicznego i sprzężajów w paszę.

W miesiącu kwietniu Wydział Plantacyj przydzielił zapas warzyw, pozostałych po okupantach w ilości około 10.000 kg stołówkom miejskim, kuchniom robotniczym i Wydziałowi Apropowizacji i Handlu.

W Zakładach Szkółek Miejskich posadzono około 200.000 drzew i krzewów, zadołowanych przez okupanta.

Przydzielono ludności w stałych miejskich ogrodach działkowych 499 działek. Poza tym przydzielono obywatelom miasta 2.300 działek sezonowych pod uprawę warzyw na niezabudowanych terenach miasta na ogólnej przestrzeni 109 ha.

Poza tym w szklarniach i inspektach warzyw wyhodowano t.zw. „nowalij“ i sprzedano po cenach przystępnych pracownikom miejskim za ogólną sumę zł. 51.535; zakładano zieleńce i kwietniki, założono ogródek przy szkole miejskiej nr. 68 przy ul. Piotrkowskiej, wykonywano dekoracje roślinne z okazji uroczystości publicznych.

Inwentarz zwierząt w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym wykazuje 670 ssaków, ptaków i płazów.

ADMINISTRACJA MAJĄTKU MIEJSKIEGO

Administracją majątku miejskiego i zaopatrywaniem biur oraz instytucyj miejskich zajmuje się Wydział Gospodarczy. Po zorganizowaniu się Wydział przede wszystkim przystąpił do zabezpieczenia ruchomego i nieruchomego majątku miejskiego. Dalszym zadaniem było doprowadzenie do stanu używalności lokali biurowych w budynkach miejskich oraz miejskich domów czynszowych. Dokładne i szybkie uporządkowanie inwentarza ruchomego utrudniał brak taboru miejskiego, który z wielkimi trudnościami udało się w marcu zorganizować następująco: tabor konny — 17 koni, 5 ogumowanych platform, 1 dorożka, 1 bryczka, 2 wozy w deskach, pompa motorowo-asenizacyjna i 2 beczki asenizacyjne; tabor mechaniczny — jeden samochód osobowy, 2 samochody ciężarowe. 1 dalszy samochód znajdował się w remoncie, a 2 z powodu poważnych uszkodzeń nie nadawały się do użytku. Obecnie tabor konny dysponuje 47 końmi i ma skompletowanych 20 zaprzęgów; co do taboru mechanicznego oprócz już posiadanych, udało się uzyskać od Wydziału Przemysłowego Urzędu Wojewódzkiego przydział 39 samochodów, z których część jednak musiała być poddana kapitalnemu remontowi, jaki dokonuje się w podręcznych warsztatach.

Tabor w szerszym zakresie przyszedł z pomocą przy oczyszczaniu miasta. Obsługuje on agendy miejskie, w szczególności placówki apropowizacyjne.

W domach miejskiego Osiedla im. Montwiłła-Mireckiego na ogólną ilość 1.029 lokali oddano 858 mieszkań przedwojennym lokatorom, wysiedlonym przez Niemców, 65 mieszkań Główny Urząd Mieszka-

niowy przydzielił bezpośrednio w związku z przeprowadzaną akcją robotniczą. Pozostałe wolne mieszkania przydzielono pracownikom miejskim.

Przejęto i zabezpieczono gospodarstwo rolne Rszew.

W okresie sprawozdawczym Wydział Gospodarczy zaopatrywał poszczególne Wydziały Zarządu Miejskiego w materiały piśmienne i środki do utrzymania czystości.

STATYSTYKA

W dziedzinie liczebnego badania i szeregowania różnorodnych zjawisk oraz przejawów życia miasta pracuje Wydział Statystyczny. Najważniejsze jego działy to statystyka ludnościowa oraz statystyka cen. Wydział zebrał materiały, odtwarzające poziom cen w handlu oficjalnym i na rynku nieoficjalnym w ostatnim okresie pobytu okupanta. Materiały te przekazano Komitetowi Ekonomicznemu przy Prezydium Rady Ministrów.

Z inicjatywy Wydziału powołano do życia na terenie m. Łodzi Biuro Rejestracji Szkód Wojennych. Zorganizowanie i pieczę nad działalnością tego biura powierzono naczelnikowi Wydziału Statystycznego.

Najważniejszą z przeprowadzonych przez Wydział prac było przygotowanie wstępnego spisu ludności w Łodzi, który odbył się w dniu 4 marca br. pod kierunkiem naczelnika Wydziału Statystycznego jako Głównego Komisarza Spisowego. Spis wykazał 292.328 osób. Według danych, opracowanych przez Wydział Statystyczny w kwietniu 1945 w stosunku do stanu z dnia 1. IX. 1939 r. ludność Łodzi zmniejszyła się o 400.000 głów. W ten sposób Łódź straciła 60% swego przedwojennego stanu ludności.

W kwietniu uruchomione zostały przy Wydziale, Oddział Statystyki Mieszkaniowej i Oddział Statystyki Administracyjnej i Społecznej.

EWIDENCJA LUDNOŚCI

Wydział Ewidencji Ludności na wstępie prac zabezpieczył wszystkie dokumenty i materiał z okresu okupacji niemieckiej, w szczególności karty rodzinne (rejstry mieszkańców), stanowiące źródło danych o przynalczności państwowej i narodowościowej poszczególnych mieszkańców miasta. Zorganizowano pracę na zasadach przepisów przedwojennych o ewidencji i kontroli ruchu ludności. Uruchomiono biuro adresowe, które na podstawie rejestru mieszkańców wydaje dziennie ponad 1.000 informacji adresowych.

W dniu 4 marca rb. przeprowadzono wstępny spis ludności m. Łodzi.

W miesiącu maju wznowiono czynności meldunkowe na terenie tak zwanej Wielkiej Łodzi, w związku z czym przeprowadzono w dniu 27 maja rb. jednorazowe zameldowanie całej ludności miasta. Od dnia 27 maja rb. wszelki ruch ludności jest już każdorazowo notowany.

PRZEDSIĘBIORSTWA MIEJSKIE

Pierwszą troską Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich było spowodowanie uruchomienia tramwajów miejskich, dojazdowych i Gazowni. Następnie zajęto się sprawą dostarczenia K. E. Ł., Gazowni oraz Elektrowni materiałów, potrzebnych do usunięcia szkód i zniszczeń wojennych oraz do prowadzenia normalnego toku pracy, a więc dostarczano węgla, drzewa, szkła, smarów itp.

Współ z Wydziałem Apropowizacji dokonano przejęcia na rzecz miasta Rzeźni nr. 1 i Chłodni Miejskiej.

Uruchomiono następujące targowiska: Wodny Rynek, Czerwony Rynek, Plac Leonarda, Zielony Rynek, Północny Rynek i Julianowski Rynek. Od pierwszego kwietnia rozpoczęto pobieranie opłat targowiskowych. Wpływy z tytułu opłat targowiskowych wyniosły: w kwietniu 108.900, w maju zł. 208.907, — w czerwcu 284.000. —

Przystąpiono do uruchomienia Cegielni Miejskiej na Stokach. W czerwcu cegielnia została całkowicie przygotowana do rozpoczęcia produkcji, którą narazie utrudnia sprawa dostawy węgla i niedostateczna ilość sił roboczych. Odnośne interwencje pozostały dotychczas bez skutku. Zachodzi obawa, że z tych właśnie względów Wydział nie będzie w stanie uruchomić cegielni w przewidzianym terminie.

KONTROLA HANDLU, RZEMIOSŁA I PRZEMYSŁU.

Wydział Przemysłowy wydaje uprawnienia Przedsiębiorstwom, sprawdza urządzenia zakładów, czy odpowiadają obowiązującym przepisom, powołuje do życia Komisje Ogniowe itp. Duże trudności w początkowej fazie działalności Wydziału spowodował brak kartoteki, którą zniszczyli Niemcy.

W czerwcu br. zarządzona została rejestracja wszystkich istniejących w Łodzi przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych w czasie od 4 czerwca do 16 włącznie, z przedłużeniem tego terminu następnie do 1 lipca rb. Ostatecznie w miesiącu czerwcu zarejestrowano:

1229	„	rzemieślniczych.
1140		przedsiębiorstw handlowych
174	„	przemysłowych

ZAPROWIANTOWANIE LUDNOŚCI

Wyjątkowe warunki w dziedzinie żywnościowej, jakie spowodowały wojna oraz rabunkowa gospodarka okupanta i jego grabieże, nakazywały zastosowanie specjalnych miar, aby planową i przewidującą polityką aprowizacyjną niedopuszczyć do głodu i zapewnić ludności miasta wyżywienie. W tym celu już w dniu 20 stycznia rb. przystąpiono do zorganizowania Wydziału Apropowizacji. Utworzono następujące działy:

1) Zbożowo-Mączny, 2) Mięsny, 3) Warzyw i owoców, 4) Kolonialny, 5) Mleczno-jajczarski, 6) Opałowy, 7) Transportowy, 8) Kontroli, 9) Kartkowy.

Przystąpiły one natychmiast do pracy w zakresie zaprowiantowania ludności cywilnej oraz przybyłych tu na kilkudniowy pobyt względnie przechodzących oddziałów wojska.

Wydział zajął się również zorganizowaniem tak zwanych stołów przy wszystkich zakładach pracy oraz objął przejmowanie poniemieckich magazynów z artykułami spożywczymi i składów opałów, zabezpieczając je na wstępie. Wydział polecił zarazem cechom piekarzy i rzeźniczo-wędliniarskiemu przystąpić do natychmiastowego uruchomienia piekarni i zakładów rzeźniczych, co zostało wykonane.

Poszczególne Oddziały zajęły się rozprowadzaniem artykułów, będących w ich kompetencji. Zaś Oddział kartkowy zorganizował biura obwodowe, zaprowadził przydział kartek dla wszystkich powracających do Łodzi, zamianę kartek niemieckich osobom innych narodowości, z wyjątkiem Niemców, oraz w porozumieniu z Wojewódzkim Wydziałem Apropowizacji opracował zaopatrywanie ludności w kartki żywnościowe od 15 marca 1945 roku.

Akcja przydziału sklepów w marcu została wycofana ze Związku Kupców wobec znacznych uchybień. Decyzje przydziałowe powierzone Komisji z przewagą reprezentantów Rady Okręgowej Związków Zawodowych.

Ilość przedsiębiorstw przemysłu spożywczego na terenie województwa, z którymi nawiązano kontakty wynosi 167, podzielonych na 24 gałęzie przemysłu. Przemysł spożywczy wojew. wyłączając młynarstwo, obejmuje przedsiębiorstwa średnie o zasięgu lokalnym. Do większych można jedynie zaliczyć cukrownie „Dobrzelin“ i „Ostrowy“.

Na miesiąc czerwiec wydano kart żywnościowych:

kat. I	130.276
„ II	53.381
„ I R	125.822
„ II R	18.684
„ Dz	39.385
„ N	14.081
	<hr/>
	381.629
zwrócono	3.775
rozdzielono	<hr/>
	377.854

KONTROLA

Wydział Kontroli Miejskiej jest organem nadzorczym i lustracyjnym Zarządu Miejskiego. W poszczególnych wypadkach przeprowadzał dochodzenia z polecenia Prezydenta Miasta. Prowadził kontrole organizacyjne Wydziałów, wydawał opinie i brał udział w różnych komisjach i konferencjach.

URZĄD STANU CYWILNEGO

Urząd Stanu Cywilnego Zarządu Miejskiego prowadzi rejestry i sporządza akty urodzeń, ślubów, zgonów i wydaje odpisy z tych ksiąg. W zakresie tych spraw współpracuje z Wydziałami Statystycznym oraz Ewidencji Ludności.

ZAGADNIENIA MIESZKANIOWE

Sytuacja, jaka zapanowała w dziedzinie mieszkaniowej po ucieczce okupanta spowodowała, że Tymczasowy Zarząd Miejski już w pierwszych dniach po objęciu władzy powołał do życia Urząd Mieszkaniowy. Po przybyciu do Łodzi cywilnych władz polskich, znalazł on prawną podstawę w swej działalności w wydanym przez Pełnomocnika Rządu obwieszczeniu z dnia 26 stycznia 45 r. Niestety, ukazało się ono z opóźnieniem, co spowodowało, że różne męty i żywioły antyspołeczne wyzyskiwały nadal stan przejściowy, grabiąc mieszkania i stwarzając fakty dokonane. Wytworzone okoliczności, niewspółmierność między popytem a podażą, gwałty i akty terroru, brak wykwalifikowanego personelu oraz ciężkie warunki pracy — to wszystko wywołało nieprzewidywane trudności na drodze całkowitego opanowania sytuacji.

Jednak w znacznym stopniu Główny Urząd Mieszkaniowy spełnił i spełnia nadal swe zadania, przydzielając pomieszczenia najbardziej potrzebującym i zapobiegając w miarę możliwości aktom samowoli. Działalność swą Urząd stara się oprzeć na dekreście Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 7. 9. 1945 r. o Komisjach Mieszkaniowych oraz rozporządzenia wykonawczego z dnia 3. 10. 1944 roku. Zostały więc powołane do orzekania w sprawach mieszkaniowych Komisje Mieszkaniowe a nadto zapewniona kontrola czynnika społecznego nad działalnością urzędu. Dla zabezpieczenia majątku poniemieckiego i opuszczonego, powołano przy Głównym Urzędzie Mieszkaniowym — jako agendę — Urząd zajętych ruchomości i nieruchomości, który jednak wobec przybycia do Łodzi Głównego Likwidatora został przejęty z dniem 1 marca rb. przez tegoż. Działalność Głównego Urzędu Mieszkaniowego w marcu rb. koncentrowała się w pierwszym rzędzie na przesiedlaniu robotników, mieszkających dotychczas w najbardziej niekorzystnych warunkach, do jasnych i suchych mieszkań, zgodnie z założeniami demokratycznymi Rządu: t.zw. „Akcja Robotnicza“, prowadzona na niespotykaną dotychczas skalę. „Akcja Robotnicza“ dzięki intensywnej pracy uwieńczona została pełnym sukcesem o dużym znaczeniu społecznym. W ramach tej akcji przydzielono robotnikom w miesiącu marcu 5.728 mieszkań, co pozwoliło na zaradzenie najpilniejszym potrzebom w tej dziedzinie.

Niezależnie od tego Główna Komisja Mieszkaniowa przydzielała ludności mieszkania na indywidualne podania, po sprawdzeniu przez organa Urzędu Mieszkaniowego. Takich mieszkań w marcu przydzielono 1098. Ponadto różnym urzędom państwowym, instytu-

cyjom, zrzeszeniom społecznym itp. przydzielono 236 lokali biurowych i innego rodzaju oraz 146 budynków w całości. Wreszcie Główny Urząd Mieszkaniowy przydzielił dla wojskowych 535 mieszkań i kwater.

W miesiącu kwietniu przeprowadzono całkowitą reorganizację, przerzucając, zgodnie z dekretem P. K. W. N. o komisjach mieszkaniowych, załatwianie spraw o przydział mieszkań i spraw spornych na Rejonowe Komisje Mieszkaniowe.

W toku akcji przerejestrowania wszystkich mieszkań i lokali w Łodzi przyjęto ogółem 62.212 wniosków, co stanowi 70 — 80% ilości wniosków, jakie powinny były wpłynąć do czerwca do Komisji Mieszkaniowych. Wnioski te są obecnie przez Komisje rozpatrywane. Ukończenie akcji rejestracyjnej nastąpi prawdopodobnie w ciągu miesiąca lipca rb.

Akcja wysiedleń z miasta Łodzi osób, nie mających tu prawa do zamieszkiwania, postępuje bardzo opornie.

Ostatnio szczególną opieką otoczono członków Związku Nauczycielstwa Polskiego i profesorów Wyższych Uczelni, przydzielając im większą ilość mieszkań opuszczonych przez wojskowych sowieckich oraz poniemieckich.

ARCHIWUM MIEJSKIE

Pracę Archiwum Miejskiego polegały przede wszystkim na zabezpieczeniu akt Zarządu Miejskiego, pozostawionych bez opieki w różnych miejscach przez uchodzącego okupanta, oraz na przetransportowaniu tych akt do Archiwum i porządkowaniu ich. Część akt łódzkich okupant wywiózł do Opatówka, Grodziska i Wronek w Województwie Poznańskim. Akcja rewindykacyjna trwa w dalszym ciągu.

Archiwum wypożycza akty swe wydziałom, urzędom i przedsiębiorstwom Zarządu Miejskiego, wydaje odpisy i zaświadczenia.

Biblioteka Archiwum wypożycza książki osobom pracującym naukowo. Z pracowni naukowej Archiwum korzystają seminaria historyczne i szereg zainteresowanych osób.

GAZOWNIA MIEJSKA

Gazownia Miejska pracuje normalnie, zarówno fabryka, jak i biura. Liczba personelu, w porównaniu ze stanem za okupacji, uległa zwiększeniu, co tłumaczy się skróceniem dnia pracy i nawet prac w związku ze zmianą osobową wszystkich konsumentów gazu.

Niemcy, opuszczając Łódź, starali się unieruchomić Gazownię przez wywiezienie przeciągaczy. Dzięki posiadaniu jednego starego przeciągacza, nieczynnego od 10 lat, gazownię prowizorycznie uruchomiono. Wywiezione przeciągacze odnaleziono później na drodze. Obecnie gazownia jest w stanie całkowitego uruchomienia.

Główną bolączką stanowi ustawiczny brak węgla, smarów i olejów, co grozi zatrzymaniem gazowni. Czynione są wszelkie możliwe starania, aby temu zaradzić, lecz bez należytego rezultatu.

W miesiącu czerwcu rb. otrzymano 1.699.000 kg, a przerobiono 1.480.200 kg węgla. Pomimo zapowiedzi Centrali Węglowej, dostawy węgla nie uległy poprawie: na zamówione 2.500 ton węgla, otrzymano 1.099 ton, tj. 44% zapotrzebowania. Gazownia natomiast musi posiadać zapas węgla przynajmniej na dwa miesiące, aby być niezależną od nieprzewidzianych przeszkód.

Drugą bolączką jest brak taborów. Chcąc się uniezależnić, Gazownia zapoczątkowała już stworzenie własnego taboru przez zakup pary koni. Dalszą poprawę w kierunku usprawnienia zwózki uzupełni posiadanie własnego placu z bocznicą kolejową.

Prace w tym kierunku są w toku. Dyrekcja Gazowni nie ustaje w wysiłkach, mających na celu potaniecie gazu, a jednocześnie dąży do podniesienia produkcji. Już niezadługo wykończone zostaną konkretne projekty w tym względzie.

KANALIZACJE I WODOCIĄGI

Kanalizacja i Wodociągi — to jeden z głównych współczynników utrzymania odpowiedniego poziomu sanitarnych warunków miasta. Skanalizowanie Łodzi jest dziełem polskich samorządów. Po gospodarce carskiej nie otrzymała Łódź w spuściznie żadnych nowoczesnych urządzeń miejskich. Bezpośrednio przed obecną wojną kanalizacja w Łodzi nie objęła jeszcze tylko niektórych peryferii. Przyłączenia wodociągowe były na ukończeniu. Okupant hitlerowski w przeciągu 5 i pół lat niczego w tym kierunku nie zdziałał. Zadanie ostatecznego sfinalizowania Kanalizacji i Wodociągów w Łodzi staje przed nami do wykonania w najbliższej przyszłości.

W pierwszym rządzie po ustąpieniu okupanta, zajęto się naprawą uszkodzeń i uruchomieniem poszczególnych części kanalizacji i wodociągów.

Prace Dyrekcji Kanalizacji i Wodociągów w Łodzi rozwijają się obecnie normalnie.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI M. ŁODZI

Lokale Komunalnej Kasy Oszczędności m. Łodzi były zajmowane przez wojsko radzieckie i zostały zwolnione dopiero 23 lutego rb. W tym dniu Kasa rozpoczęła funkcjonowanie, polegające narazie wyłącznie na wymianie pieniędzy. Czynności te trwały do dnia 10 marca rb. Stan kasy na dzień 31 marca 1945 r. wynosił 533.424,70 tys. zł. Kasa prowadzi obecnie operacje kredytowe i wszystkie inne czynności, w zakres jej zadań wchodzące.

Stan gotówki w kasie w dn. 30. 6. 1945 r. wynosił	Zł.	630.227.26
„ lokat w bankach „ „ „ „ „ „ „ „	„	12.339.995.43
„ r-ków czekowych na 59 „ rachunkach w dniu 30. 6. 1945 r. wynosił	„	13.490.037.05
„ r-ków wkładów oszczędnościowych na 27 rachunkach w dn. 30. 6. 1945 r. wynosił	„	369.569.30
„ udzielonych przez Kasę kredytów 63 kredytobiorców w dn. 30. 6. 1945 r. wynosił	„	2.140.850.—
Kasa zatrudniała w miesiącu czerwcu rb. 22 osoby personelu.		
Wypłacono tytułem poborów zł. 38.000.—		

BEZPIECZEŃSTWO OGNIOWE

W Łodzi — w mieście przemysłu bawełnianego i wełnianego, surowców łatwopalnych — problem zabezpieczenia fabryk i składów przed wypadkami ognia był zawsze nader doniosły. Łódź ma też piękne tradycje pożarnictwa. W roku 1936 Łódzka Straż Pożarna, reprezentująca Polskę na międzynarodowych zawodach straży ogniowych w Mediolanie, zdobyła pierwsze miejsce.

Okupacja i w tej dziedzinie spowodowała znaczne spustoszenia, zarówno w materiale ludzkim, jak i w urządzeniach i w taborze.

Straż Pożarna m. Łodzi obecnie obejmuje organizacyjnie: a) Strażnice Miejskie, b) Straże Pożarne Fabryczne i c) Straże Pożarne różnych zakładów użyteczności publicznej.

Strażnic miejskich jest 6, które tworzą 3 Oddziały Ł. S. P. a mianowicie, Oddział I Północny (2 strażnice) Oddział II Śródmieście (2 strażnice) i Oddział III Południe (2 strażnice).

Uruchomione już zostały straże pożarne Scheiblera i Grohmana, I. K. Poznańskiego oraz Widzewskiej Manufaktury.

Stan osobowy Straży Pożarnej m. Łodzi w dniu 1 czerwca 1945 roku wynosił 232 pracowników, w czerwcu przyjęto 21 pracowników, zwolniono 7.

Stan taboru mechanicznego na 30. 6. rb.:

auto-pogotowia 3 wozy, z których 2 w użytkowaniu, 1 w remoncie, beczkowszy — 1 w użytkowaniu, 3 w remoncie; sikawki motorowe — 6 w użytkowaniu.

RZEŻNIA MIEJSKA

Ubój zwierząt na potrzeby ludności cywilnej Rzeźnia rozpoczęła w miesiącu marcu. Przy pomocy Związków Pracowników Rzeźniczo-Wędliniarskich w marcu przystąpiono również do oczyszczania, wyszlamowania i zasolenia dużych ilości jelit, pozostawionych przez okupanta.

Sposobem gospodarczym dokonano całego szeregu napraw różnych instalacji i urządzeń, uszkodzonych w czasie działań wojennych.

Ubój zwierząt w miesiącu czerwcu rb. w stosunku do poprzednich miesięcy wzrósł pokaźnie i wynosił: 2.690 sztuk bydła, 597 sztuk świń, 540 cieląt, 41 owiec i 17 koni, z czego przypada na:

	bydła	świń	cieląt	owiec	koni
kontyngent	1292	204	367	6	17
wojsko	1021	117	123	26	—
wolny handel	377	254	50	9	—

Zapotrzebowanie na lód sztuczny wszystkich instytucji i osób prywatnych, wskutek uruchomienia drugiej maszyny do produkcji lodu, zostało całkowicie pokryte.

TRAMWAJE MIEJSKIE

Po wyjściu okupantów z Łodzi na terenie Kolei Elektrycznej Łódzkiej została wyłoniona spośród pracowników Rada Załogowa, która wstępne swe prace rozpoczęła już 1945 roku.

Od 18. 1. — do 31. 1. 1945 podjęto pracę 500 pracowników. W dniu 1 marca liczba pracowników wynosiła 1.651 osób. Wobec stałego zwiększania się ruchu tramwajowego ilość zatrudnionych wzrasta stopniowo. Na dzień 1 lipca rb. stan zatrudnienia na K. E. Ł. wynosił 2.300 osób.

Uruchomienie linii nastęcało dużo trudności z powodu rabunkowej gospodarki okupantów. Tabor kolejowy był zdewastowany, dopiero w miarę dokonywanych napraw następowało zwiększanie uruchomienia. Zaznaczyć należy, że okupanci do naprawy wozów używali materiałów zastępczych, które się szybko niszczą i powodują coraz dalsze szkody. Wobec tych poważnych braków i wobec tego, że okupanci miast inwestowania, niszczyli tabor tramwajowy, wystąpiono z wnioskiem o otrzymanie rekompensaty w postaci 100 wozów tramwajowych wąskotorowych, zapasowych silników, maszyn oraz innych urządzeń i artykułów technicznych z miast niemieckich. Dotychczas wnioski ten nie odniósł skutku.

Na 1 lipca rb. kursowało 215 wozów na 13 liniach.

W czerwcu przewieziono 9.569.653 pasażerów

Wpływy w miesiącu czerwcu 1945 r. wyniosły: zł. 10.331.926.90

wydatki „ „ „ „ „ „ „ 12.732.340.23

OBRONA POWIETRZNA

Do zakończenia wojny ważną dziedzinę bezpieczeństwa miasta Łodzi i jej mieszkańców stanowiła Liga Obrony Powietrznej, zorganizowana przez Gminę Miejską pod nazwą Główna Komenda LOP i prowadząca swą działalność pod egidą miasta. Na czele Ligi w charakterze komendanta stał Prezydent Miasta.

Do dnia 17 lutego 1945 r. uruchomiono wszystkie syreny alarmujące na terenie m. Łodzi w liczbie 90 sztuk wraz ze zbiorowym punktem obsługi technicznej.

Utworzono 27 komend LOP na terenie miasta. W dalszym ciągu zorganizowano LOP. w następujących miejscowościach okolicznych, w okręgu 40 km, w celu obrony ośrodka miasta Łodzi: Zgierz, Stryków, Ozorków, Aleksandrów, Konstantynów, Lutomiersk, Łęczyca, Zduńska-Wola, Pabianice, Łask, Ruda Pabianicka, Rzgów, Tuszyn, Kurowice, Koluszki i Brzeziny.

P R O T O K Ó Ł

z konferencji przedstawicieli większych miast w Polsce,
odbytej w m. Łodzi w dniu 18 lipca 1945 roku, w sali konferencyjnej
Zarządu Miejskiego w Łodzi, ul. Piotrkowska 104

Obecni na konferencji ob. ob.:

Z ramienia Zarządu Miejskiego w Poznaniu:

Prezydent — Dr. Dunin-Michałowski
Dyrektor — Tyrakowski
Naczelnik — Dr. Donat

Z ramienia Zarządu Miejskiego w Lublinie:

Prezydent — T. Kadura
Przew. M. Rady Narodowej — T. Dymowski
Naczelnik — inż. T. Ostrowski

Z ramienia Zarządu Miejskiego w Częstochowie:

Prezydent — Dr. T. J. Wolański
Wiceprezydent — D. Kapalski
Naczelnik — mgr. A. Wysokiński
Naczelnik — J. Nowakowski

Z ramienia Zarządu Miejskiego w Bydgoszczy:

Prezydent — W. Szukszta
Wiceprezydent — Rudnicki
Dyrektor — inż. E. Tubielowicz
Naczelnik — mgr. Majerowicz
Przew. Związku Zaw. Prac. — Ruszkowski
Radca Prawny — mec. Spikowski
Radca Prawny — mec. Kuziel
Radca Ekonomiczny — mgr. Bardasz

Z ramienia Zarządu Miejskiego w Gdańsku:

Naczelnik — T. Wiewiórkowski

Z ramienia Zarządu Miejskiego w Łodzi:

Prezydent — K. Mijał
Wiceprezydent — St. Duniak
Wiceprezydent — K. Gallas
Ławnik — J. Jagodziński
Dyrektor — mgr. A. Ginsbert
Wicedyrektor — W. Graliński
Naczelnik — T. Wysocki

Naczelnik — mgr. B. Koehler
Naczelnik — inż. H. Frey
Naczelnik — Z. Wróblewski
Naczelnik — R. Szymański
Naczelnik — inż. J. Brzozowski
Naczelnik — M. Lebenbaum
Radca Prawny — mec. S. Sztromajer
Radca Prawny — E. Pieńkowski

W trakcie posiedzenia przybył ob. M. Porowski -- wicedyrektor Departamentu Samorządowego Ministerstwa Administracji Publicznej, którego Prezydent K. Mijał zaprosił do wzięcia udziału w konferencji.

Konferencję zagał Prezydent m. Łodzi, K. Mijał, witając przybyłych przedstawicieli miast i nadmienając, że na konferencję zaproszono przedstawicieli miast: Warszawy, Krakowa, Poznania, Bydgoszczy, Katowic, Gdańska, Lublina, Częstochowy, Łodzi. Nie przybyli przedstawiciele miast: Warszawy, Katowic i Krakowa, przy czym z Katowic i z Krakowa otrzymano depeche o powodach nieprzybycia.

Konferencja ma na celu zorientowanie się w bolączkach i problemach samorządów większych miast, przypuszczalnie bowiem bolączki, które odczuwa samorząd m. Łodzi, istnieją również i na terenie samorządów innych miast. Wskazane byłoby, aby dzisiaj omówić zagadnienia najistotniejsze i interesy nas bezpośrednio obchodzące oraz zastanowić się, czy nie zachodzi konieczność zwołania Zjazdu miast całej Polski. Jeśli to okaże się konieczne należałoby ustalić porządek dzienny obrad Zjazdu, opracować tezy i przesłać je do komórki, której powierzone będzie organizowanie Zjazdu. Musimy o trudnościach w gospodarce samorządowej poinformować Rząd, gdyż często nie jest on należycie zorientowany w naszym trudnym położeniu finansowym.

Prezydent K. Mijał proponuje przyjęcie następującego porządku obrad konferencji.

1. Wybór Prezydium.
2. Stan finansowy samorządów.
3. Problem mienia opuszczonego i porzuconego.
4. Stan gospodarczy zakładów użyteczności publicznej.
5. Szkolnictwo powszechne.
6. Udział miast w akcji przesiedleńczej na Zachód.
7. Wolne wnioski i rezolucje.

Prezydent m. Poznania wnosi o uzupełnienie porządku dziennego sprawami opieki społecznej i zdrowia publicznego, natomiast Prezydent m. Lublina sprawą aprowizacji miast.

Wobec niezgłoszenia innych propozycji — przyjęto zapropo-

nowany przez Prezydenta m. Łodzi i uzupełniony przez Prezydentów Miast Poznania i Lublina porządek obrad konferencji.

I. WYBORY PREZYDIUM:

Prezydent m. Łodzi prosi, aby przedstawiciele miast wysunęli kandydatów na przewodniczącego konferencji.

Prezydent m. Lublina proponuje zaprosić na przewodniczącego Prezydenta m. Łodzi, ob. K. Mijala. Innych kandydatur nie zgłoszono.

Przewodnictwo obejmuje Wiceprezydent m. Łodzi, St. Duniak, i poddaje wniosek pod głosowanie. Wniosek zostaje przyjęty jednogłośnie.

Przewodnictwo obejmuje Prezydent m. Łodzi, Kazimierz Mijal, i zaprasza na wiceprzewodniczących Prezydentów Miasta Poznania i Lublina, ob. ob. Dunin-Michałowskiego i T. Kaduro, zaś na sekretarza powołuje wicedyrektora Zarządu Miejskiego w Łodzi, Wł. Grałińskiego.

Przewodniczący komunikuje, że Zarząd Miejski w Łodzi opracował poszczególne tezy do spraw, będących na porządku dziennym, i odnośne referaty będą wygłoszone przez naczelników odnośnych resortów miejskich.

II. STAN FINANSOWY SAMORZĄDÓW.

Sprawy podatkowe referuje naczelnik Wydziału Podatkowego Zarządu Miejskiego w Łodzi, T. Wysocki. Na wstępie referent wymienił źródła podatkowe, z których do września 1939 roku korzystały samorzady miejskie i scharakteryzował ówczesną sytuację w ten sposób, że samorzady zawsze borykają się z trudnościami finansowymi, aczkolwiek istniały okresy, w których dochody podatkowe wykazywały lepszy stan, to jednak, ogólnie biorąc, istniejący wówczas stan prawny nie stwarzał warunków, wolnych od trosk o dostateczność, stałość i pewność źródeł podatkowych gmin, — a tym samym nie dawał gwarancji całkowitego wypełnienia ustawowych zadań samorządu. Okres przedwojenny w zakresie skarbowości komunalnej charakteryzuje zanik dochodów samodzielnych i wzrastająca zależność budżetów miejskich od wpływów skarbowych. Dopiero w ostatnich latach przed wojną dało się zauważyć pewną zmianę poglądów na finanse miejskie, która znajduje wyraz w tendencji ku ich usamodzielnieniu (podatek drogowy, opłaty rejestracyjne od przedsiębiorstw i zajęć). Następnie referent omawia zagadnienie finansów na tle Dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 roku o reformie samorządowego systemu podatkowego. Tendencją Dekretu jest przekazanie związkom samorządu terytorialnego na okres jednego roku podatków: gruntowego, od nieruchomości i od lokali z jednoczesnym zawieszeniem prawa do udziałów w podatkach państwowych, dodatkach komunalnych do podatków państwowych i pobierania szeregów samoistnych danin komunalnych. Pobieżne obliczenia wskazują, że

uzyskane na tej podstawie środki finansowe będą niedostateczne. Przykładowo dla m. Łodzi sprawa ta wygląda w ten sposób, że jeśli w r. 1939 przy wydatkach zwyczajnych w globalnej kwocie 30 milionów złotych, ogólne wpływy podatkowe ustalone na 22 miliony zł. co stanowi pokrycie wydatków w 73%, to obecnie przy preliminowanych wydatkach na 9 miesięcy 1945 roku w kwocie 150 milionów zł. — wpływy podatkowe przewiduje się w kwocie 60 milionów zł., co pokryje tylko 40% rozchodów. Przy 5-krotnym więc wzroście wydatków — wpływy pomnażają się zaledwie 3-krotnie. Taki stan przy zastosowaniu maksymalnej kompresji wydatków, zmusi gminę do szukania nowych źródeł dochodu, tj. do wprowadzenia nowych podatków. Wprowadzenie nowych podatków różnych typów w różnych gminach wydaje się rzeczą niewłaściwą, gdyż wytwarza nierówność i mozaikę podatkową i na dłuższą metę nie daje rozwiązania. Inicjatywa samorządu w nakładaniu nowych podatków utrzymywana być winna w granicach, podyktowanych interesem Państwa i ludności.

Przyjmując, że Dekret z dnia 13 kwietnia 1945 roku ma charakter eksperymentalny, o czym świadczyłoby wprowadzenie go na 1 rok, że związki komunalne winny zgodnie ze swym charakterem i przeznaczeniem oprzeć swój byt finansowy na własnych dochodach, że utrzymywanie samorządu z funduszy Skarbu Państwa jest sprzeczne z zadaniem i celem samorządu, referent wysunął następującą tezę:

konieczna jest poprawa finansów komunalnych przez usamodzielnienie skarbowości związków samorządowych, przez przyznanie gminom samoistnych, stałych i wydajnych źródeł podatkowych.

Do czasu jednak unormowania tych spraw, już obecnie doraźna sanna finansów komunalnych wydaje się kwestią palącą. Sugestie w tej sprawie winny iść w kierunku przyznania samorządom udziałów w podatku obrotowym, dochodowym i udziału w cenie sprzedażnej wyrobów monopolowych Państwowego Monopolu Tytoniowego i Państwowego Monopolu Spirytusowego.

Sprawy finansowe od strony rozchodów referuje naczelnik Wydziału Finansowego Zarządu Miejskiego w Łodzi, mgr. B. Koehler. Omówiwszy problem wydatków na tle opracowanego preliminarza budżetowego Zarządu Miejskiego w Łodzi na okres od 1 lipca 1945 roku do 31 marca 1946 roku referent wysuwa następujące tezy:

Strukturalny charakter deficytów budżetowych. Nałożony na samorzady w obecnej chwili obowiązek gospodarowania w ramach zrównoważonego budżetu opartego na dochodach pieniężnych, powoduje zahamowanie działalności związków samorządowych.

Dochody zależne są od stopnia rozwoju życia gospodarczego i poziomu przeciętnej stopy życiowej narodu. W najbliższych latach nie można oczekiwać regeneracji tych dwu baz podatko-

wych, a zatem i dochodów takich, któreby nie uszczuplając substancji majątkowej podmiotu opodatkowania, mogły zaspokoić potrzeby gmin na pożądanym przez nich poziomie.

Zwężonej bazie dochodów przeciwstawiają się zwiększone wydatki. Wydatki w dobie obecnej i w ciągu następnych lat będą posiadały podwójny charakter. Będą tu niewątpliwie normalne wydatki, wynikające z normalnej działalności gminy w danym okresie budżetowym. Przede wszystkim jednak będą domagały się zaspokojenia potrzeby wynikłe z powodu wojny.

Wskazana rozbieżność będzie miała zatem charakter stały w ciągu najbliższych lat, co sprawia, że deficyty budżetowe w tych najbliższych latach będą zjawiskiem stałym, a więc strukturalnym.

Budżety bezpieczne. Zagadnienie deficytów budżetowych można wprawdzie rozwiązać przez dotacje skarbowe lecz, że ta sama okoliczność dotyczyć musi również budżetów państwowych, przeto droga dotacji jest drogą do inflacji.

Inna droga rozwiązania problemu deficytów, to przeniesienie budżetów samorządowych z płaszczyzny budżetów pieniężnych na płaszczyznę — bezpiecznych. Obecnie struktura gospodarcza Państwa Polskiego umożliwia to przejście. Państwo jest posiadaczem kluczowych środków produkcji oraz głównym dysponentem artykułów pierwszej potrzeby, a stan ten ma tendencję dalszego rozwoju.

Słusznym więc będzie, aby ta część produkcji, która potrzebna jest związkom komunalnym ominęła drogę: pieniądź — towar — pieniądź, lecz była przydzielana gminom, jako produkt, przeznaczony do zaspokojenia ich potrzeb.

W chwili obecnej w ten sposób zdaje się, może być już rozwiązana sprawa opału, papieru, materiałów włókienniczych oraz artykułów spożywczych, zarówno dla potrzeb miejskich, jak również w charakterze częściowego pokrycia płac.

Dalsze rozszerzenie „bezpiecznej“ części budżetu zależeć będzie od wyników przenikania państwa na nowe tereny w dziedzinie gospodarczej, dotąd niezupełnie jeszcze przez Państwo opanowane.

Budżety quasi — nadzwyczajne. W wydatkach budżetowych naogół można było rozróżniać dwa elementy: element teraźniejszości i element rozwojowy. Wyrazem pierwszej grupy — to wydatki stale powtarzające się dla zachowania status quo dziedziny zainteresowań gminy. Wydatki drugiej kategorii — to wyraz dążenia gminy do objęcia danej dziedziny szerzej i głębiej. W obecnej chwili w każdym niemal wydatku tkwi element dodatkowy. Jest nim ciężar, spowodowany skutkami wojny. Ten nowy rodzaj wydatków nie powinien obciążać bieżącego okresu budżetowego. Z drugiej strony — klasyczna forma bud-

żetu z podziałem na budżet zwyczajny i nadzwyczajny nie jest dla tego zjawiska dostateczna. Budżet bowiem nadzwyczajny w klasycznej strukturze budżetu jest niezależny od budżetu normalnego i pozostaje w luźnym jedynie z nim związku. Może być on traktowany zupełnie oddzielnie bez wpływu na budżet zwyczajny.

Nadzwyczajność zaś wydatków, wynikających z zaległości wojennych, jest tego rodzaju, że nie tylko nie mogą być one traktowane osobno, lecz są niejako wstępem dla wydatków zwyczajnych. Będąc zatem z natury wydatkami pierwszej pilności, muszą być jednak wyodrębnione budżetowo, gdyż swym ciężarem nie mogą kłaść się na bieżący okres budżetowy, lecz dać gminom możliwość rozłożenia tego ciężaru na lata kolejne — lepsze.

Stąd wniosek: zaległości wojenne stanowią osobną grupę wydatków. Wydatki te muszą być traktowane łącznie z budżetem zwyczajnym. Pokryciem tych wydatków nie mogą być dochody budżetu zwyczajnego. Mogą być one pokryte jedynie z pożyczek skarbowych, by tym sposobem dać możliwość gminom na rozłożenie ich ciężaru na szereg lat kolejnych.

Przewodniczący otwiera dyskusję nad wygłoszonymi referatami.

Prezydent m. Bydgoszczy, ob. W. Szukszta.

Przed przystąpieniem do dyskusji należy zdać sobie sprawę, jaka jest polityka Rządu w stosunku do samorządu terytorialnego: rozbudowa, czy też hamowanie działalności. Z niektórych posunięć rządowych odnosi się wrażenie, że polityka zmierza do ograniczenia roli samorządu. Z enuncjacji czynników rządowych wynika, że samorządy nie mogą liczyć na pomoc finansową ze strony Rządu. Powinny powstać fundusze wyrównawcze na pomoc najbardziej potrzebującym miastom. Sytuacja finansowa wszędzie jest jednakowa i referent słusnie twierdzi, że jest to zjawiskiem strukturalnym. Działalność Komisji mieszkaniowych i kwestie aprowizacyjne są zjawiskiem przejściowym, ale wymagają poważnych wydatków. Na terenach gdzie zachodzi potrzeba rehabilitacji, są jeszcze większe wydatki, np. w Bydgoszczy, gdzie na 115 tysięcy ludności — około 60 tysięcy pragnie rehabilitować się. Następnie wzmożone są wydatki na opiekę społeczną, gdyż oprócz miejscowej ludności opiekować się trzeba ludnością przepływową. Przed nami są zasadnicze problemy: załatwienie budżetu i co uczynić, aby być samowystarczalnym. Należy dążyć do ograniczenia wydatków. Przez dobrą analizę można ograniczyć różne wydatki, np. personalne. W Bydgoszczy istniałaby możliwość redukcji personelu nawet o 30% obecnego stanu. Wydatki, związane z oświatą należałoby przerzucić na Państwo. Wysokość opłat administracyjnych nie jest we wszystkich miastach jednakowa: w jednych pobiera się za tę samą czynność zł. 5.—, w innych zł. 50.— Ministerstwo Administracji Pu-

blicznej dąży do tego, aby samorzady pobierały opłatę w znacznej wysokości. Ogólnie biorąc należy z jednej strony ograniczać wydatki, zaś z drugiej — domagać się znacznych dotacyj.

Prezydent m. Poznania, ob. dr. Dunin-Michałowski.

Będąc ostatnio w Ministerstwie Administracji Publicznej w sprawach finansowych m. Poznania — Prezydent otrzymał odpowiedź, że jeżeli gmina nie ma pieniędzy — to należy likwidować poszczególne działy gospodarki miejskiej, np. utrzymywanie zieleńców, wydatki na opiekę społeczną itp. Musimy dążyć do odbudowy gospodarki miejskiej i robić to od podstaw, aby za lat 20 bytu niepodległego nie było tego, co jest obecnie. Łódź jest prawie niezniszczona, natomiast Poznań jest bardzo zniszczony, jak również zniszczone jest życie gospodarcze. Straty na skutek działań wojennych wynoszą 70%. Bez generalnej pomocy ze strony Rządu nie widzi wyjścia z sytuacji. W dalszym ciągu, tak, jak to miało miejsce przed wojną, dąży się do ograniczenia samorządu. Dochody zostały odjęte i to co uzyskaliśmy na mocy nowego Dekretu zaledwie w 30% pokrywa wydatki. Należy wynaleźć stałe źródło dochodów i na nim oprzeć gospodarkę. Przed wojną Poznań miał możliwość uzyskiwania kredytu w Komunalnej Kasie Oszczędności, a teraz instytucja ta, z braku kapitału, nie może obsługiwać Zarządu Miejskiego. Wojsko pozajmowało różne miejskie obiekty, które dawały Zarządowi Miejskiemu poważne wpływy i te obecnie odpadły. Przez Poznań przepływa dziennie 15 tysięcy repatriantów i miasto musi dbać o to, by nie wyjechali oni głodni, a, w miarę możliwości, miasto daje im również i odzież. To wszystko wskazuje, że zwiększone wydatki wymagają zwiększenia dochodów. Prezydent jest zdania, że bez długo- i średnio-terminowych pożyczek żadne miasto, a nawet i Państwo, nie będzie w stanie gospodarować. Jeśli chodzi o redukcję personelu, to np. w Poznaniu jest to niemożliwe. Urzędnicy są nowi, źle opłacani i praca ich przez to jest mało wydajna. Należy ostrzec czynniki miarodajne, że system niskich zarobków przy niedostatecznej apro wizacji i zaopatrzenia w odzież, spowoduje demoralizację społeczeństwa polskiego. Pracownik zarabiający np. 600.— zł. miesięcznie musi brać łapówki. Wcześniej, czy później musi dojść do inflacji, ponieważ przy dalszym stosowaniu deflacji będą nadużycia. Należy pójść na umiejętną inflację, gdyż to tylko pozwoli odbudować życie gospodarcze i prowadzić należytą gospodarkę. Trzeba mieć odwagę spojrzeć prawdzie w oczy.

Wiceprezydent m. Łodzi, ob. K. Gallas.

Jakkolwiek Łódź wydaje się niezniszczona, to jednak stan nieruchomości przedstawia się źle i nie można z nich w wielu wypadkach korzystać. Najbardziej zniszczona jest północna część miasta — teren t.żw. ghetta. Gospodarka Tymczasowego Zarządu Państwowego

pozostawia wiele do życzenia, gdyż Zarząd ten ogranicza swą działalność jedynie do ściągania komornego. Nie należy twierdzić, że zamierzenia Rządu idą w kierunku ograniczenia samorządu, ponieważ ustosunkowanie się w całym szeregu posunięć wskazuje, że Rządowi zależy na samodzielności miast, czego nie możnaby powiedzieć o okresie przedwojennym. Podatek od nieruchomości i lokalowy stwarzają poważny dochód, ale to nie zapewnia pokrycia wydatków. Wiceprezydent omawia następnie sytuację finansową Łodzi, przytaczając kwoty wpływów z poszczególnych źródeł dochodowych. Następnie przechodzi do przedstawienia projektów Zarządu Miejskiego w Łodzi odnośnie wprowadzenia nowych podatków: od spożycia w restauracjach, od wypłacanych wynagrodzeń, od energii elektrycznej i inwestycyjny, wymieniając przypuszczalne kwoty wpływów, jakie mogą przypaść miastu po wprowadzeniu podanych podatków w życie. Zarząd Miejski w Łodzi wystąpił do Rządu z wnioskiem o przekazanie miastu w całości wpływów z podatku wojskowego. Niskie wynagrodzenie pracowników odbija się bezsprzecznie na ich samopoczuciu, obniża wydajność pracy i demoralizuje ogólnie wszcz i w głąb społeczeństwo.

Przewodniczący wyjaśnia, że należy w przemówieniach poruszać problemy, któreby dały wytyczne w kierunku uzdrowienia naszych budżetów. Przede wszystkim należy znaleźć własne źródła dochodowe; nie zgadza się z twierdzeniem, że Rząd dąży do ograniczenia roli samorządu, ponieważ przeczy temu cała polityka rządowa wobec samorządu. Problemu inflacji nie należy wysuwać, ponieważ państwo nasze na to nie pójdzie, gdyż inflacja w końcowym efekcie uderza w masy pracujące.

Ob. mgr. Bardasz z Bydgoszczy.

Przemiany, jakie nastąpiły wskutek kataklizmu wojennego, są następstwem wielkich przemian gospodarczych, jakie dokonały się na Wschodzie i na dalekim Zachodzie (Ameryka). Wielu z nas nie uświadamia sobie tych przemian i może zapóźno zorientować się w ich znaczeniu. Miasto obecnie traktowane jest jako jednostka społeczna, a nie tak, jak przedtem — jako jednostka administracyjna. Miasto, jako jednostka gospodarcza, musi mieć kapitał i Państwo musi go miastu dać, choćby tytułem odszkodowania za zniszczenia wojenne. Na to kapitał musi się znaleźć. Należy iść drogą deflacji, gdyż inflacja jest niebezpieczna, bo zyski daje jedynie pozornie. Forma budżetu bezpieniężnego nie jest realna. W pierwszym okresie naszej gospodarki wydatki ulegną kompresji i wskutek tego będziemy zmuszeni ścieśnić swą działalność w pewnych dziedzinach. System kar administracyjnych może wpłynąć na poprawę budżetu. Należy iść po linii polityki stabilizacyjnej. Podatki trzeba utrzymać i rozbudować.

Prezydent m. Częstochowy — ob. dr. T. Wolański.

Na konferencji brak przedstawiciela Rządu, któryby mógł zapoznać się z bolączkami samorządów. Zgadza się z przedmówcą, że trudności wynikają z ogólnej sytuacji i że problemy te są wszędzie jednakowe. Kryzys jest konjunkturny, a nie strukturalny. Rząd nie ogranicza samorządów w dziedzinie nowych źródeł podatkowych. Miasta mogą wystąpić o przydzielenie dla potrzeb samorządu folwarków (Częstochowa ma 3 folwarki). Da to możliwość wykorzystania folwarków na poprawę bytu pracowników przez przydział po godzinnych cenach różnych artykułów żywnościowych oraz przysporzy miastu dochodów. Do pracy w folwarkach winni być wciągnięci pracownicy i dlatego celu trzeba wykorzystać każdą wolną od pracy godzinę. Folwarki takie winny być przydzielone również wielkim fabrykom i instytucjom. Należy rozgraniczyć, co powinno robić Państwo, a co należy do samorządu. Wydatki, związane z usunięciem skutków zniszczeń wojennych, winno pokrywać Państwo. Należy ciśnąć podatkami spekulantów. Opodatkowanie społeczeństwa na cele filantropijne może być tylko dobrowolne. Są ludzie zawodowo bawiący się w filantropię. Z takich ludzi można organizować rady szpitalne i inne podobne instytucje i oddawać im pod opiekę duchową i materialną te agendy. Aktualnym podatkiem mógłby być podatek od wzbogacenia wojennego i tu miasto powinno wystąpić z inicjatywą.

Wiceprezydent m. Bydgoszczy, ob. Rudnicki.

Solidaryzuje się z wywodami wiceprezydenta m. Łodzi K. Galasa. Budżety jeszcze długo nie będą zrównoważone. Państwo czerpie dochody z przedsiębiorstw, które były kiedyś własnością prywatnych osób. Należałoby wystąpić o przekazanie tych przedsiębiorstw samorządom. Przemysł posiada duże dochody i może przeto dobrze wynagradzać pracowników. Trzeba usilnie szukać nowych źródeł pokrycia wydatków.

Radca Prawny m. Bydgoszczy, ob. Kuziel.

Miastom przyznano podatek gruntowy, wysoce w miastach nierealny, ponieważ w miastach nie ma gruntów. Podatek od nieruchomości i od lokali również jest nierealny, bo przy cenie komornego z 1939 roku daje to małe sumy. Państwo podwyższyło znacznie różne opłaty, np. za papierosy, za spirytus itp. Relacja w stosunku do cen przedwojennych jest prawie 64-krotna, dlatego więc miasto przy wymiarze podatków ma się opierać na cenach, np. komornego z 1939 roku. Ministerstwo Skarbu musi dowiedzieć się, że przyznane miastom podatki są nierealne. Bydgoszcz pragnie, aby przywrócono udziały w podatkach dochodowym i obrotowym i to od 1 kwietnia r.b.

Przewodniczący, reasumując wyniki dotychczasowej dyskusji,

oświadcza, iż nie zawsze toczyła się ona na rozpatrywany temat. Ogólnie można powiedzieć, że samorząd usamodzielnia się i nie można obecnej jego pozycji porównać z pozycją sprzed 1939 roku. Jesteśmy na drodze do ustabilizowania gospodarki miejskiej. Jeśli chodzi o podatek gruntowy — to Państwo, przyznając go samorządom, — miało na uwadze samorząd całej Polski i w tym wypadku miało na myśli raczej gminy wiejskie, a nie miejskie. Prezydent m. Poznania proponuje popierać drobny przemysł kosztem wielkiego, obawiając się, iż ten przejdzie w obce ręce. Trzonem gospodarki Państwa i naszej jest ciężki przemysł. Musimy zrozumieć, że rozpoczynamy pracę w ciężkich warunkach i że kraj mamy zniszczony.

Tezami do planu finansowego powinny być: 1) oddzielenie obowiązków Państwa od obowiązków samorządu, 2) wynalezienie możliwości nowych źródeł dochodowych, 3) kompresja wydatków przez wyeliminowanie tych, które w obecnym czasie nie są konieczne.

Prezydent m. Poznania, ob. dr. Dunin-Michałowski.

Przyznaje, że administracyjnie samorząd nie jest ograniczany przez Rząd, ale finansowo dość znacznie. Realne źródła dochodów ożywią życie gospodarcze miasta.

Przewodniczący zapoznaje przybyłego w tym czasie przedstawiciela Ministerstwa Administracji Publicznej, ob. wicedyrektora M. Porowskiego, z przebiegiem dotychczasowych obrad. Następnie proponuje przydzielenie m. Częstochowie opracowania referatu o finansach komunalnych na Ogólnopolski Zjazd Miast z tym, że pozostałe miasta prześlą do Częstochowy swoje w tej mierze wnioski.

Wicedyrektor M. Porowski — do Łodzi i do innych miast udaje się dla zbadania w terenie sprawy elektrowni i kwestii stanu finansowego miast.

Prezydent m. Lublina, ob. Kadura, zgłasza wniosek następującej treści:

„Zwrócić się do Krajowej Rady Narodowej, aby dekrety o reformie podatków samorządowych zostały zmienione w kierunku:

- a) pozostawienia miastom udziałów w podatkach: dochodowym, obrotowym i od spożycia, zużycia jako podatków, obciążających te warstwy, które korzystają z urządzeń i zakresu działania miasta;
- b) pozostawienia miastom przedsiębiorstw i zakładów oraz popierania inicjatywy samorządów w kierunku rozbudowy, tworzenia nowych przedsiębiorstw, zakładów, służących dobru publicznemu“.

Zebrani przyjmują propozycję przewodniczącego w sprawie powierzenia Zarządowi Miejskiemu w Częstochowie opracowania na Ogólnopolski Zjazd Miast referatu o finansach komunalnych.

III. PROBLEM MIENIA OPUSZCZONEGO I PORZUCONEGO.

Referaty w powyższej sprawie wygłaszają kolejno ob. ob. inż. H. Frey, Naczelnik Wydziału Technicznego, mec. S. Sztromajer, radca prawny Zarządu Miejskiego, Z. Wróblewski, naczelnik Wydziału Gospodarczego, oraz mec. E. Pieńkowski, radca prawny Wydziału Mieszkaniowego, wszyscy z Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Inż. H. Frey — omawia stan budynków w Łodzi po odzyskaniu niepodległości, z którego wynika, że na około 30 tysięcy nieruchomości większość stanowi własność poniemiecką lub pożydowską. Straty od działań wojennych stanowią około 10%, jednak cała dzielnica północna (ghetto) w 25% nie nadaje się do zamieszkiwania. W tym czasie były realne możliwości doprowadzenia budynków do stanu używalności, ponieważ braki były li tylko wynikiem zaniedbania. Ponieważ zarząd nieruchomościami opuszczonymi i porzuconymi przeszedł do Tymczasowego Zarządu Państwowego, który, poza pobieraniem komornego, zupełnie nie interesował się ochroną i naprawami budynków, stan ich obecny jest taki, że wydatki na remont pochłonęłyby kwotę zł. około 384 milionów, ustalając amortyzację na 153 lata. Inne budynki w mieście wymagają przy remontach mniejszych kosztów i tam amortyzację określa się na średnio 47 lat. W dalszej części referent omówił próby Zarządu Miejskiego w Łodzi przejęcia zarządu nad temi nieruchomościami, które nie dały jednak pozytywnego wyniku, bowiem postanowione przez Tymczasowy Zarząd Państwowy warunki (m. in. przekazywanie 30% dochodu brutto) nie mogły być przez samorząd przyjęte ze względów finansowych. W międzyczasie uległ zmianie przepis dekretu o majątkach opuszczonych, który dawał możliwość przejęcia na własność nieruchomości, zarządzanych w okresie lat 20 wzgl. 5, a który w nowej ustawie został, jeżeli chodzi o samorząd, pominięty. Taki stan prawny w ogóle wyeliminował opłacalność dla samorządu przejęcia pod zarząd nieruchomości, gdyż rola samorządu ograniczałaby się do funkcji zwykłego administratora, otrzymującego za administrację 10% dochodu.

Mecenas S. Sztromajer, nawiązując do referatu inż. Freya w części, dotyczącej prawnych możliwości przejęcia na własność przez samorządy nieruchomości opuszczonych i porzuconych, wyjaśnia, że zagadnienie to jest mniej więcej analogiczne na terenie całego Państwa, może lekko odmienne na terenie Łodzi, gdzie majątek bezpieczki określony jest na 60%. Ponieważ Tymczasowy Zarząd Państwowy nie sprostął swemu zadaniu, należy jakoś zagadnienie to rozwiązać, gdyż czekać dalej nie można. Nie chodzi już o remonty dla udogodnienia zamieszkiwania, ale chodzi o zachowanie substancji, bo jeżeli obecny stan potrwa dłużej, to naprawy w nieruchomościach trzeba będzie wykonywać w znacznie szerszym zakresie. Nieruchomości, niezależnie od tego, w jakich rękach się znajdują, stanowią majątek narodowy. Dekret z dnia 2 marca rb. w art. 13 przewidywał oddawanie instytucjom prawa publicznego nieruchomości w zarząd i opiekę

a przy zastosowaniu przepisów art. 36 i 37 dawał możliwość ubiegania się o prawo własności za lat 20 (majątek opuszczony) i za lat 5 (majątek porzucony). Myśl była dobra i słuszną gospodarczo. Przepisy te zostały zmienione ustawą z dnia 6 maja 1945 roku w tym sensie, że o prawo własności mogą ubiegać się jedynie Ministerstwa. W tym stanie rzeczy samorządy nie mogą brać nieruchomości w zarząd, bo rozmiary obowiązków są duże i trudno byłoby im podołać, nie mając gwarancji, że włożone w remont pieniądze nie przysporzą Gminie w przyszłości majątku. Tymczasowy Zarząd Państwowy remontów wykonać nie może, ale mógłby je przeprowadzić samorząd, posiadający ku temu wszelkie środki techniczne. Zachodzi więc konieczność zmiany prawodawstwa. Nasuwają się 2 konkluzje: 1) drogą aktu prawodawczego wszelkie nieruchomości mieszkalne przekazane są samorządom, 2) nowelizacja ustawy w kierunku przywrócenia stanu prawnego, określonego w art. 13, 36 i 37 Dekretu z dnia 2 marca br.

Naczelnik Z. Wróblewski — przedstawia problem nieruchomości potrzebnych Gminom na ulokowanie biur miejskich oraz różnych instytucyj oświatowych, opiekuńczych i zdrowotnych. Ponieważ większość tych nieruchomości znajduje się w zarządzie Tymczasowego Zarządu Państwowego, wytwarza się taka sytuacja, że Zarząd ten administrację nieruchomości, zajętych na potrzeby Gminy, powierza mianowanym przez siebie zarządcom, zamiast przekazać ją Zarządowi Miejskiemu. Powoduje to na terenie nieruchomości różne spory z zarządcą, który żadnych remontów nie dokonywuje. Koniecznym jest ustawowe przekazanie Gminom takich nieruchomości, a do czasu załatwiania sprawy — wstrzymanie mianowania zarządców z ramienia Tymczasowego Zarządu. Drugim problemem jest sprawa wprowadzenia w posiadanie prywatnych właścicieli takich nieruchomości. W tych wypadkach mogą na tle wysokości czynszu komornianego powstać między Gminą a właścicielami spory, w których wyniku dojść może do usunięcia z budynku instytucji miejskiej — jako lokatora. Należy sprawę uregulować w ten sposób, że przy wprowadzeniu w posiadanie nieruchomości musi być zastrzeżona nieusuwalność lokatorów. Prócz tego należy ustalić podstawę do obliczania komornego w budynkach, zajmowanych przez Gminę. Wreszcie wymaga uregulowania sprawy przekazania Gminom remanentów towarów poniemieckich, ponieważ na zaopatrywanie instytucyj miejskich w materiały biurowe na wolnym rynku budżet nie pozwala.

Mecenas E. Pieńkowski — omawia kwestię mieszkaniową na terenie Łodzi i w konkluzji wysuwa następujące tezy:

- 1) przymusowe usuwanie z miast przeludnionych elementu niepożądanego (spekulantów) do innych ośrodków i na Zachód,
- 2) oszczędność i celowość w gospodarowni lokalami,
- 3) dążenie do odbudowania obiektów uszkodzonych na koszt zainteresowanych.

Przewodniczący, nawiązując do referatów, stwierdza, że należy zwrócić się do czynników miarodajnych o przekazanie Gminom nieruchomości poniemieckich i bezpańskich. Następnie omawia system przydziału mieszkań w Łodzi i dochodzi do wniosku, że ponieważ w mieście przebywa cały szereg ludzi zbędnych i nie ma żadnej podstawy do ich usunięcia, koniecznym jest wydanie dekretu, uprawniającego wojewodów do wydawania zarządzeń o przymusowym usuwaniu takich elementów. Inaczej nie rozwiąże się kwestii mieszkaniowej.

W dyskusji nad referatami zabierali głos:

Prezydent m. Poznania, ob. dr. Dunin-Michałowski.

Tymczasowy Zarząd Państwowy nie zdał egzaminu, przeto należy jego działalność ograniczyć. Wszystkie nieruchomości bezpańskie winny być przekazane Gminom. Meble również powinny być przydzielane przez czynniki miejskie i nie powinny w żadnym razie być wywożone z miast. Jeżeli chodzi o przedsiębiorstwa, to te mogą nadal pozostać pod zarządem Tymczasowego Zarządu Państwowego.

Prezydent m. Częstochowy, ob. dr. J. T. Wolański:

Wszystkie domy poniemieckie winny być przekazane miastom, a domy inne mogą pozostać pod zarządem T. Z. P. Miasta powinny wystąpić z takimi wnioskami do Rządu.

Radca Prawny m. Bydgoszczy, ob. Kuziel.

Nie należy w żadnym wypadku dopuszczać do wywozu mebli z miast, bo w ten sposób prawy ich przedwojenny właściciel nigdyby ich z powrotem nie otrzymał. W Bydgoszczy pierwotnie meble przydziałał Zarząd Miejski i wtedy nie było narzekań społeczeństwa. Kiedy dysponowanie meblami przeszło do Tymczasowego Zarządu Państwowego i tenże przydzielił je 300 swoim pracownikom, a ci znowu swoim rodzinom i znajomym, wywołało to w mieście duże niezadowolanie.

Prezydent m. Poznania, ob. dr. Dunin-Michałowski.

Należy postawić wniosek, że Zarządy Miejskie winny przejąć od Tymczasowego Zarządu Państwowego budynki i meble. W Poznaniu przed wojną mieszkało 5 tysięcy Niemców, a w czasie okupacji 80.000. Jasne więc, że Niemcy korzystali z mebli Polaków, a teraz Tymczasowy Zarząd Państwowy traktuje te meble jako poniemieckie i każe właścicielom płacić za nie.

Prezydent m. Bydgoszczy — ob. W. Szukszta.

Proponuje wnieść do Ministerstwa Skarbu petycję w sprawie utrzymania stanu dotychczasowego, jeżeli chodzi o użytkowanie nie-

ruchomości, do których objęcia zgłaszają się właściciele, a które użytkował Zarząd Miejski. Jeśli zaś zapadnie wyrok sądowy, to winno być wstrzymane wykonanie tegoż.

Przewodniczący, — reasumując dyskusje i wnioski uważa, że słuszne jest stanowisko przedstawicieli miast, występujących za nowelizacją ustawy w sensie prawa przekazywania nieruchomości w użytkowanie Gmin miejskich, z dobrodziejstwem 20-letniego przedawnienia. Słuszne jest również wydanie zakazu wywozu mebli z poszczególnych miast. Zarząd Miejski w Łodzi uważa, że interesy handlowe (sklepy) winny być pod zarządem Tymczasowego Zarządu Państwowego, gdyż leży to w jego kompetencji, jako zarządcy domów. My idziemy po linii wykonywania czynności należących ustawowo do Gminy. Prosi o wskazanie referenta sprawy na Zjazd.

Jednomyślnie ustalono, że referat o nieruchomościach i ruchomościach opracuje Zarząd Miejski w Łodzi, natomiast referat o mieszkaniach i sklepach — Zarząd Miejski w Poznaniu.

O godz. 14.50 przewodniczący zarządza przerwę obiadową i wznowia obrady o godz. 16.20.

IV. SPRAWY ZDROWIA PUBLICZNEGO I OPIEKI SPOŁECZNEJ.

Sprawę zdrowia publicznego referuje dr. L. Gołębiowski, naczelnik Wydziału Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w Łodzi. Po omówieniu stanu zdrowotnego w Polsce, zamierzeń służby zdrowia na przyszłość, zagadnień, związanych z zagrożeniem świata pracy gruźlicą i problemu opieki zdrowotnej nad matką i dzieckiem — referent wysunął następujące tezy:

- 1) Dotychczasowe leczenie ambulatoryjne w większych miastach powinno być zreorganizowane w sensie utworzenia poliklinik na wzór poliklinik francuskich, angielskich i radzieckich. Utworzenie takich poliklinik w znacznym stopniu odciążałoby szpitale, jak w budżecie, tak i w zajmowaniu łóżek w szpitalu.
- 2) Walka z chorobami społecznymi (jaglica, alkoholizm, reumatyzm).
- 3) Jednolita organizacja sanitariatu wzorowana na doświadczeniach dotychczasowych do 1939 roku.

Sprawę opieki społecznej referuje ob. R. Szymański, naczelnik Wydziału Opieki Społecznej Zarządu Miejskiego w Łodzi. Referent uważa za najpilniejsze rozstrzygnięcie następujących zagadnień:

- 1) ustalenia norm żywienia dla dzieci w celu uzyskania przydziału odpowiednich artykułów żywnościowych,
- 2) pokrywanie kosztów opieki za obcogminnych i ustalenie wysokości tych kosztów,
- 3) opieka nad kobietą samotną,

- 4) opieka nad osobami, które powracają z obozów, drogą opodatkowania świata pracy i innych zawodów,
- 5) rewindykacja dzieci polskich, wywiezionych do Niemiec i innych państw.

Przewodniczący, — reasumując wnioski, uważa, że jeśli chodzi o zdrowie publiczne — to ze strony poszczególnych miast należy uzyskać informacje, jakie są w terenie najgroźniejsze choroby i jakie są możliwości zwalczania ich. Poza tym trzeba ustalić, jaki ma być stosunek lekarzy do potrzeb zdrowia na terenie miasta. Jest zdania, że lekarze winni być zobowiązani do udzielania bezpłatnej pomocy lekarskiej w określonym czasie. Należy lekarzy odpowiednio wykorzystać i rozmieścić po całym Kraju. Trzeba zastanowić się co w dziedzinie zdrowia powinno robić Państwo, a co miasto. Jeśli chodzi o opiekę społeczną powinniśmy w naszych postulatach odróżnić opiekę stałą w stosunku do swoich mieszkańców i czasową — dla ludzi chwilowo przebywających na naszych terenach. W związku z tym powinno się odpowiednio rozgranicyć wydatki. Trzeba również zainteresować się ludźmi, którzy mają społeczne pobudki i skorzystać z ich pomocy i pracy.

W dyskusji nad referatami wzięli udział:

Prezydent m. Poznania, ob. dr. Dunin-Michałowski.

Wydatki na opiekę społeczną muszą być rozgranicyzone między Państwo i samorząd. W obecnych czasach stykamy się najczęściej z gruźlicą i chorobami wenerycznymi. Gruźlica szerzy się na terenach Polski, przyłączonych w czasie wojny do Rzeszy, w sposób zastraszający. W Poznaniu np. stwierdzono u 40% dzieci zagrożenie gruźlicą. Zagadnienie gruźlicy staje się ogólnopolskie. Miasta nie są w stanie same rozwiązać tego zagadnienia i Państwo musi przyjść z pomocą, zwłaszcza miastom większym. Również na skutek wojny rozpow szechniły się choroby weneryczne. Są tereny, gdzie co druga kobieta jest zarażona i należy temu odpowiednio zaradzić. Wciągnąć do tego trzeba nie tylko lekarzy, ale i szersze masy społeczeństwa, tymbar dziej, że powszechny upadek moralności jest wielki i trudny do pokonania. 35% do 40% dziewcząt wraca z Niemiec z dziećmi lub miało dzieci. Jeśli chodzi o bezpłatne leczenie, to nie można tego wymagać od lekarzy, bo ich jest mało i nie wszyscy są w dobrych warunkach materialnych. Za badanie dzieci w Poznaniu płacimy po zł. 5.—. Stan szpitalnictwa jest ważny. Do 1939 roku stan ten się poprawił, ale wojna spowodowała zniszczenie. Należy stosować obowiązkowe badanie lekarskie ludności, poczynając od dzieci. Jesteśmy społeczeństwem, które musi dbać o przyrost ludności, jeżeli chcemy być państwem potężnym. Opieka społeczna w czasach przedwojennych była nienależycie wykonywana. Były miasta, w których nie było wcale ośrodków opieki. Musimy podejść do zagadnienia z racjonalnego punktu widzenia i dawać opiekę tym, którzy sobie na to zasłużyli, a

chwilowo pracować nie mogą. Należy założyć ścisłą kartotekę osób korzystających z pomocy, aby uniemożliwić jednocześnie korzystanie z kilku źródeł opieki. Koniecznym jest tępienie żebractwa. Musi powstać cały szereg zakładów dla zwalczania żebractwa i zmuszenia ludzi do pracy. Kwestia kobiet samotnych jest niesłychanie ważna. Trzeba dla nich tworzyć ośrodki przeszkoleniowe, któreby dały opiekę i naukę do czasu usamodzielnienia się. Kwestia dzieci polskich, wywiezionych do Niemiec, jest ogólnopolska. Powinno się zabrać z sierocińców niemieckich dzieci do lat 3, choć trochę mówiące po polsku. Opodatkować społeczeństwa na cele opieki społecznej nie można. Jeżeli powstaną stowarzyszenia, to muszą mieć inicjatywę i zająć się wykonywaniem opieki. Opieka społeczna musi utrzymywać łączność ze stowarzyszeniami, aby regulować sprawy wspólne.

Naczelnik Wydziału m. Bydgoszczy, ob. Majerowicz.

Jeżeli chodzi o choroby zakaźne, to trzeba podjąć konkretne kroki, aby je umiejscowić i znieść. Zaczął się szerzyć tyfus. W celu umiejscowienia chorób zakaźnych byłyby dobre kwarantanny, po przebyciu których dopiero wpuszczanoby przybyszów do miast. Ustawodawstwo z dziedziny opieki społecznej nie jest ujednostajnione, więc należy dążyć do wprowadzenia jednolitych przepisów na terenie całej Polski. W Bydgoszczy sprawy opieki powierzone zostały miejscowym Komitetom, które mają organizować zbiórki i nawiązać kontakt ze społeczeństwem. Stowarzyszenia opiekuńcze będą działały sprawnie, o ile będzie nacisk ze strony urzędów opieki.

Prezydent m. Częstochowy, ob. dr. J. T. Wolański.

Porusza problem opłat szpitalnych i klas w szpitalach, stwierdzając, że trzeba się zastanowić nad jego rozwiązaniem. Na cele szpitalnictwa i opieki społecznej należy wyzyskać resztki z majątków, przydzielone Gminom. Ustalić trzeba, jakie mamy w dziedzinie zdrowia i opieki żądania w stosunku do Państwa, a co jest możliwe do wykonania przez samorządy.

Delegat Ministerstwa Administracji Publicznej, ob. M. Porowski.

Skoro mowa o zdrowiu publicznym, należy dodać, że alkoholizm stał się plagą. Trzeba zastanowić się, jakimi ostrzejszymi środkami, oprócz propagandy, walczyć z alkoholizmem.

Po zakończeniu dyskusji przewodniczący prosi o podanie, komu należy przydzielić odnośny referat na Zjazd Związku Miast.

Zdecydowano, że referat w sprawie opieki społecznej opracuje Zarząd Miejski w Bydgoszczy, natomiast referat w sprawie zdrowia publicznego — Zarząd Miejski w m. st. Warszawie, a jeśli ten referatu nie przyjmie — Zarząd Miejski w Łodzi.

V. STAN GOSPODARCZY ZAKŁADÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ.

Oдноśny referat wygłasza ob. inż. J. Brzozowski, naczelnik Wydziału Przedsiębiorstw Miejskich Zarządu Miejskiego w Łodzi. Po omówieniu poruszonego zagadnienia referent wysuwa następujące tezy:

- 1) Wszystkie przedsiębiorstwa użyteczności publicznej winny być umiastowione.
- 2) Przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, prowadzone we własnym zakresie, mogą dać miastom wpływ na pokrycie znacznej części wydatków budżetowych.
- 3) Przedsiębiorstwa miejskie prowadzone będą na zasadach autonomicznych i na podstawie handlowej.

Przewodniczący, omawiając wysunięte tezy, stwierdza, że stanowisko jest jasne. Zakłady użyteczności publicznej zaspakajają na terenie miasta potrzeby najszerzych mas ludności. Cena wytworów przedsiębiorstw jest na terenie Państwa różna, lecz stopniowo stosuje się odpowiednią politykę cen w skali państwowej. Naogół te przedsiębiorstwa są własnością miast, ale są również własnością kapitalistów zagranicznych (i niemieckich), a rozpoczynające się normalne stosunki polityczne i gospodarcze z zagranicą wymagają należytego ustosunkowania się co do losu takich przedsiębiorstw. Elektrownia Łódzka ma stać się w roku 1965 własnością miasta, a już obecnie otrzymano z zagranicy depeszę prezesa Rady Nadzorczej Elektrowni z zapytaniem, co z nią jest? Rząd stara się wpłynąć na politykę rozbudowy energetycznej w Kraju, aby szła ona po linii stanowiska Rządu. Proponuje, aby delegat Ministerstwa wypowiedział się, czy elektrownie będą własnością miast, czy pod kontrolą Biura Energetycznego?

W dyskusji nad referatem zabierali głos:

Prezydent m. Częstochowy, ob. dr. J. T. Wolański.

W Częstochowie Biuro Energetyczne zajęło cały szereg miejskich placów. Zarząd Miejski zażądał odszkodowania, ale sprawa dotychczas nie została rozstrzygnięta. Wszystkie przedsiębiorstwa użyteczności publicznej winny przejść na miasta, bo co jest na terenie miast, winno miastu podlegać. Z przedsiębiorstw tych gminy będą miały poważny dochód i od tego Gminy nie mogą odstąpić. Raczej możemy zrezygnować z podatków.

Delegat Ministerstwa Administracji Publicznej, ob. M. Porowski.

Założenie jest takie, że zagadnienia elektrowni są zagadnieniami gospodarczymi i nie rozwiną się planowo, jeżeli elektrownie będą rozproszone. W czasie odbytej w Ministerstwie Przemysłu konferencji w sprawie elektryfikacji wysunięto 2 tezy. Pierwsza teza doty-

czyła nadzoru lub gospodarowania elektrowniami, zaś druga — ujednostajnienia cen na elektryczność. Narazie jednak nie czas na to, aby wprowadzać jednolitą cenę na terenie Państwa, ale można to już uczynić na terenie pewnych okręgów. Aby to osiągnąć trzeba prowadzić gospodarkę na jeden rachunek wspólny i wyrównywać braki finansowe jednej elektrowni kosztem nadwyżek drugiej. Wszystkie elektrownie należy ująć w jeden zarząd, co może dać środki do nowych inwestycji. Musimy przyznać, że zagadnienie to jest ważne i jest zagadnieniem dla samorządów od strony finansowej i od strony polityki taryfowej. Jednym z celów wyjazdu mówcy w teren jest konieczność zorientowania się, co jest bólem samorządów i może dlatego nie należy przesądzać prawa własności elektrowni. Własność powinna zostać przy samorządzie, ale tej kwestii mówca nie może przesądzać. W każdym bądź razie samorządy mogą elektrownie wydzierżawić. Na terenie okręgu Pomorskiego okupanci prowadzili elektrownie, jako spółki akcyjne.

Jeżeli chodzi o gazownię, to na konferencji oświadczone, że sprawa łączenia gazowni jest sprawą dalekiej przyszłości.

Dyrektor Zakładów Użyteczności Publicznej w Bydgoszczy, ob. inż. E. Tubielowicz.

Jeżeli Ministerstwo Przemysłu nie pójdzie na ustępstwa dla miast i elektrownie będą przejęte przez Państwo, to należy uchwalić podatek od energii. Są miasta, gdzie się jeszcze pobiera przedwojenne ceny za prąd. Należy ustalić dla całego Kraju jednakowe ceny. Jeżeli paskarze mogą sprzedawać po wysokich cenach, to dlaczego samorząd ma za energię pobierać ceny niskie.

Przewodniczący wyjaśnia, że jeżeli chodzi o cenę prądu dla wsi, to nie może być ustalona bez uprzedniego uzgodnienia z Komitetem Ekonomicznym Rady Ministrów. Wszystkie przedsiębiorstwa użyteczności publicznej powinny być własnością miast. Wydaje się, że w tej sprawie stanowisko miast jest zgodne, bo przedsiębiorstwa użyteczności publicznej są jednym z filarów naszych budżetów i racjonalnej polityki w myśl potrzeb miast. Jeżeli elektrownie będą państwowe — to pod naciskiem opinii publicznej miasta będą musiały zwracać się do państwa o subwencję. Jeżeli chodzi o sprawę udziału elektrowni miejskich w akcji elektryfikacji Kraju, to należy się w tej sprawie wypowiedzieć.

Dyrektor Tyrakowski z Zarządu Miejskiego w Poznaniu.

Zapytuje, czy Ministerstwo Przemysłu lub miasta mają wpływ na elektrownie, które należą do spółek akcyjnych i na normowanie opłat za prąd.

Przewodniczący wyjaśnia, że samorząd ma konieczność nadzoru nad takimi spółkami.

Prezydent m. Bydgoszczy, ob. Szukszta.

W czasie okupacji elektrownie były miejskie i Państwo miało wpływ na ich gospodarkę. To było dobre, gdyż odebranie miastom elektrowni, odbierze zarazem chęci do inwestycji, a wtedy spadnie ten ciężar na Państwo.

Naczelnik inż. Brzozowski z Łodzi.

Ceny za prąd nie mogą być wszędzie jednakowe. Elektrowni nie trzeba upaństwiać dla przeprowadzenia elektryfikacji, gdyż Państwo ma w ręku inny instrument do tego celu.

Radca Prawny m. Bydgoszczy, ob. Kuziel.

Miasta w sposób najkategoryczniejszy wypowiadają się przeciwko przejściu elektrowni przez Państwo. Takich źródeł finansowych nie możemy się wyzbyć.

Przewodniczący, reasumując dyskusję, stwierdza, że elektrownia i tramwaje są instytucjami użyteczności publicznej i Ministerstwo Przemysłu, czy też Komunikacji nie powinny tych przedsiębiorstw zabierać bez porozumienia się z Ministerstwem Administracji Publicznej lub Zarządem Miejskim. W Łodzi pracownicy uruchomili sami tramwaje bez żadnej zapłaty i bez jedzenia, a gdy wyszły one na miasto — ukazuje się zarządzenie o przejściu ich pod przymusowy zarząd Ministerstwa Komunikacji. Do objęcia tramwaji miejskich nie dopuściłem, a wtedy przejęto tramwaje dojazdowe. Do przejścia tramwaji miejskich zgłosiła się komisja z 5 osób, które pobierały diety po zł. 750.— dziennie, każda i po zł. 500.— za jedno posiedzenie. Nigdzie nie było powiedziane, jak długo mają ci obywatele tutaj przebywać i ile ma się odbyć posiedzeń, więc utrzymanie ich mogło kosztować setki tysięcy złotych. Interwencja nasza była skuteczna i w wyniku jej zarząd przymusowy otrzymał Zarząd Miejski. Jeśli chodzi i elektrownię, to obecnie stan jest podobny, a miasto nie ma wpływu, aby temu zapobiec. To co stanowiło własność wielkiego kapitału zagranicznego, powinno być obecnie miejskie, bo zależy nam, aby podnieść stan finansowy miast. Zwracamy się do delegata Ministerstwa Administracji Publicznej o właściwe przedstawienie tej sprawy w Ministerstwie.

Inż. T. Ostrowski z Lublina.

Elektrownia w Lublinie dawała prąd po cenie 10 — 15 gr. Rozprowadzaliśmy go po gr. 50 — 80 i pieniądze z nadwyżki przeznaczaliśmy na dalszą rozbudowę sieci.

Przewodniczący oświadcza, że stanowisko miast jest sprecyzowane jasno i wyraźnie. Miasta gotowe są brać udział w rozbudowie sieci elektrycznej w Państwie, partycypując dochodami z elektrowni miejskich.

W konkluzji zdecydowano powierzyć referat w sprawie zakładów użyteczności publicznej Zarządowi Miejskiemu w Lublinie.

VI. APROWIZACJA MIAST.

Referat o aprowizacji miast wygłosił ob. M. Lebenbaum, naczelnik Wydziału Aproprowizacji i Handlu Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Po omówieniu zagadnienia referent wysunął następujące tezy:

- 1) stosowanie odpowiedniej polityki w ściąganiu kontyngentów,
- 2) kwestia transportu do przewozu żywności,
- 3) sprawa dostawy do miast opału na zimę,
- 4) sprawa opodatkowania artykułów luksusowych (wina, śle-dzi, sardynek, herbaty itp.) na rzecz miast.

Jeśli chodzi o kontyngenty, to ściągają się zaledwie 19% wyznaczonej ilości, aczkolwiek nie są one duże, bo wynoszą 30 — 40 kg. od gospodarstwa. Miasta nie mają chleba, mąki, kaszy, artykułów strączkowych, aczkolwiek w planie dostawy były przyznane.

Kwestia transportu jest ogólną naszą bolączką. Znamy trudności transportowe, ale są fakty, że przy podziale samochodów UNRY wydziały aprowizacyjne nic albo prawie nic nie otrzymały. Organizacje spółdzielcze otrzymały zaledwie 10 samochodów z ogólnej ilości 500.

Sprawa opału jest sprawą pierwszej wagi. Zbliża się zima i możemy zostać bez opału dla instytucji miejskich i ludności. Trzeba zwrócić uwagę rządu na tę sprawę.

Na wolnym rynku sprzedaje się cały szereg luksusowych artykułów po wysokich cenach i miasta nie mają z tego żadnych korzyści. Należałoby wystąpić do Rządu o opodatkowanie na korzyść miast wszystkich luksusowych towarów i w ten sposób powiększyć dochody miast.

W dyskusji nad referatem głos zabierali:

Radca ekonomiczny m. Bydgoszczy, ob. Bardasz.

Stojąc na gruncie polityki demokratycznej i jednakowego prawa dla wszystkich obywateli, należy energicznie przystąpić do ściągania kontyngentów, aby zaspokoić potrzeby miast. Brak środków komunikacyjnych powoduje, że niektóre artykuły żywnościowe psują się w terenie i wskutek tego nie trafiają do konsumentów. Trzeba domagać się aby nie wywożono z terenu powiatu i województwa żywności do czasu zaspokojenia miejscowych potrzeb. Urzędy państwowe uzyskują dla swoich pracowników dodatkowe kredyty na stołówki, co jest niesprawiedliwe, bo powinni dostać wszyscy pracujący. Kwestia opału rzeczywiście jest pilna i trzeba domagać się jej należytego rozwiązania przez Ministerstwa Przemysłu i Komunikacji.

Prezydent m. Poznania, ob. dr. Dunin-Michałowski.

Starostwa i „Społem“ zawinili w sprawie niedostarczenia miastom kontyngentów żywnościowych. Artykuły, które się psują, np. jajka, trzeba jak najszybciej rozprowadzać w terenie. Trzeba ukrócić wojsko, które bardzo często zabiera artykuły żywnościowe, przeznaczone dla ludności. Opał jest sprawą palącą i jeżeli go w miastach nie będzie — mogą powstać zamieszki. Musimy dążyć do zapewnienia naszym dzieciom odpowiednich przydziałów tłuszczu, mleka i cukru. Cukru na przydział nie ma, a tymczasem na wolnym rynku jest sprzedawany. Trzeba stwierdzić, że Ministerstwo Aprowizacji i Handlu nie wie, co się dzieje w terenie, bo jest błędnie informowane.

Naczelnik M. Lebenbaum z Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Zadaniem aparatu aprowizacyjnego jest rozdział żywności, natomiast rozprowadzenie jej między ludność powinno być powierzone spółdzielczości. Wojsko czasami zabiera żywność, przeznaczoną dla ludności, ale władze rządowe na to odpowiednio reagują i te rzeczy ukrócają.

Po zakończeniu dyskusji, przewodniczący prosi o wskazanie referenta sprawy na Zjazd. Zebrani powierzają opracowanie referatu o aprowizacji miast Zarządowi Miejskiemu w Poznaniu.

VII. SZKOLNICTWO POWSZECHNE.

Sprawę szkolnictwa powszechnego referuje ob. J. Jagodziński, ławnik Zarządu Miejskiego w Łodzi i przewodniczący Wydziału Oświaty.

Na wstępie referent wysuwa pogląd, że ideałem byłoby, gdyby sprawy oświatowe przejęło na siebie Państwo. Jednakże obywatele miast chcą korzystać z dobrodziejstw ze strony zarządów miast i dlatego zarządy miejskie muszą tą sprawą się zajmować. Zobrazowawszy następnie cyfrowo stan szkolnictwa powszechnego w Łodzi przed wojną i obecnie, zniszczonej przez okupanta w 75%, referent omówił szczegółowo następujące kwestie:

- 1) obowiązek miast w dostarczaniu lokali dla szkół,
- 2) przedszkola
- 3) mieszkania dla nauczycieli,
- 4) dokształcanie młodzieży zaniedbanej w nauce na skutek wojny,
- 5) sprzęt szkolny,
- 6) biblioteki i czytelnie dla dorosłych i młodzieży,
- 7) opieka materialna nad dużą rodziną,
- 8) opieka lekarska nad dziatwą szkolną,
- 9) budowa gmachów szkolnych,

10) wprowadzenie powszechnego podatku na oświatę.
W dyskusji nad referatem zabierali głos:

Prezydent m. Częstochowy, ob. dr. J. T. Wolański.

Musimy dopilnować, aby od września nauka była naprawdę bezpłatna. Zasadniczo sprawy oświaty należą do obowiązków Państwa. Miasta nie będą w stanie dostarczyć szkołom pomocy szkolnych. Należałoby wybudować dla tego celu specjalną fabrykę pomocy szkolnych.

Prezydent m. Poznania, ob. dr. Dunin-Michałowski.

Referent poruszył obowiązek opiekowania się liczną rodziną i to jest bardzo słuszne zagadnienie. Dla licznych rodzin trzeba mieć specjalny sentyment. Ojcowie licznych rodzin winni być zasilani specjalnym dodatkiem. Trzeba wprowadzić podatek na kawalerów.

Przewodniczący Rady Narodowej m. Lublina, ob. T. Dymowski.

Wynagradzać należy matki licznych rodzin, a nie ojców, bo zachodzą już obecnie wypadki, że ojciec dostaje dodatki rodzinne, przepija je, o dzieci nie dba i cierpią one niedostatek. Kobieta jest bardziej przywiązana do dzieci i więcej o nie dba.

Naczelnik Wydziału m. Bydgoszczy, ob. Majerowicz.

Oprócz finansowania dużych rodzin, należy rozszerzyć propagandę w sprawie konieczności przyrostu ludności i zagadnienie to traktować jako ogólnopolskie.

Przewodniczący, reasumując wywody referenta i wynik dyskusji, dodaje, że problem szkolnictwa jest ważny i trzeba go poruszyć na zjeździe ogólnopolskim, zwracając uwagę na konieczność organizowania szkół wieczorowych, na brak sprzętu szkolnego, dożywianie dziatwy szkolnej i poprzeć referat danymi statystycznymi. Opodatkowanie społeczeństwa podatkiem oświatowym jest słuszne i ten podatek będzie popularny. Szkolnictwo ma piękne tradycje, ale obecnie wielkie trudności do pokonania.

W konkluzji opracowanie referatu o szkolnictwie powszechnym powierzono Zarządowi Miejskiemu w Łodzi.

VIII. UDZIAŁ MIAST W AKCJI PRZESIEDLEŃCZEJ NA ZACHÓD.

Sprawę udziału miast w akcji przesiedleńczej na Zachód zreferował Prezydent m. Łodzi, ob. K. Mijał. Omówiwszy trudności, wynikające z braku zrozumienia dla akcji, polegające na tym, że nie chcą wyjeżdżać ci, którzy wyjechać powinni, a zwłaszcza niepracujący, referent nie widzi innego wyjścia, jak stosowanie przymusu

i sankcji. Powinien w tym pomagać Państwowy Urząd Repatriacyjny, kierując na tereny zachodnie repatriantów z za Bugu i Lwowa i przydzielając im odpowiednie obiekty.

W konkluzji referent proponuje:

- 1) kontrolować działalność Państwowego Urzędu Repatriacyjnego i domagać się przydziału środków komunikacyjnych,
- 2) spowodować wydanie zarządzenia o przymusowym przesiedlaniu na tereny zachodnie,
- 3) kierować repatriantów na Zachód i nie pozwalać na zatrzymywanie się w Polsce Środkowej.

W dyskusji nad referatem głos zabierali:

Radca ekonomiczny m. Bydgoszczy, ob. Bardasz.

Na Zachód trzeba kierować ludzi solidnych, rozumiejących znaczenie akcji przesiedleńczej. Przesyłanie na ziemie zachodnie elementów społecznych jest niewskazane. Chęć wyjazdu na Zachód jest duża, ale żaden uczciwy człowiek nie pojedzie sam, zostawiając rodzinę bez opieki. Miasta, które są protektorami innych miast, powinny stworzyć odpowiednie warunki dla obywateli przesiedlonych.

Prezydent m. Częstochowy, ob. dr. J. T. Wolański.

Omówił akcję zniwną Częstochowy oraz wysłanie 800 osób spośród młodzieży na osiedlenie na Zachodzie.

Prezydent m. Poznania, ob. dr. Dunin-Michałowski.

Nie została dotychczas uregulowana sprawa bezpieczeństwa na terenach zachodnich. Jeżeli miasta wysyłają ludzi — to muszą dawać do transportów konwoje i wpływać na władze sowieckie, aby to respektowały. Na tereny zachodnie trzeba wysyłać element wartościowy. Uważa za słuszne uprawnienie wojewodów do usuwania obywateli niepotrzebnych na danym terenie.

Naczelnik Wydziału m. Gdańska, ob. Wiewiórkowski.

Zapoznał zebranych z sytuacją przesiedleńczą w Gdańsku, wyjaśniając, że stan bezpieczeństwa znacznie się poprawił, natomiast kwestia aprowizacyjna nie jest jeszcze rozwiązana.

Po zakończeniu dyskusji przewodniczący zaproponował, aby opracowanie referatu o udziale miast w akcji przesiedleńczej powierzyć Zarządowi Miejskiemu w Gdańsku, co jednomyślnie przez zebranych zostało przyjęte.

IX. WOLNE WNIOSKI.

1. Prezydent m. Częstochowy, ob. dr. J. Wolański porusza sprawy:

- a) stosunku Milicji Obywatelskiej do Prezydenta miasta,
- b) podwyższenia wysokości kar administracyjnych i
- c) przelania uprawnień starostów na prezydentów miast wydzielonych.

2. Prezydent m. Bydgoszczy, ob. Szukszta stawia wnioski:

- a) Wystąpienia do Krajowej Rady Narodowej, aby wezwała Radę terenowe do zajmowania się sprawami, dla których zostały powołane;
- b) zorganizowania stałej instytucji miast w Polsce, do której należałyby wszystkie miasta wydzielone.

W dyskusji nad wnioskami zabierali głos: Przewodniczący, Prezydenci miast: Poznań, Bydgoszcz, Częstochowy i Lublina oraz dyrektor, mgr. A. Ginsbert i radca prawny E. Pieńkowski z Zarządu Miejskiego w Łodzi.

W wyniku dyskusji zdecydowano:

- 1) Zwołać Walny Ogólnopolski Zjazd Miast dla wznowienia działalności powstałego przed wojną Związku Miast Polskich i zaprosić na Zjazd wszystkie miasta w Polsce.
- 2) Jako miejsce Zjazdu wyznaczyć m. Łódź.
- 3) Powierzyć organizację Zjazdu i ustalenie porządku dziennego Prezydentowi m. Łodzi w imieniu Komitetu Organizacyjnego, w którego skład wchodzi prezydenci miast: Warszawy, Poznania, Krakowa, Lublina, Katowic, Częstochowy, Gdańska, Bydgoszczy i Łodzi.
- 4) Termin Zjazdu ustalić na okres między 15 sierpnia a 1 września 1945 roku.
- 5) Powierzyć Zarządowi Miejskiemu w Łodzi opracowanie projektu zmian do statutu Związku Miast Polskich, uchwalonego w dniu 22 lutego 1931 roku.
- 6) Ustalić, że do dnia 1 sierpnia rb. muszą być przez zainteresowane Zarządy Miejskie przesłane Zarządowi Miejskiemu, którym powierzono opracowanie referatów, materiały i tezy do tych referatów.
- 7) Ustalić, że materiały i tezy odnośnie sprawy zdrowia publicznego będą przesyłane do Zarządu Miejskiego w Łodzi, który przekaże je Zarządowi Miejskiemu m. st. Warszawy, o ile tenże podejmie się opracowania tego referatu.
- 8) Ustalić, że referaty na Zjazd winny być nadsyłane w ilości po 500 egzemplarzy każdy.
- 9) Przesłać do Prezydium Krajowej Rady Narodowej i do Ministerstwa Administracji Publicznej wyciąg z protokołu konferencji odnośnie sprawy elektrowni.
- 10) Rozesłać do większych miast w Polsce odpisy protokołu konferencji. Wniosek Prezydenta m. Bydgoszczy odnośnie wystąpienia do Krajowej Rady Narodowej w sprawie Rad terenowych został przez wnioskodawcę wycofany.

Przewodniczący podaje jeszcze raz do wiadomości, jakim miastom, jakie referaty zostały przydzielone:

Warszawa	—	referat w sprawie	zdrowia publicznego,
Poznań	—	" " "	aprowizacji miast,
		" " "	mieszkań i sklepów,
Gdańsk	—	" " "	udziału miast w akcji prze-
		" " "	siedleńczej na Zachód,
Częstochowa	—	" " "	finansów,
Lublin	—	" " "	zakładów użyteczności pu-
		" " "	blicznej,
Bydgoszcz	—	" " "	opieki społecznej
Łódź	—	" " "	nieruchomości i ruchomości,
		" " "	szkolnictwa,
		" " "	zmian do statutu Związku
		" " "	Miast Polskich,
		" " "	zdrowia publicznego, o ile
		" " "	Warszawa nie przyjmie.

Na zakończenie Przewodniczący komunikuje, że w dniach 21, 22 i 23 lipca r. b. odbywać się będzie w Warszawie sesja Krajowej Rady Narodowej, na której ci spośród uczestników konferencji, którzy są posłami, powinni może poruszyć niektóre sprawy, omawiane na konferencji, np. sprawę planowego subwencjonowania wszystkich miast.

Zebrani uznali to za wskazane i prosili przewodniczącego o podjęcie się tego zadania.

Na tym Przewodniczący o godz. 20 m. 50 konferencję zamyka.

Przewodniczący:

(—) **K. Mijał**

Prezydent m. Łodzi

Sekretarz

(—) **Wł. Graliński**

Wicedyrektor Zarządu Miejskiego
w Łodzi.

PROTOKÓŁY

7 i 8 Plenarnych Posiedzeń Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi
odbytych dnia 1 czerwca 1945 r. w „Grand Hotel'u“ w sali klubu
Związku Przemysłowców Łódzkich, ul. Traugutta 1.

Komplet radnych 78.

Obecnych radnych 66

Nieobecni usprawiedliwieni: ob. ob. radni Janas Józef, Litwin Aleksander. Nieobecnych nieusprawiedliwionych radnych 10 — a mianowicie: Dąbrowski Jan, Gołębiowski Stanisław, Karolak Roman, Król Konstanty, Kaczmarek Wiesław, Rudnicki Romuald, Szudziński Stefan, Szletyński Henryk, Załuski Feliks, Gajowniczek Stanisław.

O godz. 10.25 Przewodniczący — ob. K. Mijał — otwiera posiedzenie, stwierdzając, że zgodnie z ustawą K. R. N. zebranie jest prawomocne.

Radny — ob. E. Andrzejak — mówi o zdjęciu z porządku dziennego 6-go punktu, zaś ob. radny — E. Stawiński — o skreślenie p. 9. Ob. radny Andrzejak prosi o niezdejmowanie z porządku obrad p. 9, gdyż kwestię ustalenia ceny gazu i produktów ubocznych uważa za bardzo pilną. Prezydent miasta uważa, że punkt ten w każdym razie należy przedyskutować po wysłuchaniu sprawozdania referenta. Ob. radny Stawiński popiera swój wniosek, dowodząc, że w dniu 2 czerwca br. odbędzie się zebranie z przedstawicielami przemysłu, na którym wiele kwestii związanych z produkcją gazu zostanie definitywnie rozpatrzonych. Ob. ławnik Badzian prosi Radę o ustalenie taryfy opłat za gaz ze względów zasadniczych. Prezydent Mijał wnosi o powzięcie uchwały, motywującej niemożność ustalenia w obecnym stadium ceny za gaz w związku z trudnościami transportowymi i nieustalonymi jeszcze cenami węgla, odraczając decyzję Rady w tym względzie na najbliższe posiedzenie M. R. N. Po głosowaniu postanowiono jednogłośnie zdjąć z pod obrad p. 6 porządku dziennego, ustalając porządek dzienny, jak następuje:

- 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia.
- 2) Interpelacje i komunikaty.
- 3) Wybór przewodniczącego M. R. N. w Łodzi.
- 4) Sprawa wyboru członków Prezydium M. R. N. w Łodzi i członka M. R. N. oraz jego zaprzysiężenie.
- 5) Sprawa zaciągnięcia przez Zarząd Miejski kredytu krótkoterminowego w wysokości zł. 5.000.000.— w Polskim Banku Komunalnym.

- 6) Sprawa powołania Komisji Gospodarczej przy Wydziale Gospodarczym.
- 7) Sprawy podatkowe.
- 8) Sprawa ustalenia cen gazu i produktów ubocznych.
- 9) Sprawa organizacji Miejskich Zakładów Handlowych.

Odczytany protokół z poprzedniego posiedzenia przyjęto bez żadnych zmian jednogłośnie.

Przyjęto do wiadomości komunikat w sprawie przejęcia przez Gminę Miejską Łódź domów opuszczonych i porzuconych, znajdujących się na terenie m. Łodzi.

Ob. ławnik Badzian w dłuższym przemówieniu zobrazował usiłowania Kolegium Zarządu Miejskiego odnośnie komunikatu, oraz przedstawił obecnym wyniki ze swej podróży do Rządu R. P. w Warszawie w związku z tą sprawą.

Ob. radny Augustyniak zgłasza imieniem Rady Zakładowej przy Państwowych Zakładach Widzewskiej Manufaktury S. A. w Łodzi interpelację o przywrócenie własności majątku rolnego przylegającego do zakładów.

Ob. radny Wachowicz Henryk zgłasza wnioski nagłe imieniem klubu P. P. S. wiążące się z kwestią przejęcia przez Zarząd Miejski m. Łodzi tramwajów, łódzkich elektrycznych wąskotorowych kolei dojazdowych oraz Elektrowni Łódzkiej.

Przewodniczący ob. Mijał przedstawia nagłość wniosków pod głosowanie, nagłość ich uchwalono jednogłośnie z tym, że na następnym posiedzeniu M. R. N. zostaną one należycie zredagowane.

Ob. Wachowicz zgłasza interpelację ustawy w sprawie preliminarza budżetowego za miesiąc czerwiec oraz życzenie pod adresem Biura M. R. N., aby Protokoły z Plenum przesyłano poszczególnym stronnictwom politycznym.

Przewodniczący oświadcza, że ze względów technicznych nie zdołano preliminarza na czerwiec przedłożyć na dzisiejszym zebraniu. Będzie to miało miejsce na następnym.

Sprawę przesyłania protokołów pod adresem stronnictw załatwi Biuro M. R. N.

Ad p. 3-ci Prezydent Mijał przedstawia stanowisko i intencje K. R. N. które dowodzą konieczności podziału kompetencji ciał wykonawczych od ustawodawczych. Należy zwrócić uwagę, żeby Prezydium M. R. N. w Łodzi było tym promotorem tak w dziedzinie kontroli jak i kształtowania się stojących przed nim zadań po linii demokracji. Prezydent stwierdza, że M. R. N. w Łodzi zdała swój egzamin dojrzałości politycznej jako kierowniczka pewnego odcinka życia zbiorowego nowopowstałej rzeczywistości polskiej, wierząc, że w wysiłkach swych nieustannie doskonaląc się i usprawniając każde swe poczynanie niezmiennie będzie kroczyła naprzód.

Zgłoszoną przez stronnictwo P. P. S. kandydaturę na przewodniczącego Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi w osobie Jana Stefana Hanemana przyjęto jednogłośnie.

Uchwała nr. 49:

„Miejska Rada Narodowa w Łodzi postanawia powołać na Przewodniczącego M. R. N. w Łodzi na miejsce ustępującego ob. Mijała z racji sprawowania przez niego urzędu Prezydenta Miasta Łodzi -- ob. Jana Stefana Hanemana“.

Od tej chwili przewodnictwo obrad obejmuje nowoobрани Przewodniczący.

Odnośnie p. 4-go porządku dziennego jednogłośnie powzięto następujące uchwały:

Uchwała nr. 50:

„W związku z rezygnacją od. Kopać Artura z mandatu członka Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi, M. R. N. w Łodzi postanawia powołać na jego miejsce ob. dra Łukaszewicza Witolda z ramienia Stronnictwa Demokratycznego, którego zgodnie z ustawą K. R. N. Przewodniczący zaprzysiągł“.

Uchwała nr. 51:

„W związku z rezygnacją ob. Kopać Artura z mandatu członka Prezydium M. R. N. w Łodzi, M. R. N. w Łodzi postanawia powołać na jego miejsce ob. radnego Tomaszewicza Wincentego z ramienia Stronnictwa Demokratycznego“.

W związku z ustąpieniem z Prezydium ob. Prezydenta K. Mijała jednogłośnie podjęto poniższą uchwałę:

Uchwała nr. 52:

„Miejska Rada Narodowa w Łodzi powołuje do Prezydium M. R. N. w Łodzi na miejsce ob. K. Mijała — ob. Kazimierza Przybył-Stalskiego z ramienia Stronnictwa P. P. R. — jako zastępcę Przewodniczącego M. R. N. w Łodzi“.

Uchwała nr. 53:

„Miejska Rada Narodowa w Łodzi powołuje do Prezydium M. R. N. w Łodzi na miejsce ob. L. Głowackiego, który zgłosił swą rezygnację, ob. radnego Edwarda Andrzejaka z ramienia P. P. S.“

Zgodnie z p. 5 porządku dziennego M. R. N. w Łodzi uchwała:

Uchwała nr. 54:

„Miejska Rada Narodowa w Łodzi upoważnia Prezydenta m. Łodzi do zaciągnięcia w imieniu M. R. N. w Polskim Banku Komu-

nalnym S. A. kredytu inwestycyjnego krótkoterminowego w wysokości złotych 5.000.000.— (złotych pięciu milionów) z opłatą odsetek w stosunku 7% rocznie“.

Na wniosek ławnika Zarządu Miejskiego — ob. P. Skarbka i zgodnie z p. porządku dziennego M. R. N. uchwała jednogłośnie:

U c h w a ł a nr. 55:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Kolegium Zarządu Miejskiego Nr. 52 z dnia 24 maja 1945 r., postanawia:

1) Powołać do życia Komisję Gospodarczą przy Wydziale Gospodarczym, jako organ opiniodawczy dla rozpatrywania spraw:

a) w dziale administrowania majątkiem miejskim: określanie czynszu za dzierżawę gruntów i innych obiektów miejskich, ustalanie czynszu za wynajmowane lokale i inne obiekty dla potrzeb instytucji miejskich oraz dysponowanie miejskim majątkiem ruchomym;

b) w dziale zaopatrywania: przeprowadzanie przetargów na dostawę materiałów, artykułów i ruchomości dla potrzeb instytucji miejskich z tym.

że uchwały Komisji Gospodarczej, dotyczące transakcji, przekraczających wartość złotych 10.000.— wymagają zatwierdzenia Kolegium Zarządu Miejskiego;

2) ustalić skład komisji Gospodarczej w ilości 5 osób, mianowicie: ławnika Wydziału Gospodarczego — jako Przewodniczącego i 4 członków M. R. N.;

3) delegować do Komisji Gospodarczej przy Wydziale Gospodarczym członków M. R. N. z tym, że skład osobowy podadzą poszczególne Kluby Radzieckie“.

W dziedzinie podatku odnośnie 7 p. porządku dziennego, po zreferowaniu sprawy przez radnego ob. W. Nieśmiałka, Miejska Rada Narodowa powzięła jednogłośnie:

U c h w a ł a nr. 56:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Kolegium Zarządu Miejskiego Nr. 25 z dnia 12 maja 1945 r., postanowiła podwyższyć stawki podatku gruntowego, wynoszące zgodnie z art. 3 ust. (1) Dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o reformie samorządowego systemu podatkowego (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 73):

a) zł. 50.— z 1 ha gruntów uprawnych, łąk, ogrodów i sadów,
b) zł. 5.— z 1 ha gruntów pozostałych z wyłączeniem nieużytków,

1) o 200% stawkę podaną pod punktem a, tj. do zł. 150.— z 1 ha gruntów zajętych pod ogrody, sady i inne specjalne uprawy (zioła lecznicze, kwiaty itp.),

2) o 100% stawkę podaną pod punktem a tj. do 100.— z 1 ha gruntów uprawnych oraz łąk,

3) o 100% stawkę podaną pod punktem b, tj. do zł. 10.— z 1 ha gruntów pozostałych, z wyłączeniem nieużytków.

Niezależnie od tego Rada postanawia podwyższyć na cele budowy i odbudowy szkół stawki zasadnicze, wymienione w ust. (1) art. 3 cytowanego wyżej dekretu o dalsze 20%, tj. o zł. 10.— z 1 ha gruntów uprawnych, łąk, ogrodów i sadów oraz o zł. 1.— z 1 ha gruntów pozostałych, z wyłączeniem nieużytków“.

Następną kwestię podwyższenia stawek od poboru podatku od nieruchomości na rok 1945 referuje ob. radny E. Andrzejak, prosząc M. R. N. o powzięcie odnośnej uchwały, którą jednogłośnie aprobowano w następującej formie:

U c h w a ł a nr. 57:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Kolegium Zarządu Miejskiego Nr. 26 z dnia 12 maja 1945 r. postanawia podwyższyć na cele budowy i odbudowy szkół stawki podatku od nieruchomości, wynoszące zgodnie z art. 5 ust. (2) Dekretu z dnia 13 kwietnia 1945 r. o reformie samorządowego systemu podatkowego (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 73),

a) od podstawy wymiaru nieprzekraczającej zł. 1.000.— 20%,

b) od podstawy wymiaru przekraczającej zł. 1.000.— 30%,

o dalsze 4% wzgl. 6%, a mianowicie:

dla wymienionych pod p. a — do 24%,

dla wymienionych pod p. b — do 36%“

W sprawie ustalenia ceny gazu i produktów ubocznych, po referacie ob. radnego E. Andrzejaka, wywiązuje się dłuższa i ożywiona dyskusja, w której głos zabierają ob. ob. Badzian i Prezydent Miasta. Ten ostatni stwierdza, że 10 bm. winno się odbyć następne posiedzenie Plenum, na którym kwestię ustalenia ceny za zużycie gazu trzeba będzie zdecydować.

Odnośnie p. 9-tego przemawia wiceprezydent Gallas, który doodzi o konieczności powołania do życia Miejskich Zakładów Handlowych. W dyskusji brali udział ob. ob. Wachowicz, Badzian, Szubert, ławnik E. Wróblewski, wiceprezydent E. Ajnenkiel i Prezydent Miasta K. Mijał. Ob. Wachowicz składa konkretny wniosek, który jako najdalej idący poddany pod głosowanie przechodzi jednogłośnie:

W n i o s e k:

„Miejska Rada Narodowa uznaje za konieczne regulowanie cen na wolnym rynku i poleca Zarządowi Miejskiemu powołanie odpowiedniej instytucji, opracowanie statutu z przedstawieniem szczegółowych danych personalnych co do osób mających kierować pracami tej instytucji.

Jednocześnie M. R. N. wzywa Zarząd Miejski do przedłożenia na następnym posiedzeniu szczegółowego sprawozdania z działalności Wydziału Apropowizacji i Handlu“.

O godzinie 13.40 Przewodniczący zamknął posiedzenie.

Po 15-min. przerwie Przewodniczący ob. Jan Stefan Haneman otwiera 8 z kolei Plenarne Posiedzenie M. R. N. w Łodzi, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Sprawa zaciągnięcia przez Zarząd Miejski kredytu krótkoterminowego w Polskim Banku Komunalnym na sumę złotych 5.000.0000.— (złoty pięć milionów).

Przewodniczący zaznajamia obecnych z formą prawa odnośnie powyższej sprawy, stwierdzając, że tego rodzaju kredyty muszą być podejmowane na 2-ch z kolei po sobie idących sesjach plenarnych. Zgodnie z wywodami referenta — Miejska Rada Narodowa podejmuje uchwałę jednogłośnie:

U c h w a ł a n r. 58:

„Miejska Rada Narodowa w Łodzi upoważnia Prezydenta Miasta Łodzi do zaciągnięcia w imieniu M. R. N. w Polskim Banku Komunalnym S. A. kredytu inwestycyjnego krótkoterminowego w wysokości zł. 5.000.000.— (złoty pięć milionów) z opłatą odsetek w stunku 7% rocznie“.

Z racji wyczerpania porządku dziennego Przewodniczący zamknął posiedzenie o godzinie 14.15.

Sekretarz

Przewodniczący

(—) Henryk Piątkowski

(—) Jan Stefan Haneman

P R O T O K Ó Ł

9 Plenarnego Posiedzenia Miejskiej Rady Narodowej w Łodzi, odbytego w dniach 18 i 19 czerwca 1945 r. w sali Teatru Wojska Polskiego przy ul. Cegielnianej 27.

Komplet radnych: 78.

Obecnym radnym: 62.

Nieobecni usprawiedliwieni: ob. ob. radni — Kaczmarek Wiesław, Rudnicki Romuald.

Nieobecnych nieusprawiedliwionych radnych 14, a mianowicie: Dzikowska Maria, Dąbrowski Jan, Dębicki Czesław, Jateczak Jan, Karolak Roman, Król Konstanty, Kaucz Stanisław, Rękas Michał, Szymczykiewicz Eugeniusz, Szudziński Stefan, Zawierucha Henryk, Załuski Feliks, Gajowniczek Stanisław i Łukaszewicz Witold.

Obecni Prezydenci: Prezydent Mijał Kazimierz, wiceprezydenci: Duniak Stanisław, Gallas Kazimierz, Ajnenkiel Eugeniusz.

Obecni Ławnicy Zarządu Miejskiego: Badzian Wienczysław, Jagodziński Julian, Nowicki Bolesław, Skarbek Paweł, Szymański Longin, Wasiak Bolesław, Wiktor Jan, Wróblewski Edward.

O godzinie 17.15 Przewodniczący ob. Jan Stefan Haneman otwiera posiedzenie, stwierdzając, że zebranie to, zgodnie z uchwałą K. R. N., jest prawomocne oraz, że porządek dzienny przesłany poszczególnym radnym przedstawia się, jak następuje:

- 1) Odczytanie protokołu z poprzedniego posiedzenia.
- 2) Interpelacje i komunikaty.
- 3) Sprawozdanie Prezydenta Miasta za m-c maj 1945 r.
- 4) Sprawa objęcia przez Łódź patronatu nad miastem Gdańsk w związku z akcją przesiedleńczą.
- 5) Dyskusja nad punktem 3 i 4.
- 6) Sprawa wyboru kandydatów na 3-ch starostów grodzkich Wojewódzkiego m. Łodzi.
- 7) Sprawa podwyższenia kwoty minimalnego zaopatrzenia emerytalnego, przewidzianego w § 41 przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników Zarządu Miejskiego w Łodzi i ich rodzin (referent radny Waclaw Kaczmarek).
- 8) Sprawa przyznania ob. Jadwidze Hillerowej, żonie zaginionego, zasłużonego artysty-malarza — Karola Hillera — zaopatrzenia z funduszków miejskich w wysokości zł. 500. — miesięcznie (ref. radny Waclaw Kaczmarek).
- 9) Sprawa zatwierdzenia przepisów miejscowych o opłatach za czynności wykonywane przez Zarząd Miejski w Łodzi przy wydawaniu pozwoleń na roboty budowlane i na użytkowanie budynków. (Ref. radny E. Andrzejak).

- 10) Sprawa preliminarza budżetowego Zarządu Miejskiego na m-c czerwiec 1945 r. (Ref. radny J. St. Haneman).
- 11) Sprawa diet (zetonów) dla członków Rady, biorących udział w posiedzeniach Komisji (ref. ob. Przybył-Skalski).
- 12) Sprawa zatwierdzenia opłat od uboju na rzecz Miejskiej służby weterynaryjnej (ref. radny W. Nieśmiałek).
- 13) Sprawa wyboru 4-ch członków Rady Narodowej do Komisji do zmiany i nadawania nazw ulicom i placom (ref. ławnik B. Nowicki).
- 14) Sprawa powierzenia Wydziałowi Gospodarczemu wycieru kominów na terenie m. Łodzi (ref. ławnik L. Szymański).
- 15) Sprawa zatwierdzenia statutu organizacyjnego przedsiębiorstwa miejskiego p. n. „Miejskie Zakłady Handlowe w Łodzi“ (ref. ławnik W. Badzian).
- 16) Sprawa ustalenia ceny gazu i produktów ubocznych (ref. radny E. Andrzejak).

Odczytany protokół z poprzedniego posiedzenia przyjęto jednogłośnie.

Odnośnie p-ku 2 porządku dziennego na mównicę wchodzi ob. Łitwin, który zgłasza rezolucję odnośnie sprawy Zaolzia.

REZOLUCJA: „Miejska Rada Narodowa w Łodzi na posiedzeniu z dnia 18.VI.45 r. stwierdza:

- 1) że nieodpowiedzialne lokalne czynniki czeskie próbują rozjątrzyć stosunki naszych bratnich narodów, czym mogą się jedynie przyczynić do osłabienia współpracy narodów słowiańskich;
- 2) że Zaolzie było i jest zamieszkane przez ludność polską, która niejednokrotnie wypowiedziała swą wolę zjednoczenia z Ojczyzną.

Naród czeski chlubnie zapisał się w dziejach walki z nawałą germańską, jak również jako jeden z budowniczych braterstwa narodów słowiańskich.

Rozumiejąc całą doniosłość i ciężar gatunkowy, jaki wniosła w stosunki polsko-czeskie polityka rządów sanacyjnych ukoronowana nieszczęsnym faktem wkroczenia Wojska Polskiego w 1938 r. na Zaolzie w sojuszu z reżimem hitlerowskim, Miejska Rada Narodowa potępia ten fakt, bolejąc, że mógł on zadrasnąć dumę i zapaść głęboko w dusze bratniego narodu czeskiego. Tym niemniej wierzy, że na drodze wzajemnego porozumienia, dla umocnienia więzów przyjaźni naszych narodów i utrwalenia podstaw przyszłego pokoju, rząd czeski zrozumie, że Zaolzie było i będzie ziemią polską, zgodnie z wolą jego ludności, a wszelkie próby naruszania praw narodu polskiego, muszą spotkać się ze zdecydowanym odporem“.

Radny ob. Nieśmiałek zgłasza rezolucję imieniem koła radnych P.P.R. w sprawie budowy pomnika partyzanta.

Rezolucja: „W okresie okupacji niemieckiej Naród Polski wier-

nie stojący na straży polskości zdecydowanie walczył przeciw okupantom hitlerowskim. Najlepsi synowie Narodu Polskiego zorganizowani w oddziałach partyzanckich z bronią w rękę niszczyli wroga na tyłach. Oddziały partyzanckie utworzyły Armię Ludową, stanowiącą trzon nowego Wojska Polskiego. Swą bohaterską walką przyczyniły się do przyspieszenia rozgromu wroga.

M. R. N. dla uczczenia pamięci bohaterów partyzantów postanawia: ufundować na Pl. Zwycięstwa Pomnik Partyzanta“.

Radny ob. Wróblewski składa rezolucję w sprawie ufundowania sztandaru dla 42 p. Wojska Polskiego, stacjonowanego w swoim czasie w Łodzi.

REZOLUCJA: „Miejska Rada Narodowa w Łodzi na posiedzeniu w dniu 18.VI.45 r. z uwagi na wiekopomne zasługi położone na polach bitew przez Wojsko Polskie, któremu naród nasz zawdzięcza swą niepodległość okupioną obficie z krwi, złożoną na ołtarzu umiłowanej Ojczyzny przez tysiące naszych najlepszych żołnierzy, pomna na fakt, że przez czyn swój zbrojny Wojsko Polskie utrwaliło i zabezpieczyło możliwości spokojnej i produktywnej pracy w dziedzinie politycznej, gospodarczej i kulturalno-oświatowej, że w walce z okrutnym najeźdźcą pomściło przeogromne krzywdy, jakie poniósł Naród Polski w okresie 5 i pół letniej okupacji niemieckiej,

pomna na to, że w dalszym ciągu Wojsko Polskie stoi na straży tak drogo okupionych i wywalczonych granic Polski na zachodzie,

w dowód wielkiej wdzięczności i uznania dla 42 pułku, którego Łódź gościła przed niedawnym czasem, a który obecnie na prasterej ziemi piastowskiej, nad Odrą i Nissą pełni chlubnie straż nad utrzymaniem całości i bezpieczeństwa Odrodzonego, Demokratycznego Państwa Polskiego, postanawia:

1) ufundować 42 pułkowi Wojska Polskiego sztandar, który będzie wyrazem uczuć, jakie żywi cała Łódź demokratyczna dla dzielnych swoich Obrońców.

2) wykonanie niniejszej uchwały zlecić Zarządowi Miejskiemu w Łodzi“.

Ob. radny Wachowicz wnosi o przegłosowanie nagłośni wniosków, a ob. radny Andrzejak, traktując wystąpienia projektodawców jako zadeklarowanie wniosków nagłych, proponuje, aby głosowali tylko ci, co są przeciw nagłośni.

Przewodniczący zapytuje, kto jest przeciw nagłośni wniosków, ponieważ nikt nie zgłasza sprzeciwu, nagłośni została uchwalona.

Przewodniczący J. St. Haneman oświadcza, że po wyczerpaniu porządku dziennego odbędzie się głosowanie nad poszczególnymi wnioskami.

Ob. radny Augustyniak interweniuje w sprawie interpelacji

złożonej w imieniu Rady Zakładowej przy Państwowym Zakładach Widzewskiej Manufaktury S. A. Przewodniczący przerywa mówcy, oznajmiając, że odpowiedź na interpelację jest przygotowana.

Odnośnie punktu 3-go głos zabiera Prezydent Miasta — Mijał. W odpowiedzi na interpelację radnego Augustyniaka, Prezydent wyjaśnia, że Zarząd Miejski zwrócił się do Ministerstwa Rolnictwa i Reform Rolnych o wydzielenie całego szeregu własności prywatnych, między którymi znajduje się i majątek Widzewskiej Manufaktury. Ostateczna decyzja prawdopodobnie zapadnie w najbliższych dniach. W dalszym ciągu swego przemówienia Prezydent Miasta składa sprawozdanie za m-c maj r. b. oświadczając, że miasto boryka się jeszcze ciągle z trudnościami finansowymi, szczupłość dochodów i ni-
kłe stosunkowo wpływy z Wydziału Podatkowego nie pozwalają na inwestycje, planowe i szybkie rozwiązanie całego szeregu zagadnień, stojących przed zarządem miasta. Wpływy Wydziału Podatkowego osiągnęły cyfrę 4.000.000 zł. Wydział Aprowizacji wpływa widomie na reglamentowanie cen, stołówki zwiększyły się, również usprawnił się i wymownie powiększył wypiek chleba. Do już czynnych szeregu spółdzielni, uruchomiono w maju 50 nowych. Kwestia mieszkaniowa jest jeszcze tą dziedziną w szeregu zagadnień całkowicie nierozwiązanych, ale i tu daje się zauważyć duża poprawa, a każdy tydzień przynosi nowe osiągnięcia. Przydział sklepów — zostanie przejęty przez Wydział Przemysłowy, co bezwzględnie, zdaniem Prezydenta, przyczyni się do uzdrowienia stosunków na tym odcinku. Urząd Mieszkaniowy wchodzi na normalną drogę załatwiania spraw, aczkolwiek ani Obwodowe Komisje ani Komitety Lokatorskie nie wywiązały się niestety ze swych obowiązków. W tym miejscu Prezydent podkreśla niesumienne i aspołeczne stanowisko niektórych mieszkańców, tranzakcje lokalami, a kiedy ujawni się tego rodzaju przestępstwo i winnych pociąga się do odpowiedzialności, ingerują w sprawie zwolnienia różne osobistości, niekiedy nawet wysokie szarże wojskowe. W dziedzinie oświaty, mimo tego, że wiele gmachów jest jeszcze obsadzonych przez wojsko, lub urzędy, uruchomiono 5 szkół wieczorowych. Czynna już jest Miejska Biblioteka Publiczna przy ul. Andrzeja 14. Wydział Kultury i Sztuki spowodował otwarcie 4-ech muzeów. Sprawa Teatru Miejskiego—Prezydent uważa za ustawiczną bolączkę, o której rozwiązanie zabiegał niejednokrotnie nawet u czynników rządowych w Warszawie, ale jak dotąd, zabiegi jego nie odniosły skutku. Fuzje teatrów należy traktować jako nieaktualną, a pogłębiający się deficyt odnośnie Teatru Miejskiego jest spowodowany nieustępliwym stanowiskiem Teatru Wojska Polskiego. Opieka Społeczna rozbudowała schroniska, zaopiekowała się repatriantami i dziećmi. Organizuje się Towarzystwa Kolonii Letnich dla Dzieci. W dziedzinie zdrowia publicznego działano też niemało w tych dniach Szpital Ś-go Józefa będzie zwolniony, jeszcze w tym tygodniu zostanie uruchomione sanatorium w Łagiewnikach. Liga

Obrony Powietrznej redukuje się. Zarząd Miejski występuje do Władz Centralnych aby podwyższyć renty tym, których jedyni żywicieli są w wojsku. Kwestie odbudowy, która wymaga wymownej cyfry 320.000.000 zł. rozwiązać można w ten sposób, że Ministerstwo Przemysłu daje 50% a 50% winien dać właściciel nieruchomości. We wszystkich wydziałach powstaje normalizacja czynności. Zarząd Miejski uporał się z licznymi trudnościami, ale ciągle jeszcze brak wpływów paraliżuje jego działalność.

Wiceprezydent E. Ajnenkiel zabiera głos jako jeden z delegatów, którzy jeździli do Gdańska w związku z poleceniem Władz Naczelnych przesiedlenia na teren tego miasta 50 tys. ludności łódzkiej. W skład delegacji pod przewodnictwem mówcy wchodził obywatel: wiceprzewodniczący M.R.N.K. Przybył-Stalski, ławnicy: ob. J. Jagodziński, L. Szymański, J. Wiktor i redaktor „Robotnika“ A. Karaczewski. Wiceprezydent Ajnenkiel w treściwych wywodach przedstawił zgromadzonym wyniki osiągnięte przez delegację, rozmowy, jakie ta ostatnia przeprowadziła z całym szeregiem osób z Zarządu Miejskiego, Gdańska, Władzami Wojskowymi polskimi i sowieckimi, wojewodą ob. Okęckim i innymi wysoko postawionymi osobistościami, bawiącymi wówczas przejazdem w Gdańsku. Mówca zobrazował kwestię mieszkaniową, sprawę przemysłu, instytucyj użyteczności publicznej, porty doków, obiektów przemysłowych i warsztatów. Na podstawie przybliżonych danych ilość mieszkańców wynosi około 160 tysięcy, z czego zaledwie 12 tys. Polaków, resztę stanowią Niemcy. Kwestię aprowizacji uważa mówca jako problem ciężki na równi z kwestią mieszkaniową, ale tym niemniej—do rozwiązania przy usilnej pracy i właściwej organizacji bezpieczeństwa ludności. Wiceprezydent znajduje je zadawalającym, napadów czy rabunków nie zanotowano, nie miały też miejsca dotąd żadne wystąpienia antypaństwowe o charakterze politycznym. W terenie działają wszystkie organizacje polityczne, demokracji polskiej, które w braterskiej współpracy ugruntowują polskość na tym odcinku. Po zreferowaniu sprawy szkolnictwa i dziedziny zdrowotno-sanitarnej—Prezydent poświęcił nieco miejsca ogólnym uwagom i nasuwającym się wnioskom, dodając, że jak gdyby refren piosenki przez cały czas pobytu delegacji dźwięczały im słowa: „Ludzi, ludzi, fachowców i rąk do pracy jak najwięcej“. Delegacja, będąca odzwierciedleniem całego frontu polskiej demokracji, ponieważ reprezentowała sobą wszystkie stronnictwa polityczne, zwiedziła między innymi budynek, w którym była fabryka mydła z ludzkiego tłuszczu. Wstrząsające opisy sal i trupów zelektryzowały słuchaczy. To też kiedy mówca, kończąc swe sprawozdanie, oświadczył, że kulturze krzyżackiej, przeciwstawimy naszą pełną gorącej miłości, dostojną, szlachetną kulturę polską, oraz, że Gdańsk już nigdy i do nikogo należeć nie będzie, pozostając na zawsze i jedynie polskim — na sali rozległy się niemiłkące oklaski.

Z kolei Przewodniczący M. R. N. ob. J. St. Haneman w płomiennym przemówieniu nakreślił retrospektywny historyczny bieg wypadków, stwierdzając, że sprawiedliwości dziejowej stało się za dużo i Naród Polski, dzięki zwycięskiemu hufcom Armii Czerwonej i bohaterstwu wycyznom Wojska Polskiego odzyskał historyczne ziemie polskie. Perłą ziem wydartych nam przez Krzyżaków jest gród, gdzie nasza szara Wisła, królowa naszych rzek — ślubuje Wisłoujściu z Morzem Polskim, w tym miejscu rozlewnym, burzliwym, z Bałtykiem — to Gdańsk. Mówca przebiegał ulicami Gdańska, podkreśla polskość tego miasta, która wyraża się w całym szeregu rzeźb i fresków, mających za motyw godła Państwa Polskiego, a wiele z tych budowli legło w gruzach. Hitler, niszcząc Gdańsk wiedział, że do Gdańska Niemcy nigdy już nie wrócą. Tym droższe są dla nas wspomnienia i z serc naszych płynąca przysięga: „My Gdańsk odbudujemy“. Następnie Przewodniczący w krótkim rzucie analizuje nierealną politykę rządów polskich w latach 1919—1939, która była zwrócona swą ekspansją na wschód, broniąc straconych pozycji, jakimi były zawsze latyfundia obszarników. W ten sposób zaniedbaliśmy zupełnie zachód, przegrywając Mazury i Warmię, tracąc Śląsk. Gdańsk to nie tylko okno, to brama na świat. Łódź wywiąże się z zaszczytu, jaki otrzymała przez uzyskanie patronatu nad Gdańskiem. Łódź tworzyła miliony dla kapitału — stworzy teraz nowe dobra dla Ojczyzny Demokratycznej. Z pożogi krwi i ofiar, z morza wylanych łez z prochów i popiołów, Majdanków, Oświęcimów, Radogoszczów i innych mordowni bestialstwa hitlerowskiego powstaje nowa Polska. — Polska — matka ludzi pracy, ludzi wolnych, tworzących nowe dobra ekonomiczne, kulturalne i moralne, Polska silna, wolna, niepodległa i demokratyczna.

Pułk. Loga-Sowiński, nawiązując do referatu wiceprezydenta Ajnekiela mówił o tradycjach wolnościowych w Łodzi. Łódź podejmując patronat nad Gdańskiem, musi spotęgować swe wysiłki i wydajność pracy. Dotychczasowe wyniki dają rękojmię, że Łódź nie zawiedzie pokładanych nadziei gdyż w maju wyprodukowano 3.600.000 metrów na czerwiec przewiduje się 5.600.000 — lipiec musi dać ogólny metraż w liczbie 7.500.000 a grudzień 22.000.000. — Nasza produkcja wełniana i bawełniana będzie konkurować z rynkami światowymi. Odnośnie zdrowotności i w związku ze sprawozdaniem Prezydenta Miasta, mówca podkreśla słabe wyniki osiągnięte przez Ubezpieczalnię Społeczną. Omawiając sprawę mordów politycznych, ob. Pułkownik stwierdza, że wszyscy jak jeden mąż, kto czuje się demokratą, patriotą, winien przysiąc, że nie ustąpi z miejsc i placówek powierzonych jego pieczy, mimo strażów z za węgła.

Radny ob. Kulesza Bronisław apeluje o wzmożenie produkcji.

Ob. radny Rutkowski wnosi o remont mieszkań i zapomogi dla matek i sierot po tych, co ginęli po obozach, jak również o książki

dla szkół. Gdańsk i Łódź, Łódź i Gdańsk muszą skoordynować swe prace.

Ob. radny Karaczewski imieniem klubu PPS. poświęcił swe przemówienie pionierom pracy na terenie Gdańska, uważając jako jeden z członków delegacji sprawę tę za pilną, a zrealizowanie jej za punkt honoru Łodzi.

Ob. radny Litwin, analizując sprawozdanie Prezydenta Miasta, uważa, że przedsiębiorstwa miejskie, jak elektrownia, gazownia i tramwaje wymagają rewizji cenników, gdyż ceny za zużycie prądu elektrycznego, gazu i za przejazdy tramwajami są stanowczo zbyt wygórowane w stosunku do zasobów, jakimi rozporządzają ludzie pracy. Uważa sprawę za pilną, twierdząc, że dopilnowanie tych spraw jest obowiązkiem Zarządu Miasta. To wszystko co mówię, świadczy o braku polityki, stwierdza radny, sądząc że do końca czerwca zostaną złożone wnioski z podaniem odpowiednich kalkulacji Komitetowi Ekonomicznemu przy Prezydium Rady Ministrów poczem radny zgłasza dezyderat pod adresem Zarządu Miejskiego treści następującej:

DEZYDERAT: „Miejska Rada Narodowa na posiedzeniu z dnia 19 czerwca 1945 r. stwierdza:

1) „Obowiązująca taryfa opłat tramwajowych nie odpowiada potrzebom mas pracujących.

2) Nowa taryfa opłat tramwajów podmiejskich nie uwzględnia wielu potrzeb pracującej ludności.

3) Obowiązujące taryfy opłat za energię elektryczną i gaz świetlny nie są oparte na ściśle skontrolowanych kalkulacjach i również nie odpowiadają interesom mas pracujących.

Wobec powyższego Miejska Rada Narodowa postanawia:

1) Z dniem 21 b. m. cofnąć ograniczenia 60-przejazdowych biletów miesięcznych do 2-ch przejazdów dziennie.

2) Zobowiązać Zarząd Miejski do natychmiastowego porozumienia się z Dyrekcją K.E.D. w sprawie obniżenia taryfy tramwajowej w granicach miasta dla pracującej ludności do poziomu obowiązującego na K.E.Ł.

3) Zobowiązać Komisję Kontroli Przedsiębiorstw do zbadania kalkulacji przedsiębiorstw miejskich i przedstawienia Zarządowi Miejskiemu wniosków dla przedłożenia ich do zatwierdzenia Komitetowi Ekonomicznemu przy Prezydium Rady Ministrów, zgodnie z uchwałą Rządu z dnia 7 czerwca 1945 r. do 25 b. m.

4) Miejska Rada Narodowa wita decyzje Komitetu Ekonomicznego przy Prezydium Rady Ministrów o rewizji cen i opłat za usługi i świadczenia o charakterze publicznym i zastosowania taryfy ulg i zniżek dla ludności pracującej“.

Ob. radny Kaźmierczak porusza sprawę deficytu teatralnego,

zaś radny ob. H. Wachowicz — zgłasza formalny wniosek o przerwaniu dyskusji ze względu na późną porę i nierzeczowe wypowiedzi mówców.

Wniosek radnego Wachowicza poddany pod głosowanie przechodzi jednogłośnie.

Przewodniczący zamyka posiedzenie o godzinie 21,30, zarządzając przerwę obrad Plenum do dnia 19 b. m. godz. 9-ta rano.

—o:O:o—

Dalszy ciąg 9 Plenarnego Posiedzenia M. R. N. w Łodzi
odbytego w dniu 19 czerwca 1945 r. w sali Klubu Związku
Przemysłowców Łódzkich przy ul. Traugutta 1.

Komplet radnych: 78

Obecnych radnych: 60

Nieobecni usprawiedliwieni: ob. ob. Kaczmarek Wiesław, Zakrzewski A.

Nieobecnych nieusprawiedliwionych radnych — 16 — a mianowicie: Bijak Antoni, Dzikowska Maria, Dąbrowski Jan, Dębicki Czesław, Karaczewski Artur, Karolak Roman, Król Konstanty, Rudnicki Romuald, Rękas Michał, Szymczykiewicz Eugeniusz, Szudziński Stefan, Wesoły Marcin, Wojtyński Jan, Wójcikiewicz Jan, Gajowniczek Stanisław, Łukaszewicz Witold.

Obecni Prezydenci: Prezydent Mijał Kazimierz, wiceprezydenci Duniak Stanisław, Gallas Kazimierz, Ajnenkiel Eugeniusz.

Obecni Ławnicy Zarządu Miejskiego: Badzian Wienczyszław, Jagodziński Julian, Nowicki Bolesław, Skarbek Paweł, Szymański Longin, Wasiak Bolesław, Wiktor Jan, Wróblewski Edward.

O godz. 10.20 Przewodniczący M.R.N. — ob. Jan Stefan Haneman wznawia obrady 9 posiedzenia plenum, zwracając się do radnych z apelem, aby ściśle przestrzegali toku obrad, poczem udziela głosu Ławnikowi Zarządu Miejskiego — ob. E. Wróblewskiemu.

Mówca przemawia w imieniu Stronnictwa Demokratycznego, stwierdzając, że stronnictwo, które reprezentuje, uważa że obrady w dniu 18-go były naogół na poziomie z tym zastrzeżeniem, że druga część obrad była robiona na efekt. Nie można mówić i zgłaszać wniosków, które były już raz jednogłośnie uchwalone.

Ob. radny Wachowicz w imieniu Klubu PPS. omawia wywody Prezydenta Miasta, który ustępując ze stanowiska Przewodniczącego M. R. N. zwrócił się do zgromadzonych radnych z życzeniem, aby M. R. N. godnie reprezentowała tych, którzy ją powołali jako swą reprezentację. Tymczasem wczorajsze obrady miały niejednokrotnie charakter wieców czy masówek, uwłaczając tym powadze zgromadzenia.

W sprawie teatru i kwoty zł. 500.000 wydanej na zespół, który nie mając lokalu, nie może wykazać swej żywotności, radny kwe-

tionuje celowość tego rodzaju wydatków. Zagadnienie teatru było zawsze zagadnieniem mocno interesującym Łódź. Łódź chce teatru, któryby kształcił, był niejako uniwersytetem ludowym, obrazującym jej wyraz ideologiczny. Radny porusza sprawę zespołu i możliwości uruchomienia teatru. Łódź stała się dla niektórych obywateli „Eldoradem” — udziela się subwencji, dotacji, a w wyniku — żadnych efektów. Ja to traktuję jako zasiłek, gdyż uważam, że inaczej nie można tego traktować. W dziedzinie szpitalnictwa mówca porusza kwestie „podrzucania” chorych przez Ubezpieczalnię za cenę 25 zł. Zagadnienie szpitalnictwa nakłada na Zarząd Miejski wysiłek, aby tę sprawę jak najprędzej pomyślnie załatwić. Problem szpitalnictwa to nie jest tylko kwestia łóżek, ale leków i żywności. Odnośnie szkolnictwa radny stwierdza, że około 40 tys. dzieci znajduje się poza szkołą. Łódź, która zawsze przodowała w udostępnieniu wiedzy jak najszerszym masom, dzisiaj zrezygnowała z tego przodującego stanowiska. Rozważając sprawę budynków szkolnych zajętych na koszary, radny apeluje o opiekę nad nauczycielstwem i o szkolenie nowych kadr nauczycielskich. Zgłaszam wniosek ustny pod adresem kolegium Zarządu Miejskiego o poniesienie ofiar całego społeczeństwa na rzecz oświaty — ale i Zarząd Miejski musi tę sprawę załatwić. Pałacą sprawą jest aprowidowanie nauczycielstwa zwracam się z prośbą o konkretny wniosek Zarządu Miejskiego, jak te kwestie rozwiązać. W sprawie niekrępowania prywatnej inicjatywy odnośnie przydziału sklepów, radny uważa, że nie można oddawać przydziału sklepów zrzeszeniom, które nie mają własnego oblicza. Radny porusza jeszcze sprawę Wydziału Apropowizacji i polemizuje z wnioskiem i wywodami radnego Litwina, który omawiał sprawę ceny biletów tramwajowych. Sprawę Gdańska radny traktuje jako sprawę honoru Łodzi, mówiąc: „Sądzę, że Miejska Rada Narodowa przez wszystkie stronnictwa, zrzeszenia i organizacje odpowiednio te kwestie rozwiąże”. W końcu swego przemówienia radny Wachowicz apeluje o delegowanie do Gdańska patriotów i ludzi oddanych rozwojowi polskości. W sprawie Czechosłowacji radny oświadcza, że Polska przedwrześniowa wraz z hitleryzmem spowodowała rozbiór Czech. Szowinizm doprowadził do tego, że Czesi mogą niesprawiedliwości tej długo nam nie zapomnieć. Z narodem czeskim mamy sprawę zatarcia tej krzywdy, którą mu wyrządziła sprawa Zaolzia, spory graniczne należy załatwiać na drodze pokojowej.

Wiceprezydent E. Ajnenkiel odpowiada na zarzuty ob. Wachowicza odnośnie kwestii Teatru Miejskiego w Łodzi. Ob. prez. Witaszewski zapoczątkował z dyr. Szletyńskim organizację tej imprezy, którą siłą rzeczy musiał przejąć obecny Zarząd Miejski. Jest projekt ewentualnej fuzji teatrów. Ciągłe pertraktacje z Władzami Wojskowymi odnośnie Teatru W. P. nie dają żadnych rezultatów. Szpitalnictwo jest w stadium organizowania się. Szpital św. Józefa na Drewnowskiej zajęli ludzie, którzy nie mają ze szpitalnictwem nic wspólnego.

nego. Kwestie wyżywienia znacznie już poprawiono, ale to nie jest jeszcze ostatnie słowo osiągnięcia. Wiceprezydent uważa, że kwestia rządzenia miastem—to kwestia skoordynowania prac Rady z Zarządem Miasta i brania współodpowiedzialności za te prace.

Ob. radny Litwin porusza zagadnienie odbudowy przemysłu, walki z reakcją i sprawę Zaolzia. Jeśli padły zarzuty, że posiedzenie wczorajsze miało jakoby wiecowy charakter, to za charakter ten są odpowiedzialni przedstawiciele wszystkich stronnictw, którzy na tym posiedzeniu przemawiali. Rezolucje gospodarcze, były oparte na uchwałach aktywu PPS. i PPR., a ponieważ odpowiadają potrzebom chwili obecnej — sądzę, że winny się pod nimi podpisać wszystkie stronnictwa demokratyczne. Wysokość taryfy tramwajowej była niejednokrotnie poruszana na zebraniach robotników łódzkich. Kalkulacja ciągle szwankuje, taryfa którą się powinno ustalić, winna być oparta na ścisłych danych odnośnie cen węgla, transportu i manca. Dziś trzeba każde zagadnienie rozważać pod kątem ustroju demokratycznego, który nie płaci wielkich pensji dyrektorom ani pokaznych tantiem akcjonariuszom. Nie jest to tylko wniosek klubu PPR., ale wniosek uzgodniony przez cały blok demokratyczny. Odnośnie sprawy teatru radny oświadcza, że nie rozumie, iż do tej pory Dyrekcja Teatru nie mogła choćby w próbach zapoczątkować jakichś spektakli. Były niezdrowe tendencje wśród pewnych kół — w sprawie usunięcia Teatru Wojska Polskiego, choć zespół ten jest na wyjątkowo wysokim poziomie. Może rzeczywiście repertuar Teatru W. P. nie odpowiada ludności Łodzi, ale jego charakter musi mieć swoje zdecydowane oblicze Teatru Narodowego. Łódź powinna zrobić wszystko, aby Teatr W.P. w swych murach zatrzymać, program można zawsze uspołecznic. Czy tego rodzaju możliwości są, radny uważa, że są bezwzględnie. Jeśli Łódź zdoła wybudować 2 gmachy teatralne — to sprawa ta zostanie pozytywnie i ku ogólnemu zadowoleniu załatwiona. Zaś wymiana aktorów i współpraca zespołów obu teatrów — jestem głęboko przeświadczony — da tylko jak najlepsze wyniki. W sprawie szpitalnictwa, radny dowodzi, że Wydział Zdrowia Zarządu Miejskiego pracuje źle, rejestracja lekarzy jest niewłaściwie przeprowadzana. Również żółtym krokiem i nieumiejętnie obsadzono stanowiska ordynatorów szpitali. Braki narzędzi chirurgicznych, ambulatoria i przychodnie wykazują kompletną nieudolność Wydziału Zdrowia. Szpital św. Józefa zajęto na bursę dla dyrektorów fabryk. Dlaczego Zarząd Miejski nie ingerował w tej sprawie, a przecież szpital ten ma 200 łózek? Dyrekcje Szpitali nie mają funduszków dyspozycyjnych, stąd stale bywają niesprzątane dla braku odpowiedzialnych po temu przyrzadów. Radny przy okazji podkreśla, że jeśli nawet kierownik jakiegoś resortu jest członkiem partii, którą radny reprezentuje — my z całym spokojem każdą nieudolność podkreśliśmy. Odnośnie szkolnictwa radny stwierdza i na tym odcinku cały szereg niedociągnięć. Dyrekcja Lasów Państwowych zajmuje przy ul. Piramo-

wieża 6 budynek szkolny. Laboratoria i w pełni urządzone budynki szkolne nie zostają przydzielane na cele do tego przeznaczone. Robotnicze Towarzystwo Przyjaciół Dzieci postanowiło zbudować szkołę; na wniosek złożony przez R.T.P.D. otrzymano odpowiedź odmowną, mimo tego, że szerokie rzesze robotników żądają szkół świeckich. Parki Łódzkie winny się stać parkami kultury; Zarząd Miejski powinien do Robotniczych Domów Kultury ustosunkować się pozytywnie.

Ob. radny Murawski zabiera głos w sprawie aprowizacji.

Ob. radny Jaszczak składa w imieniu Komisji Apropowizacyjnej nagły wniosek.

WNIOSEK KOMISJI APROWIZACYJNEJ MIEJSKIEJ RADY NARODOWEJ m. ŁODZI

Uznając zasadę, że ludność polska szczególnie przez wojnę dotknięta powinna mieć przynajmniej częściową rekompensatę, Komisja Apropowizacyjna stawia wniosek o:

- 1) przekontrolowanie wszystkich dotychczas udzielonych nominacji na tymczasowych zarządców sklepów,
- 2) ponowne rozpatrzenie wszystkich złożonych wniosków
- 3) przyznanie prawa otrzymywania nominacji na tymczasowych zarządców sklepów poniemieckich według następującej kolejności:

- a) byli właściciele sklepów i przedsiębiorstw na terenie m. Łodzi, którzy prowadzili swoje interesy zgodnie z etyką handlową,
- b) wdowy i sieroty po poległych i zamordowanych przez Niemców,
- c) inwalidzi wojenni o znacznym procencie utraty zdrowia,
- d) drobnicy kupcy i rzemieślnicy, którzy utracili warsztaty pracy wskutek działań wojennych.
- e) Polacy zasłużeni w stosunku do własnego narodu.

Ławnik ob. Badzian wypowiada się przeciw nagłośności. Przewodniczący J. St. Haneman poddaje nagłośność wniosku pod głosowanie, wniosek upada — zdecydowano go skierować do Zarządu Miejskiego. Ławnik ob. Badzian prosi o wypowiedzenie się radnych w sprawie przedsiębiorstw miejskich.

Ob. Wiceprezydent Gallas: uważa, że sprawą zbadania taryf gazowni, elektrowni i tramwaji winna się zająć Komisja Kontroli Społecznej. Odnośnie wczorajszego uroczystego posiedzenia, w sprawie patronatu nad Gdańskiem, wzmoczenia wysiłku pracy, oraz dla pozbawienia mordów politycznych, mówca stwierdza, że stronnictwo demokratyczne ustosunkowało się rzeczowo do tych zagadnień. Natomiast sprawa taryfy tramwajowej poruszana przez radnego ob. Litwina zaskoczyła nie tylko wiceprezydenta, ale i całe stronnictwo, które on reprezentuje. Powoływanie się na Komitet Ekonomiczny

przy Prezydium Rady Ministrów o tyle dziwi mówcę, że ostatnia podwyżka kolejowa została przez ten Komitet aprobowana. Nasza gospodarka miejska jest trudna, ale wierzę, że w zwartym szeregu, w bloku demokratycznym usilną pracą przyczynimy się do pokonania przeciwności dla dobra Wolnej, Niepodległej i Demokratycznej Polski.

Ob. radny Andrzejak podkreśla, że od polityki Rządu zależą ceny produkcji energii elektrycznej, gazu, lub obniżka taryfy tramwajowej. Jeśli chodzi o inwestycje, to trzeba na ten cel znaleźć odpowiednie fundusze i o tym nie wolno zapominać. Dzisiaj wiele artykułów trzeba nabywać na wolnym rynku, a są to artykuły niezbędne dla utrzymania ciągłości pracy czy funkcjonowania tego czy innego przedsiębiorstwa. Od 2-ch tygodni działa na terenie łódzkim Komisja Zjednoczenia Energii Energetycznej. W tej chwili szuka się podstaw do kalkulacji. W sprawie Wydziału Apropowizacji, obsługiwane stołówek robotniczych jest zagadnieniem chwili i wymagającym zasadniczej rewizji. W tym miejscu radny przedstawia 2 rachunki Wydziału Apropowizacji wystawione dla Elektrowni Łódzkiej; są to oryginalne rachunki tego wydziału. Urzędnik Wydziału Apropowizacji Elektrowni uważał, że ceny jednostkowe są zbyt wygórowane, inkasent przejął się tą uwagą, poszedł na targ, sprawdził ceny rynkowe i obniżył cenę mąki kartoflanej ze zł. 4, na 1 zł. Proszę aby ob. Prezydent te anomalie zlecił zrewidować.

Prezydent Mijał: Odnośnie rachunków wystawionych przez Wydział Apropowizacji oświadczają, że były to nadużycia jednej składnicy, które obecnie się wyjaśnia; winni zostaną surowo ukarani.

„Reasumując dyskusję nad moim exposé — dochodzę do wniosku, że odbywała się ona pod egidą obcinania, bezlitosnego obcinania, bez wgłębiania się w sprawę finansów miasta, które są bardzo czułym aparatem. Trudności finansowe dają się nam we znaki odnośnie wszystkich dziedzin gospodarki miejskiej, jak np. szpitalnictwa i lokali z tym problemem związanych oraz medykamentów, zważywszy, że wiele środków leczniczych najniezbędniejszych zastrzyków itp. musimy nabywać na wolnym rynku. Interwencje w sprawie niewłaściwego zajmowania gmachów nie dla celów do których były przeznaczone, niejednokrotnie miały miejsce, lecz niestety nie zawsze były uwieńczone pomyślnym wynikiem. W sprawie remontów Prezydent oświadczają że Magistrat może remontować jedynie gmachy, które są jego własnością; mówca podkreśla, że nie należy obwiniać Zarządu Miejskiego o nieremontowanie domów porzuconych i poniemieckich, bo na ten cel nie ma funduszy. Zarząd Miejski jest w ciągłym kontakcie z Warszawą, gdzie raz na tydzień jeżdżą poszczególne delegacje z odnośnymi memoriałami. Dokonuje się przeglądu przedsiębiorstw celem rozdzielenia przemysłu lokalnego od państwowego. Rentowność przedsiębiorstw musi być zawsze brana przede wszystkim pod uwagę. Prezydent ingerował w Warszawie o węgiel

i skalkulowanie odpowiedniej jego ceny. Skumulowanie decyzji Komitetu Ekonomicznego przy R. M. idzie w kierunku ustalenia cen na terenie całej Rzeczypospolitej. Rzeczowa kalkulacja z naszej strony ułatwi Komitetowi rozstrzygnięcie sprawy odnośnie różnych taryf i cenników tak za przejazdy tramwajami jak i za korzystanie ze świadczeń Elektrowni czy Gazowni. Mobilizacja sił do pracy wymaga krytycznego ustosunkowania się całego społeczeństwa do tych spekulatywnych elementów, które przywykły do wygodnego i beztrudnego życia. Jak mówiłem, ani lokatorskie ani domowe Komitety, a nawet i rejonowe nie są na wysokości zadania. Należy pomyśleć o zwróceniu się do Rządu w sprawie dekretu o przymusowym wysiedlaniu czynników społecznych. Nie można też wstrzymać wydawania kartek niepracującym, skoro w tym względzie były odpowiednie zarządzenia ministerialne, mówiące o rejestracji bezrobotnych. W sprawie szkolnictwa Prezydent otrzymał wykaz zajętych budynków przez jednostki wojskowe, w tej materii zwróci się Kolegium Zarządu Miejskiego do Warszawy dla zdecydowania przy pomocy odnośnych czynników wojskowych, jakie ewentualnie budynki i kiedy mogłyby zostać opróżnione. W dziedzinie apropowizacji, Województwo Łódzkie ma inne możliwości, aniżeli Łódź miasto, które może dysponować tylko swoimi magazynami, jednak i ta sprawa jest rozpatrywana przez Rząd. Nawiązując do spraw związanych z przydziałem sklepów, Prezydent uważa, że Wydział Apropowizacji i Handlu ułatwia te sprawy prawem kaduka, chociaż to nie należy do jego kompetencji. Chodziło o zabezpieczenie towarów i dlatego wyznaczono tymczasowych zarządców. Mogły się zdarzyć pewne niedociągnięcia i nadużycia, obecnie Zarząd Miejski powierza każdą sprawę kompetencji resortowego wydziału. Niezadowolone i krytyka wydawania nominacji na sklepy, którą to funkcję winien załatwiać Zarząd Tymczasowy, dzięki temu, że załatwia je agenda Zarządu Miejskiego spada częściowo i na miasto. Wydział Apropowizacji i Handlu ulegnie reorganizacji — sprawa sklepów zostanie wydzielona. Mówca przechodzi do spraw teatralnych. Teatr pracuje w bardzo ciężkich warunkach, uruchomiono studium teatralne, opóźnienie nastąpiło bez winy ze strony Teatru czy Zarządu Miejskiego. Sztuki wystawiane przez Teatr Wojska Polskiego nie odpowiadają tendencjom Łodzi. Prezydent nie zgadza się ze stanowiskiem radnego ob. Litwina, który uważa teatr W. P. jako jedyny teatr na wielką miarę. W sprawie zwolnienia przez Teatr Wojska Polskiego gmachu na rzecz miasta Łodzi Prezydent zabiegał niejednokrotnie, ale stanowisko jego odnośnie tej sprawy jest ciągle ignorowane. Prezydent wnosi w wyłonienie Komisji Teatralnej w liczbie 3-ch osób, któraby zbadała sprawę teatru gruntownie i wniosła swoją opinię na następne posiedzenie M.R.N.

Do Gdańska zostanie wysłana Komisja, chodzi o najspieszniejsze uruchomienie portu, zważywszy choćby ostatnią propozycję przedstawicieli Szwecji, w związku z ewentualną wysyłką węgla do

tego państwa. Przewodniczący Minister J. St. Haneman odczytuje tekst uchwały w związku z objęciem przez miasto Łódź patronatu nad Gdańskiem, którą przyjęto przez aklamację

U c h w a ł a nr 59:

„Miejska Rada Narodowa w Łodzi na swym 9 Plenarnym Posiedzeniu w dniu 18 i 19 czerwca r. b. uchwała przyjąć patronat nad miastem Gdańsk, zorganizować przesiedlenie 50 tys. mieszkańców m. Łodzi do Gdańska, zapewnić przesiedlonym mieszkania, zatrudnienie i opiekę.

Wykonanie tej uchwały powierza się Zarządowi Miejskiemu m. Łodzi, który winien wysłać do Gdańska stałą delegację, reprezentującą Łódzką Radę Narodową i Zarząd Miejski w przeprowadzeniu tej akcji“.

W związku z exposé Prezydenta Miasta, na wniosek Prezydium M.R.N., Miejska Rada Narodowa w Łodzi na swym 9 Plenarnym Posiedzeniu po wysłuchaniu sprawozdania Prezydenta Miasta, przyjmuje jego sprawozdanie do zatwierdzającej wiadomości, udzielając Zarządowi Miejskiemu absolutorium.

Ob. radny Litwin modyfikuje swój wniosek odnośnie taryfy tramwajowej po linii życzenia M.R.N. Prezydent Mijał porusza sprawę technicznego załatwienia druku biletów tramwajowych. Ob. radny Wachowicz proponuje, aby cały wniosek potraktować jako dezyderat dla Zarządu Miejskiego. Wniosek ob. Wachowicza przechodzi przy wstrzymaniu się jednej osoby od głosu.

Rezolucja w sprawie mordów politycznych przechodzi jednogłośnie:

REZOLUCJA: „Reakcja Polska, przedstawiciele interesów obszarników i baronów kartelowych, pogrobowcy rządów sanacyjnych nie składają broni, terrorem i sabotażem, skrytobójczymi mordami i próbami rozpalenia walk bratobójczych starają się osłabić władzę demokracji, poderwać jej wysiłki nad odbudową kraju.

Miejska Rada Narodowa stwierdza:

1) że reakcja polska kontynuuje swą antynarodową i antypaństwową politykę przez próby naruszenia porządku i praworządności odbudowywującej się Ojczyzny przez próby złamania aparatu gospodarczego Państwa, wygłodzenia miast, osłabienia siły zbrojnej państwa;

2) że reakcja polska stała się ośrodkiem antysowieckiej propagandy, zmierzającej do rozpalenia nowej wojny światowej, która nieuniknienie przyniosłaby zagładę naszej niepodległości i doprowadziła kraj do ostatecznej ruiny;

3) że skrytobójcze mordy na działaczach demokratycznych oraz oficerach i żołnierzach Wojska Polskiego i Armii Czerwonej a szczególnie mord 195 obywateli wsi Wierzchowiny świadczą o całko-

witym zwyrodnieniu i wewnętrznym rozkładzie reakcyjnych band i stoczeniu się ich działalności do bandytyzmu politycznego.

Miejska Rada Narodowa apeluje do Rządu o przedsięwzięcie zdecydowanych kroków i ukaranie tych wszystkich, którzy nie usłuchają wezwania Rządu do złożenia broni i przystąpienia do pracy nad odbudową Ojczyzny — a kontynuują swą antynarodową i antypaństwową działalność“.

W sprawie rezolucji odnośnie Zaolzia głos zabierają: Prez. Mijał, ob. Wachowicz i Ławnik Badzian.. Ten ostatni uważa że ostateczną redakcję tej rezolucji należy powierzyć Prezydium M.R.N. w składzie ob. ob.: Przewodniczącego J. St. Hanemana, radnych Litwina i Wachowicza oraz Wiceprezydenta Gallasa. Rezolucja ta w ostatecznej swej redakcji została podana w pierwszej części niniejszego protokołu.

W sprawie powołania Komisji Teatralnej w składzie 5-cio osobowym: Przewodniczącego Ławnika Wydziału Kultury i Sztuki oraz 4-ch radnych zdecydowano jednogłośnie do Komisji tej powołać ob. radnych Domagałową Aleksandrę, Wachowicza Henryka, Litwina Aleksandra, Janasa Józefa i Wójcikiewicza Jana.

Odnośnie kwestii pobudzenia opieszających lub uchylających się od pracy w związku z koniecznością wzmożenia produkcji jako nieodzownego czynnika w odbudowie państwa M.R.N. podejmuje następującą rezolucję:

REZOLUCJA: „Miejska Rada Narodowa na swym 9 Plenarnym Posiedzeniu w dniach 18 i 19 czerwca r. b. zgodnie z wnioskiem zebrań Rad Zakładowych Przemysłu Łódzkiego z dnia 9.VI.45 r., stwierdza:

1) Przemysł m. Łodzi, a w szczególności przemysł włókienniczy nie był w stanie wykonać planu produkcji w m-cu maju między innymi z powodu braku 17 tys. robotników; wskutek tego wyprodukowano jedynie 3.600.000 m. wyrobów włókienniczych, miast planowych 8.100.000 metrów.

2) Aby wykonać plan produkcji towarów włókienniczych w m-cu czerwcu, musi natychmiast przystąpić do pracy 21 tys. robotników; musi ponadto być zapewniony stały, regularny wzrost ilości zatrudnionych w następujących miesiącach b. r.

3) Przymusowe bezrobocie zostało w Łodzi w ciągu 5 m-cy władzy demokratycznej zasadniczo zlikwidowane, a przemysł odczuwa poważny brak sił robotniczych.

W związku z powyższym Miejska Rada Narodowa, uważając za swój obowiązek pomóc przemysłowi w akcji werbunku robotników spośród niepracującej ludności miasta i zgodnie z wnioskiem zebrań Rad Zakładowych Przemysłu Łódzkiego, postanawia:

1) zobowiązać Zarząd Miejski do podjęcia natychmiastowych

kroków w celu skierowania do pracy w przemyśle pozostałej ilości zarejestrowanych w Biurze Pośrednictwa Pracy bezrobotnych.

Akcję tę zakończyć 30 b. m.

2) zobowiązać Zarząd Miejski do złożenia w Ministerstwie Aprobizacji wniosku o zaprzestanie wydawania kart żywnościowych zarejestrowanym w Biurze Pośrednictwa Pracy bezrobotnym celowo uchylającym się od pracy;

3) M.R.N. zatwierdza podjęte przez Zarz. Miejski kroki w Ministerstwie Administracji Publicznej, które umożliwiłyby przedsięwzięcie zdecydowanych kroków w celu pozbawienia prawa do zamieszkiwania w Łodzi spekulantów i zdolnych, a złośliwie uchylających się od pracy osób; mieszkania wskazanych osób należy przekazywać Komisjom Mieszkaniowym, które winny uwzględnić w pierwszym rzędzie przydział lokali dla robotników pracujących, na wniosek Rad Zakładowych i instytucji;

4) zobowiązać Zarząd Miejski do przeprowadzenia ścisłej rejestracji niepracującej ludności w celu skierowania jej do pracy, zgodnie z ustawą o osobistych świadczeniach z kwietnia 1939 r.

5) wezwać Obwodowe Komitety Lokatorskie do współdziałania w tej akcji i wskazywania mieszkań osób uchylających się od pracy“.

Pod obrady wchodzi 6-ty punkt porządku dziennego: „Wybór kandydatów na 3-ch starostów grodzkich Wojewódzkiego m. Łodzi uchwalony jednogłośnie:

U c h w a ł a nr 60:

„Miejska Rada Narodowa w Łodzi zgodnie z art. 7 Dekretu P.K.W.N. z dnia 21 sierpnia 1944 r. o trybie powołania władz administracji ogólnej I i II instancji wysuwa następujące kandydatury na:

- 1) Starostę Grodzkiego Śródmiejsko-Łódzkiego ob. Walasika Czesława z ramienia Polskiej Partii Socjalistycznej.
- 2) Starostę Grodzkiego Północno-Łódzkiego ob. Rudnickiego Romualda z ramienia stronnictwa Demokratycznego.
- 3) Kandydat na stanowisko Starosty Grodzkiego Południowo-Łódzkiego

zostanie podany po porozumieniu Komisji Międzypartyjnej z Prezydium Miejskiej Rady Narodowej w przeciągu 10-ciu dni.

Poczem Przewodniczący odczytuje rezolucję Prezydium M.R.N.

REZOLUCJA. W związku z poleceniem Ministra Administracji Publicznej dotyczącego pełnienia przez Prezydenta Miasta Łodzi funkcji Władzy Administracyjnej II Instancji, oraz powołania trzech Starostw Grodzkich jako wykonywujących władzę I Instancji — Miejska Rada Narodowa w Łodzi zwraca się do Rządu Tymczasowego R. P. o przyspieszenie wydania następujących dekretów:

- 1) Dekretu o rozszerzeniu granic m. Łodzi zgodnie z przedstawionym Ministerstwu Administracji Publicznej projektem Zarządu Miejskiego w Łodzi.

2) Dekretu o utworzeniu Województwa Grodzkiego Łódzkiego i podziale tegoż na trzy starostwa grodzkie:

- a) Starostwo Grodzkie Śródmiejsko-Łódzkie
- b) Starostwo Grodzkie Północno-Łódzkie
- c) Starostwo Grodzkie Południowo-Łódzkie

Powyższa rezolucja zostaje przyjęta jednogłośnie.

W sprawie podwyższenia kwoty minimalnego zaopatrzenia emerytalnego głos zabiera ob. Wachowicz, Wiceprezydent Duniak i ławnik Wasiak. Powzięto jednogłośnie uchwałę z dezyderatem, że: „Kandydaci na emeryturę poniżej 60-ciu lat muszą przejść przez Komisję Lekarską“.

U c h w a ł a nr 61:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Kolegium Nr 88 z dnia 9 czerwca 1945 r. postanawia ustalić na zł. 500, miesięcznie kwotę minimalnego zaopatrzenia emerytalnego pracowników Zarządu Miejskiego w Łodzi, przewidziana w § 41 Przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników Zarządu Miejskiego w Łodzi i ich rodzin zatwierdzonych uchwałą Rady Miejskiej Nr 5 z dnia 16 czerwca 1932 r.

Sprawę przyznania ob. Jadwidze Hillerowej, żonie zaginionego, zasłużonego art. malarza Karola Hillera, zaopatrzenia z funduszków miejskich referuje ob. radny W. Kaczmarek, zaznaczając, że zaginiony artysta był szeroko znaną osobistością na terenie Łodzi, jako pedagog i jako nieprzeciętnej miary człowiek, poza tym referenta wiązały z zaginionym więzy koleżeństwa partyjnego, bowiem artysta był w swoim czasie Wiceprezesem Stronnictwa Demokratycznego. Ob. radny Wachowicz popierając wywody radnego Kaczmarka, stwierdza, że nawet same superlatywy, o Hillerze będą zaledwie bladym obliczem tego, czym był ten człowiek dla Łodzi; radny wnosi o podwyższenie zaopatrzenia do zł. 1.000 (tysiąca) M.R.N. przychyła się do tych wniosków i podejmuje jednogłośnie:

U c h w a ł a nr 62:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Kolegium Zarządu Miejskiego Nr 59 z dnia 30 maja 1945 roku, zdecydowała przyznać ob. Jadwidze Hillerowej, żonie zaginionego, zasłużonego artysty-malarza — Karola Hillera, zaopatrzenie z funduszków miejskich w wysokości zł. 1.000 (jeden tysiąc) miesięcznie“.

Radny ob. E. Andrzejak referuje sprawę zatwierdzenia przepisów miejscowych o opłatach za czynności wykonywane przez Zarząd Miejski w Łodzi przy wydawaniu pozwoleń na roboty budowlane i na użytkowanie budynków, poczem Plenum uchwała jednogłośnie:

U c h w a ł a nr 63:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Kolegium Zarządu Miejskiego Nr 50 z dnia 24 maja 1945 r. postanawia zatwierdzić Przepisy miejscowe o opłatach za czynności, wykonywane przez Zarząd Miejski m. Łodzi przy wydawaniu pozwoleń na roboty budowlane i na użytkowanie budynków“.

Odnośnie preliminarza budżetowego za m-c czerwiec 1945 r. głos zabiera ob. J. St. Haneman, podkreślając, że prawdopodobnie będzie to ostatni preliminarz za okres miesięczny, następny preliminarz będzie obejmował okres 9 miesięczny, który to budżet jest obecnie w opracowaniu. W dyskusji głos zabierają ob. ob. Gricuk, Wachowicz i Prezydent Miasta. Jeszcze w związku z budżetem ob. radny Wachowicz porusza sprawę teatru, na co replikuje mu ob. Prezydent Mijał i Wiceprezydent E. Ajnenkiel. Po dyskusji plenum jednogłośnie budżet zatwierdza.

U c h w a ł a nr 64:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Komisji Finansowo-Budżetowej z dnia 12.VI.45 r. postanawia przyjąć preliminarz budżetu zwyczajnego Zarządu Miejskiego w Łodzi za m-c czerwiec 1945 r. zamykający się:

w dochodach kwotą zł.	7.825.154.—
w wydatkach „ „	26.378.449.—“

W sprawie diet (żetonów) dla członków Rady, biorących udział w posiedzeniach komisji oprócz referenta ob. K. Przybył-Stalskiego, głos zabierają ob. ob. radni: Gricuk, Andrzejak i Prezydent Mijał, poczem Plenum podejmuje jednogłośnie uchwałę następującą:

U c h w a ł a nr 65:

„Opierając się na propozycji Prezydium M.R.N. Rada postanawia przyznać członkom, biorącym udział w posiedzeniach wyłonionych przez Radę Komisji, diety (żetony) w wysokości po zł. 50.— (pięćdziesiąt zł.) za każde posiedzenie“.

Zgodnie z punktem 12 porządku dziennego sprawę referuje ob. radny W. Nieśmiałek, bez dyskusji jednogłośnie uchwalono:

U c h w a ł a nr 66:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Kolegium Zarządu Miejskiego Nr 74 z dnia 9.VI.45 r. postanawia:

- 1) ustalić wysokość opłat, pobieranych w Rzeźni Miejskiej na rzecz miejskiej służby weterynaryjnej:
 - a) za 1 szt. bydła rogatego, konia lub świni na zł. 5
 - b) za 1 szt. cielęcia, owcy lub kozy „ 2

- 2) upoważnia Dyrektora Rzeźni lub Naczelnego Lekarza Weterynarii w jego zastępstwie do nadzoru nad inkasowaniem tych opłat;

- 3) wypłacać Dyrektorowi Rzeźni lub Naczelnemu Lekarzowi Weterynaryjnemu z tytułu nadzoru nad inkasem wynagrodzenie w wysokości 2% od sumy zainkasowanej“.

Sprawę wyboru 4-ch członków Rady Narodowej do Komisji do zmiany i nadawania nazw ulicom i placom po referacie ławnika B. Nowickiego jednogłośnie aprobowano w poniższej uchwale:

U c h w a ł a nr 67:

„Miejska Rada Narodowa w Łodzi postanawia powołać na członków Komisji do zmiany i nadawania nazw ulicom i placom, położonym w granicach miasta Łodzi, następujących radnych:

z ramienia Stronnictwa P.P.R. ob. Granas Romanę	„ „ „ „
„ „ „ „ Demokrat. Aletową Stanisławę	„ „ „ „ P.P.S Gricuka Sergiusza i
„ „ „ „ Ludowego Wójcikiewicza Jana“.	

Ławnik Zarządu Miejskiego L. Szymański naświetla sprawę powierzenia Wydziałowi Gospodarczemu wycieru kominów na terenie m. Łodzi. W dyskusji głos zabierają ob. ob. Andrzejak, Kaucz Badzian i Wachowicz. W konkluzji Plenum podejmuje jednogłośnie uchwałę.

U c h w a ł a nr 68:

„Miejska Rada Narodowa, opierając się na uchwale Kolegium Zarządu Miejskiego Nr 66 z dnia 30.V.45 r. postanawia zlecić Wydziałowi Gospodarczemu Zarządu Miejskiego przyjęcia sprawy wycieru kominów na terenie m. Łodzi“.

Ob. Przewodniczący J. St. Haneman zarządza półgodzinną przerwę na posiłek.

O godz. 16.15 obrady wznowiono.

Radny ob. Wachowicz Henryk prosi o głos w sprawie oświadczenia: „Imieniem Klubu P.P.S., który mam zaszczyt reprezentować zgłaszam w sprawie wyboru kandydatów na starostów grodzkich votum separatum. Motywy, dla których P.P.S. nie głosowałoby na starostę w osobie ob. Wacława Łazuchiewicza, złożymy w ciągu 7 dni i prosimy Prezydenta Miasta o wstrzymanie nominacji“.

Sprawę zatwierdzenia statutu organizacyjnego Przedsiębiorstwa Miejskiego pod nazwą: „Miejskie Zakłady Handlowe w Łodzi“ referuje ob. Ławnik Badzian. Ob. Henryk Wachowicz prosi o zdjęcie tej sprawy spod obrad do przyszłego posiedzenia M.R.N. Wniosek radnego Wachowicza popiera Prezydent Mijał. Jednogłośnie postanowiono zdjąć p. 15 z porządku dziennego.

Ob. radny E. Andrzejak wnosi o zdjęcie z porządku dziennego

punktu, omawiającego sprawę ustalenia ceny gazu i produktów ubocznych. Ob. ławnik Badzian prosi jednak o rozpatrzenie tej sprawy na najbliższym posiedzeniu Plenum. Ob. radny Wachowicz zgłasza wniosek, aby w tej kwestii wypowiedział się Dyrektor Gazowni — ob. Kowalski.

Na mównicę wchodzi Dyr. Kowalski, który w b. treściwym wywodzie zobrazował całokształt gospodarki swego resortu, wykazując braki i trudności z którymi musi walczyć gazownia, aby wzmagając się ilość abonentów zaspokoić. Prezydent Mijał zapytuje odnośnie sprawy bocznicy kolejowej i jaki tabor samochodowy byłoby, zdaniem obywatela Dyrektora konieczny dla gazowni. Ob. Wachowicz prosi o podanie jaka jest cena własna produkcji. Odpowiedzi na pytania udzielił ob. Dyr. Kowalski. Głos zabierają ob. ob. Andrzejewski i E. Andrzejak; ten ostatni przedstawia dane liczbowe odnośnie produkcji i kosztów eksploatacji gazowni. Ob. radny Stawiński „Kalkuluje się i oblicza zawsze na podstawie dochodowości danego przedsiębiorstwa. Budżety robotnicze i pracownicze chociaż w danym wypadku uważać należy za sporządzane w okresie przejściowym, tym niemniej trzeba je tak traktować, aby ich nie przeciążać świadczeniami, bowiem ci co pracują, przez swoje wysiłki wpływają na rozwój życia gospodarczego. Prezydent Mijał podkreśla, że przedsiębiorstwa, mimo wszelkich stanowisk, jakieby nie były przez poszczególnych radnych zajmowane, nie mogą być deficytowe. Prezydent uważa za wskazane, aby udała się do Warszawy do Ministerstwa Przemysłu delegacja dla naświetlenia bolączek i wysondowania o opinii czynników miarodajnych co do możliwości rozwiązania zagadnienia węglowego po możliwie jak najniższych cenach przy pierwszorzędnej jakości.

Przewodniczący poddaje wniosek ob. E. Andrzejaka w sprawie zdjęcia 16 p. porządku dziennego spod obrad pod głosowanie. Rozpatrywanie tej sprawy zdecydowano zdjąć z porządku dziennego jednogłośnie, odraczając decyzję ustalenia ceny gazu na następne plenum.

Ponieważ, odnośnie zgłoszonych w dniu 18 b. m. wniosków uchwalono ich nagłość, z tym, że będą rozpatrywane pod koniec obrad ob. Przewodniczący proponuje rozpatrzenie ich teraz. Ob. Griuk wnosi o przekazanie wniosków do Komisji.

Ob. pułk. Loga-Sowiński uważa, że kwestia sztandaru powinna być inicjatywą całego społeczeństwa łódzkiego. W sprawie oświadczenia ob. Wachowicza radny imieniem Klubu P.P.R. oświadcza, że jego frakcja wstrzymuje kandydaturę ob. Łazuchewicza do czasu otrzymania materiałów od Polskiej Partii Socjalistycznej. Stronnictwo materiały rozpatrzy i zgłosi swoje stanowisko do Prezydium M.R.N. poza tym prosi ob. Prezydenta Mijała, jako Wojewodę, aby zechciał wstrzymać swą decyzję nominacyjną na przeciąg dni 10.

Ob. Wachowicz zgłasza wniosek aby w przyszłości posiedzenia M.R.N. odbywały się w godzinach popołudniowych.

Ob. Prezydent Mijał oświadcza, że bezwzględnie do 10 dni wstrzyma przesłanie nominacji do Warszawy, ale zastrzega się co do terminu, który winien być dotrzymany. Odnośnie sprawy sztandaru Prezydent uważa, że fundacją winna się zająć Miejska Rada Narodowa, jako wyrazicielka opinii społecznej. Fundacja taka będzie równoznaczna z fundacją, którąby dopełniło całe społeczeństwo łódzkie. Prezydent sądzi, że należy te kwestie powierzyć Prezydium M.R.N. co obecni jednogłośnie uchwalają. W związku z wnioskiem ob. radnego Nieśmiałka ob. Prezydent sądzi, że Plenum powinno powziąć decyzję, któraby stworzyła podstawę do zajęcia się spokojnym i planowym rozwiązaniem budowy pomnika partyzanta.

W sprawie pomnika ob. radny E. Andrzejak wnosi o otwarcie konta specjalnego w K.K.O i bankach łódzkich, jak również listy ofiar na ten cel.

Obywatel ławnik E. Wróblewski zgłasza wniosek, aby nie projektować pomnika partyzanta, a rozszerzyć to zamierzenie budując monumentalne dzieło, któreby obrazowało całokształt martyrologii ofiar, które padły dla wielkiej wspólnej idei Wolności całej szeregi matek, dzieci i bezimiennych bohaterów.

Ob. H. Wachowicz apeluje o uchwałę, któraby była kamieniem węgielnym pod budowę pomnika partyzanta.

Ob. Nieśmiałek zgadza się jako projektodawca ze zdaniem ob. Prezydenta i ob. Wachowicza. Jednogłośnie Plenum M.R.N. postanowiło ufundować na Placu Zwycięstwa „Pomnik Partyzanta“.

O godzinie 17.30 Przewodniczący zamknął posiedzenie.

Sekretarz

(—) H. Piątkowski.

Przewodniczący

(—) J. St. Haneman

OKÓLNIK NR. 25

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejscu

Przedmiot:
Zaopatrzenie w artykuły techniczne
agend miejskich.

Podaję do wiadomości i wykonania uchwałę Nr. 51 posiedzenia Kolegium
Zarządu Miejskiego z dnia 24 maja rb.

Uchwała nr. 51.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału Technicznego z dnia 22 maja 1945 r. Kolegium postanawia:

- 1) zmienić dotychczasową nazwę Oddziału Techniczno-Gospodarczego na Oddział Zakupu i Zaopatrywania;
- 2) upoważnić Wydział Techniczny do zakupu wszelkich materiałów i artykułów technicznych i zaopatrywania w nie wszystkie agendy Zarządu Miejskiego za wyjątkiem przedsiębiorstw miejskich (Kanalizacja, Gazownia itp.);
- 3) wezwać wszystkie Wydziały, Biura i Urzędy do składania Wydziałowi Technicznemu zamówień na materiały i artykuły techniczne w granicach preliminowanych sum w budżecie na rok 1945/46;
- 4) przeznaczyć na zakup materiałów i artykułów technicznych kwotę zł. 500.000.—, należną Wydziałowi Technicznemu za dotychczas sprzedane materiały;
- 5) przyjąć do wiadomości, że Wydział Techniczny będzie doliczał do cen na materiały, które przechodzić będą przez magazyn — 10%, a do materiałów, przechodzących bezpośrednio do odbiorców — 2%.

Łódź, dnia 1 czerwca 1945 roku.

Za Prezydenta Miasta

(—) A. Ginsbert

Dyrektor Zarządu Miejskiego

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZARZĄDU MIEJSKIEGO W ŁODZI
za czas od 1 kwietnia do 30 czerwca 1945 r.

	Bilans Otwarcia na dzień 1.IV. 1945		obroty za czas od 1. IV.—31. V. 1945		Obroty w miesiącu czerwcu 1945		Ogólne obroty za czas od 1.IV.—30. VI. 1945	
	Winiem	Ma	Winiem	Ma	Winiem	Ma	Winiem	Ma
1. Kasa	1 688 598,71	—	32 343 201,53	33 556 560,44	21 737 829,86	22 164 928,91	55 769 680,10	56 721 489,8
2. Wydatki budżetowe	—	—	11 661 576,72	2 423 867,71	11 766 321,67	2 394 971,96	23 427 808,39	4 818 839,6
3. Dochody budżetowe	—	—	1 785,14	19 951 213,32	—	9 856 237,61	1 785,14	29 807 450,9
4. Zakłady i szpitale	—	—	273 165,66	491 057,64	200 721,63	379 704,61	473 887,29	870 762,2
5. Przedsiębiorstwa komunalne	—	—	370 073,33	149 669,75	193 120,17	236 264,05	563 193,50	385 933,8
6. Zobowiązania z tytułu wykonania budżetu	—	—	16 592 215,97	14 592 846,38	18 783 104,96	13 360 568,29	35 375 320,93	27 953 414,6
7. Instytucje kredytowe	120,—	—	26 951 775,—	15 600 025,—	5 768 543,93	10 561 047,06	32 720 138,93	26 161 072,0
8. Sumy przechodnie	—	—	27 031 174,34	29 124 200,24	12 891 908,50	12 359 642,07	39 926 082,84	42 316 200,6
9. Zaliczki	2 696 529,—	562 145,79	4 294 188,65	3 519 374,53	2 080 442,84	2 108 529,—	9 071 160,49	6 190 149,3
10. Dłużnicy i wierzyciele	451 555,50	451 555,50	—	—	—	—	451 555,50	451 555,5
11. Różni za gwarancje	—	—	500 000,—	500 000,—	—	—	500 000,—	—
12. Gwarancje udzielone	—	—	—	—	3 113,98	—	4 027 805,70	500 000,—
13. Straty wojenne	4 024 691,72	—	—	—	—	—	—	—
14. Fundusze miejskie skonfiskowane przez władze niemieckie	—	—	—	—	—	—	—	—
15. Niedobory i nadwyżki	—	4 024 691,72	—	119 571,51	—	3 113,98	—	4 027 805,7
16. Bilans otwarcia	8 861 494,93	8 861 494,93	129 003 222,78	8 861 494,93	73 424 221,52	73 424 221,52	211 292 939,23	211 292 939,2

OKÓLNIK NR. 26

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejsku

Przedmiot:
Podpisywanie zarządzeń rachunko-
wych.

W wyniku nieporozumień jakie powstały przy podpisywaniu dokumentów kierowanych do Wydziału Finansowego wyjaśniam, że:

1. zarządzenia rachunkowe podpisują naczelnicy Wydziałów, bez względu na wysokość sumy,
2. asygnacje rachunkowe podpisuje Prezydent Miasta i kierownik Oddziału Rachuby i Budżetu.

Łódź, dnia 4 czerwca 1945 roku.

Za Prezydenta Miasta
(—) A. Ginsbert
Dyrektor Zarządu Miejskiego

OKÓLNIK NR. 27

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejsku

Przedmiot:
Zapotrzebowanie opalu na okres zimy.

Dla zapewnienia przydziału opalu dla biur i instytucji miejskich, zachodzi konieczność podania kubatury pomieszczeń, których ogrzewanie przewidziane jest w okresie zimy.

W tym celu wszystkie Wydziały, Urzędy i Instytucje miejskie złożą Wydziałowi Gospodarczemu, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 8 czerwca rb. wykazy swych biur i agend z uwzględnieniem kubatury, zajmowanych pomieszczeń przewidzianych do ogrzewania.

Niezależnie od spraw ogrzewania należy również przewidzieć ilość opalu niezbędnego dla kuchni, stołówek itp.

Wobec tego, że spóźnienie w złożeniu zapotrzebowania może spowodować nawet odmowę przydziału opalu, proszę o dopilnowanie wyznaczonego terminu oraz złożenie wykazów.

Łódź, dnia 4 czerwca 1945 roku.

Za Prezydenta Miasta
(—) A. Ginsbert
Dyrektor Zarządu Miejskiego

OKÓLNIK NR. 28

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejsku

Przedmiot:
Preliminarz budżetowy na okres 9
miesiący. Zamknięcie budżetowe
pierwszego kwartału roku budżeto-
wego 1945/46.

Polecam wszystkim Wydziałom, Urzędom i Przedsiębiorstwom Zarządu Miejskiego złożenie w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 czerwca rb., Wydziałowi Finansowemu preliminarza budżetowego na okres 9 miesięcy tj. na czas od 1 lipca 1945 r. do 31 marca 1946 r.

Przy układaniu preliminarzy należy uwzględnić następujące zasady:

1. wydatki personalne należy ustalić zgodnie z protokołem o zaszeregowaniu, nie podając w zasadzie stanowisk nieobsadzonych (wakatów). Wydatki ściśle personalne podać w 3 pozycjach:
 - a) pobory właściwe, dod. wojenny i dod. rodzin.
 - b) dodatki funkcyjne (funkc. zasadniczy i funk. wojenny),
 - c) 15%-owy dodatek komunalny,
 O ile przewiduje się zatrudnienie sezonowe, lub niestałe, na czas wykonania określonej pracy, wydatki te należy wykazać oddzielnie. Dane uzasadniające wydatki personalne należy podać w formie tabelki, wskazującej liczbę osób w poszczególnych kategoriach plac. Wzór tabelki w załączeniu.
2. Do preliminarza każdego nowopowstałego Wydziału (Urzędu, Przedsiębiorstwa), który nie istniał w strukturze organizacyjnej Zarządu Miejskiego w roku 1939 należy dołączyć odpis uchwały, na mocy której Wydział (Urząd, Przedsiębiorstwo) został zorganizowany. Również dołączyć należy odpisy uchwał wówczas, gdy zaszła zmiana w porównaniu z rokiem 1939 w wewnętrznej strukturze Wydziału przez wydzielenie lub przydzielenie agendy.
3. Wydatki należy preliminować według cen realnych, gdyż w ten sposób tylko zostanie zachowana kardynalna zasada budżetu, to jest jego realność. Wobec tego w wypadkach, gdy przewidziana jest dostawa ze źródeł oficjalnych, należy stosować ceny przydziałowe (kontygentowe). Jeżeli nie przewiduje się otrzymania koniecznych towarów z przydziału, należy uwzględnić cenę, jaka będzie przy zakupie zaptacona. W załączeniu — wykaz cen urzędowych i rynkowych na podstawowe artykuły.
4. Obowiązuje schemat budżetu z roku 1939/40. Zestawienie należy sporządzić w formie tabelarycznej, zwartej, wg. załączonego wzoru, na papierze

kancelaryjnym, (nie na bibule) aby można było czynić poprawki. Uzasadnienia zamieszczać w aneksie, umieszczając przy pozycji odsyłacz kolejny do właściwego uzasadnienia. Dla sum przewidzieć dwie rubryki: jedną dla pozycji preliminowanych wg. cen urzędowych, drugą dla pozycji wg. cen bieżących. Obie rubryki podsumować oddzielnie, a w końcu wyprowadzić sumę łączną obu rubryk. Preliminarze należy nadesłać w 3 egzemplarzach.

W sprawie zamknięcia pierwszego kwartału roku budżetowego 1945/46.

1. Rok budżetowy 1945/46 dzieli się na dwa odrębne okresy budżetowe, z których jeden obejmuje pierwszy kwartał, tj. miesiące kwiecień, maj, czerwiec i drugi — pozostałe dziewięć miesięcy tj. czas od 1. 7. 1945 do 31. 3. 1946.
Oba te okresy są budżetowo niezależne i podlegają oddzielnym zamknięciom w sposób przewidziany dla normalnych zamknięć budżetów rocznych. Należy więc przeprowadzić rozdział wydatków w ten sposób, aby ściśle obciążały czasokres, w związku z którym zostały poniesione.
2. Dla zamknięcia okresu budżetowego pierwszego kwartału ustala się okres ulgowy do dnia 15 lipca. Do tego czasu winny być przesłane do Wydziału Finansowego wszystkie zarządzenia rachunkowe i rozrachunki, dotyczące tego okresu. Dla odróżnienia dowodów tych od dowodów, dotyczących następnego okresu, należy zarówno na specyfikacjach jak i zarządzeniach wypisać czerwonym ołówkiem „pierwszy kwartał”.
3. Niewykorzystane kredyty, dotyczące 1 kwartału wygasają z upływem 15 lipca i nie będą przenoszone na okres następny. W terminie ulgowym należy przeprowadzić rozrachunki międzywydziałowe, dokonać rozrachunków międzywydziałowych, oraz rozrachować zaliczki budżetowe.
4. Kontrolki kredytów, dotyczące obrotów pierwszego kwartału należy zamknąć, otwierając nowe konta dla kredytów okresu następnego.

Łódź, dnia 8 czerwca 1945 roku.

Za Prezydenta Miasta

(—) Kazimierz Gallas

Wiceprezydent Miasta

OKÓLNIK NR. 29

Do
Wszystkich Wydziałów,
i Urzędów Zarządu Miejskiego

w miejscu

Przedmiot:
Urządzanie zabaw i imprez w lokalach Wydziałów.

Doszło do mej wiadomości, że poszczególne Wydziały urządzają w lokalach biurowych zabawy taneczne z alkoholem.

Zwracam uwagę Kierownictwu Wydziałów, Urzędów i Instytucyj Zarządu Miejskiego na niewłaściwość tego rodzaju postępowania i zabraniam kategorycznie pod osobistą odpowiedzialnością Naczelników Wydziałów Urzędów i Instytucyj urządzania zabaw imprez na terenie lokali biurowych. Urządzenie publicznych zabaw poza terenem biur Zarządu Miejskiego wymaga mojej uprzedniej zgody.

Łódź, dnia 8 czerwca 1945 roku.

(—) Kazimierz Mijał

Prezydent Miasta

OKÓLNIK NR. 30

Do

Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Zarządu Miejskiego

w miejscu

Przedmiot:

Scentralizowanie wszelkich wpływów gotówkowych dla Gminy w Głównej Kasie Miejskiej.

Podaję do wiadomości, że do pobierania wszelkich wpływów gotówkowych, wynikających z działalności Gminy Miejskiej, powołana jest wyłącznie Główna Kasa Miejska wzgl. inne agendy wydziałowe, upoważnione specjalnie do tych czynności przez Wydział Finansowy.

W związku z tym poszczególne Wydziały i Urzędy Zarządu Miejskiego nie mają prawa otwierania w bankach lub Komunalnej Kasie Oszczędności oddzielnych kont, a muszą wszelkie wpłaty odprowadzać na ogólne konto bankowe, otwarte i wyznaczone przez Wydział Finansowy.

Konto Nr. 23 w Komunalnej Kasie Oszczędności m. Łodzi, otwarte dla wpłaty grzywien, wymierzanych w postępowaniu karno - administracyjnym, zostaje nadal utrzymane z tym, że dysponowanie wpływami z tego konta należy do Wydziału Finansowego, któremu Komunalna Kasa Oszczędności podawać będzie każdorazowo stan wymienionego konta.

Zarządzenie niniejsze należy podać do wiadomości zainteresowanych pracowników.

Winni niestosowania się do zarządzenia pociągani będą do odpowiedzialności służbowej.

Łódź, dnia 8 czerwca 1945 roku.

Prezydent Miasta

(—) Kazimierz Mijał

OKÓLNIK NR. 31

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejsku

P r z e d m i o t :

Cofnięcie dodatków ekonomicznych.

Na podstawie dowodów, złożonych przez pracowników, w myśl pisma okólnego Nr. 20 z dnia 23 marca br. stwierdzających prawo do otrzymania dodatku rodzinnego, Zarząd Miejski przyznał dodatki rodzinne w wysokości zł. 100.— dla każdego członka rodziny.

Stwierdzono, że żony niektórych pracowników miejskich, w czasie okupacji niemieckiej przyjeły wraz z dziećmi t.zw. „Volksliste“ i tym samym wyłączyły się ze społeczeństwa polskiego, przeto dodatek rodzinny na wymienionych członków rodziny im nie przysługuje.

W związku z powyższym, wzywam wszystkich pracowników miejskich, których żony względnie dzieci posiadały „Volksliste“ do zameldowania o tym w Wydziale Prezydialnym w terminie do dnia 20 czerwca 1945 roku.

Niezastosowanie się do powyższego będzie uważane za nadużycie i pociągnie za sobą konsekwencje służbowe.

Łódź, dnia 8 czerwca 1945 roku.

Prezydent Miasta Łodzi

(—) Kazimierz Mijał

OKÓLNIK NR. 32

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejsku

P r z e d m i o t :

Wjazd do Gdańska

W związku z powrotem do Macierzy prastarej ziemi pomorskiej z portem i miastem Gdańskiem, zrodziła się potrzeba jak najszybszego zorganizowania na tych terenach polskiego życia i administracji.

W tym celu konieczne jest osadzenie na tych obszarach ludzi pragnących tam tworzyć nowe życie i gruntować polskość.

Zarząd Miejski w Łodzi, chcąc przyczynić się do usprawnienia zaludnienia tych terenów, organizuje specjalny transport pragnących się tam osiedlić.

Transport ten wyruszy za 3 tygodnie do Gdańska.

Wzywam przeto pracowników miejskich — fachowców wszelkich gałęzi pracy do zgłaszania się wraz z rodzinami na wjazd.

Zapisy przyjmuje Wydział Przesiedleńczy. Wyjeżdżający mają zapewnione:

1) przydział mieszkania,

- 2) pracę w Zarządzie Miejskim w Gdańsku z awansem na stanowiska kierownicze,
 - 3) suchy prowiant na 10 dni.
- Zorganizowanie aprowizacji w dalszym okresie odbędzie się przy wydajnej pomocy władz państwowych.

Łódź, dnia 15 czerwca 1945 roku.

Prezydent Miasta

(—) Kazimierz Mijał

OKÓLNIK NR. 33

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejsku

P r z e d m i o t :

Angażowanie nowych pracowników.

Zdarza się często, że naczelnicy Wydziałów i Urzędów Zarządu Miejskiego angażują samowolnie podległy im personel.

Oddział Personalny dowiadyuje się o tym z wielotygodniowym opóźnieniem i to przeważnie wtedy, gdy dany pracownik zażąda wynagrodzenia za swoją pracę.

Tego rodzaju postępowanie nie tylko, że ogranicza moją rolę jako przełożonego Zarządu Miejskiego, ale również wprowadza chaos i utrudnia urzędowanie.

W związku z tym zaznaczam, iż zaangażowań takich więcej akceptować nie będę, a tym samym Oddział Personalny nie będzie pracownikom tym asygnował poborów.

Równocześnie przypominam, że wszelkie awansowania i przesuwania pracowników miejskich do wyższych stopni służbowych należą również do mojej wyłącznej kompetencji i każda w tym kierunku samowola będzie jak najsurowiej karana.

Łódź, dnia 18 czerwca 1945 roku.

Prezydent Miasta

(—) Kazimierz Mijał

OKÓLNIK NR. 34

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
oraz do Wydziału Administracyjnego
do Starostwa Grodzkiego Śródmiejsko-Łódzkiego
w miejsku.

P r z e d m i o t :

Sprawy organizacyjne.

Podaję do wiadomości, iż uchwałą Kolegium Zarządu Miejskiego Nr. 101 z dnia 21 czerwca 1945 roku zdecydowano:

1. przemianować Referat Organizacyjny w Wydziale Prezydialnym na Oddział Organizacyjny.
2. zlikwidować w Wydziale Prezydialnym Oddział Karno — Administracyjny i przekazać wykonywane przezeń czynności Starostwu Grodzkiemu Śródmiejsko - Łódzkiemu.

W związku z tym Wydziały: Podatkowy i Przemysłowy w sprawach nakładania kar, wynikających z przepisów podatkowych i prawa przemysłowego, kierować będą odpowiednie doniesienia do wymienionego Starostwa, którego lokal mieści się przy ul. Piotrkowskiej 100,

3. przenieść organizacyjnie Oddział Wychowania Fizycznego z Wydziału Prezydialnego do Wydziału Zdrowia Publicznego.

Przeniesienie Oddziału nastąpi z dniem 1 lipca rb., do którego to terminu Wydział Zdrowia Publicznego przygotowuje dla Oddziału Wychowania Fizycznego odpowiednie pomieszczenie.

Okólnik niniejszy należy podać do wiadomości zainteresowanych pracowników.

Łódź, dnia 22 czerwca 1945 roku.

Wiceprezydent Miasta

(—) Stanisław Duniak

OKÓLNIK NR. 35

Przedmiot:
Sprawy organizacyjne.

Podaję do wiadomości, że:

1. uchwałą Prezydium Zarządu Miejskiego Nr. 106 z dnia 20 czerwca rb. powołane zostało do życia Miejskie Biuro Przesiedleńcze, jako czasowa instytucja dla przeprowadzenia akcji przesiedlenia 50.000 mieszkańców m. Łodzi do Gdańska.

Biuro Przesiedleńcze mieści się w lokalu przy ul. Piotrkowskiej Nr. 104, poprzeczna oficyna, I piętro — (tel. Nr. 280-40, wewn. 38-39).

2. uchwałą Kolegium Zarządu Miejskiego Nr. 121 z dnia 28 czerwca rb. Liga Obrony Powietrznej m. Łodzi i okolic została zlikwidowana jako samodzielna agenda, zaś funkcje tejże przejął Wydział Wojskowy, powołując do tego celu Oddział Obrony Biernej.

Okólnik niniejszy należy podać do wiadomości zainteresowanych pracowników.

Otrzymują: wszystkie wydziały administracyjne i przedsiębiorstwa miejskie.

Łódź, dnia 2 lipca 1945 roku.

Prezydent Miasta

(—) Kazimierz Mijał

OKÓLNIK NR. 36

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejsku

Przedmiot:
Sprawozdania z działalności Zarządu
Miejskiego.

Okólnikiem Nr. 10 z dnia 23 marca 1945 roku unormowana została sprawa nadsyłania sprawozdań miesięcznych. Z uwagi na to, że przeważająca część tych sprawozdań redagowana jest chaotycznie i przeladowana nieistotnymi szczegółami, jak również ze względu na nieprzestrzeganie terminów ich nadsyłania, zmuszony jestem powrócić jeszcze raz do tej kwestii, nadmienając:

- 1) termin (do dnia 5-go każdego miesiąca za ubiegły okres miesięczny) winien być bezwzględnie zachowany; jest to konieczne, gdyż sprawozdania te służą jako materiał do moich sprawozdań miesięcznych, wygłaszanych w połowie każdego miesiąca przed Miejską Radą Narodową; służą one również do sporządzania sprawozdań moich jako Wojewody Grodzkiego dla Ministerstwa Administracji Publicznej;
- 2) sprawozdania miesięczne winny być redagowane zwięźle, nie zawierać jednak jedynie suchych oderwanych informacji i danych statystycznych; winno być w takim sprawozdaniu uwidocznione to, co w swoim pozytywnym i negatywnym oddziaływaniu posiada istotne znaczenie dla dalszej społecznej, gospodarczej i kulturalnej rozbudowy nie tylko naszego miasta, jako całości, lecz i państwa; szczególnie winien być podkreślony wpływ działalności agendy miejskiej na społeczeństwo Łódzkie i jego reakcję na wszelkie zasadnicze poczynania administracji; każde sprawozdanie winno wskazywać bez ogródek na poważniejsze i istotne niedociągnięcia, jak również zawierać wskazówki, jak możnaby dokonać ulepszeń czy zaradzić niedomaganiom;
- 3) do niniejszego okólnika załączone będą dla poszczególnych agend miejskich krótkie uwagi, wyjaśniające, jakie kwestie w sprawozdaniu winny być w pierwszym rzędzie omawiane.

Łódź, dnia 3 lipca 1945 roku.

Prezydent Miasta

(—) Kazimierz Mijał

OKÓLNIK NR. 37

Do
Wszystkich Wydziałów,
Urzędów i Przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego
w miejsku.

Przedmiot:
Opuszczanie zajęć służbowych bez
usprawiedliwienia.

Coraz częściej zdarzają się wypadki, że pracownicy miejscy opuszczają bez usprawiedliwienia zajęcia służbowe.

Ponieważ tego rodzaju postępowanie nie tylko że wpływa ujemnie na wydajność pracy i naraża Zarząd Miejski na znaczne straty, ale również świadczy o lekceważeniu obowiązków służbowych przez dane osoby zawiadamiam, iż począwszy od dnia 1. 7. 45 r. każda nieobecność nieusprawiedliwiona ponad 3 dni będzie potrącana z pęborów. Pracownicy, którzy w ciągu miesiąca opuszczą bez usprawiedliwienia więcej niż 10 dni będą zwalniani, bez odszkodowania ze służby miejskiej.

W związku z powyższym zarządzam, aby Wydziały nadsyłały do Oddziału Personalnego w nieprzekraczalnym terminie do dnia 5-go każdego miesiąca wykazy pracowników, którzy w miesiącu ubiegłym opuszczali bez usprawiedliwienia zajęć służbowe.

Wykazy te należy sporządzać oddzielnie dla pracowników, którzy opuścili od 1 do 10 dni i oddzielnie dla tych, którzy opuścili ponad 10 dni.

Zaznaczam, że wykazy te należy nadsyłać niezależnie od raportu nieobecności. Za należyte wykonywanie powyższego całkowitą odpowiedzialność ponoszą naczelnicy Wydziałów i Urzędów Zarządu Miejskiego.

Łódź, dnia 3 lipca 1945 roku,

Prezydent Miasta

(—) Kazimierz Mijał

OKÓLNİK NR. 38

Przedmiot:

Urlopy wypoczynkowe w 1945 roku.

Podaję do wiadomości wszystkim pracownikom miejskim, iż w roku bieżącym urlopy wypoczynkowe udzielane będą w następującym stosunku:

Po upływie	6-mies.	okresu nieprzerwanej pracy w Z. M.	— 2 tyg.
„	„	1-roczn.	„ „ „ — 1 mies.
„	„	10-letniego	„ „ „ — 5 tyg.
„	„	20-letniego	„ „ „ — 6 „

Okres urlopowy rozpocznie się dnia 1 sierpnia i trwać będzie do dnia 31 grudnia 1945 roku.

W związku z powyższym naczelnicy wydziałów sporządzą dla podległego im personelu, oddzielnie dla urzędników i oddzielnie dla niższych funkcjonariuszów, plany urlopów i prześlą je w terminie **do dnia 23. 7. rb.** do Oddziału Personalnego.

Przy układaniu planów urlopów należy w miarę możliwości uwzględnić terminy, proponowane przez samych pracowników.

Z uwagi na spóźniony, w roku bieżącym, termin rozpoczęcia urlopów zezwalam, z zastrzeżeniem, iż tok pracy na tym nie ucierpi, na jednoczesne korzystanie z urlopu do 30% ogólnej liczby pracowników odnośnych wydziałów.

Naczelnicy wydziałów wzgl. kierownicy oddziałów, pod których kierownictwem układa się plan urlopów są osobiście odpowiedzialni za normalne funkcjonowanie biur, im podległych.

Wszelkie skargi na niedomagania wydziałów w czasie urlopowym będą składane na ich osobistą odpowiedzialność. Poza tym przy sporządzaniu planów urlopów

należy przestrzegać zasad, zawartych w przepisach o udzielaniu urlopów pracownikom Zarządu Miejskiego (uchwała Rady Miejskiej Nr. III z dn. 29. 1. 25 r. i Nr. IX z dn. 29. 3. 28).

Dla zorientowania przy obliczaniu lat pracy i ustalaniu długości urlopów wyjaśniam co następuje:

- 1) pracowników, którzy zajmowane w Zarządzie Miejskim stanowisko opuścili z powodu okupacji, a po odzyskaniu niepodległości przystąpili do pracy przed dniem 11. 4. 45 r., należy uważać za pracujących bez przerwy,
- 2) przerwę w pracy, spowodowaną korzystaniem z urlopu bezpłatnego, należy z czasokresu, uprawniającego do urlopu odliczyć;
- 3) liczbę lat, która decyduje o długości urlopu, trzeba mieć ukończoną, przed datą rozpoczęcia urlopu;
- 4) pracownikom, którym został udzielony urlop na poczet dorocznego, należy ilość wykorzystanych dni potrącić z ogólnej długości urlopu.

Urlopy niewykorzystane w terminie, przewidziane planem na inny okres przesuwane nie będą, jak również nie będą za nie wypłacane ekwiwalenty pieniężne.

Jednocześnie zawiadamiam, iż w okresie urlopów wypoczynkowych, tj. do dnia 30. 12. br. wstrzymuję udzielania urlopów okolicznościowych. Wyjątek stanowią jedynie urlopy z powodu ślubu własnego lub z powodu śmierci członka rodziny.

Oдноśnie robotników, zatrudnionych w Zarządzie Miejskim, to do czasu zawarcia z nimi nowej umowy zbiorowej, należy udzielać urlopów na zasadach, stosowanych do września 1939 roku.

W sprawie wzorów planów urlopów oraz szczegółowych informacji o sposobie ich sporządzania należy zwracać się do ob. Szuberta — Oddział Personalny, pokój 122.

Łódź, dnia 12 lipca 1945 roku.

Prezydent Miasta

(—) Kazimierz Mijał

Otrzymują: wszystkie Wydziały, Urzędy i Przedsiębiorstwa Zarządu Miejskiego

OKÓLNİK NR. 39

Przedmiot:

Sprawy organizacyjne.

Podaję do wiadomości, że uchwałą Kolegium członków Zarządu Miejskiego Nr. 131 z dnia 12 lipca rb. powołane zostały do życia **jako agendy miejskie:**

1. Wydział Administracyjny,
2. Starostwa Grodzkie:
 - Śródmiejsko - Łódzkie,
 - Północno - Łódzkie,
 - Południowo - Łódzkie.

Wydział Administracyjny jest organem wykonawczym Prezydenta Miasta, jako Wojewody Grodzkiego, i załatwiać będzie sprawy wyłącznie z zakresu administracji ogólnej.

Wydział Administracyjny otrzymuje kolejną numerację XX, jako cechę wydziałową. Mieści się on w lokalu przy ul. Piotrkowskiej 104 — lewa oficyna, I piętro.

Starostwa grodzkie wykonywać będą czynności władzy administracji ogólnej I instancji w zasięgu terenowym, ustalonym dla starostw przez specjalne przepisy.

Ponieważ Wydziały Zarządu Miejskiego przy obecnym podziale czynności wykonywać będą funkcje władzy administracyjnej II instancji, przeto starostwa grodzkie przejmą od wydziałów Zarządu Miejskiego niektóre czynności, wchodzące w zakres działania samorządu terytorialnego i będą załatwiać je jako organa I instancji.

W związku z tym proszę naczelników wydziałów i urzędów Zarządu Miejskiego o zgłoszenie w terminie do dnia 1 sierpnia rb. Wydziałowi Prezydzalnemu — Oddział Organizacyjny — umotywowanych wniosków, z podaniem, jakie z czynności wydziałów należałoby — ich zdaniem — przekazać do załatwiania starostwom grodzkim. Po rozpatrzeniu złożonych wniosków i uzgodnieniu ich z Wydziałem Administracyjnym zostaną wydane odpowiednie w tej mierze zarządzenia.

Na podstawie decyzji Prezydenta Miasta Wydział Wojskowy w porozumieniu z Wydziałem Administracyjnym przekaże niezwłocznie starostom grodzkim następujące sprawy:

- a) świadczeń osobistych,
- b) przyznawania zasiłków dla rodzin osób, powołanych do wojska,
- c) obrony biernej.

Starostwa grodzkie dla załatwienia tych spraw utworzą odpowiednie referaty z tym, że sprawy obrony biernej wykonywane będą w każdym starostwie tylko przez jednego urzędnika.

Pracownicy Wydziału Wojskowego, załatwiający dotychczas czynności, przekazywane obecnie starostwom, przeniesieni zostaną do odpowiednich starostw. Wykazy tych urzędników Wydział Wojskowy prześle Oddziałowi Personalnemu.

Wobec zmian w organizacji Zarządu Miejskiego dołączam do niniejszego okólnika obecnie aktualny wykaz wydziałów, urzędów i przedsiębiorstw Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Okólnik niniejszy należy podać do wiadomości wszystkich pracowników miejskich

Łódź, dnia 17 lipca 1945 roku.

Za Prezydenta Miasta

Stanisław Duniak

Wiceprezydent Miasta

Otrzymują: wszystkie Wydziały, Urzędy i Przedsiębiorstwa Zarządu Miejskiego w Łodzi

OKÓLNİK NR. 40

Przedmiot:

Zniesienie dyżurów nocnych urzędników.

Nawiązując do punktu 3-go okólnika Nr. 17 z dnia 19 kwietnia 1945 roku znośzę niniejszym zarządzenie, dotyczące ustanowienia nocnych dyżurów urzędników miejskich.

Łódź, dnia 17 lipca 1945 roku.

Prezydent Miasta

(—) **Kazimierz Mijał**

Otrzymują: wszystkie wydziały administracyjne i przedsiębiorstwa miejskie.

O B W I E S Z C Z E N I E

Zarząd Miejski w Łodzi podaje do publicznej wiadomości statut o podatku od psów na rzecz Gminy Miejskiej Łódź, uchwalony przez Miejską Radę Narodową w dniu 27 kwietnia 1945 r., zatwierdzony przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej w trybie postępowania, przewidzianego w art. 6 Dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 23 listopada 1944 r. o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 14 z dnia 11 grudnia 1944 r., poz. 74).

Statut niniejszy obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1945 r.

S T A T U T

O PODATKU OD PSÓW NA RZECZ GMINY MIEJSKIEJ ŁÓDŹ.

Na podstawie art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 roku Nr. 62, poz. 454) — pobiera się na rzecz Gminy Miejskiej Łódź podatek od psów.

§ 1.

Przedmiotem opodatkowania są psy, utrzymywane na terenie miasta Łodzi.

§ 2.

Do uiszczenia podatku obowiązani są posiadacze psów.

Za posiadacza psa, utrzymwanego w mieszkaniu prywatnym, uważa się lokatora głównego, inną osobę tylko w tym wypadku, gdy osoba ta posiada samodzielne źródło dochodowe.

Za posiadacza psa, utrzymwanego w innych lokalach, uważa się osobę fizyczną lub prawną, zajmującą dany lokal.

Za posiadacza psa, utrzymwanego do strzeżenia obiektów gospodarczych, uważa się właściciela względnie użytkownika tych obiektów.

§ 3.

Od podatku wolne są:

- a) szczenięta, liczące mniej niż osiem tygodni, o ile przebywają łącznie z matką;
- b) pierwszy pies łańcuchowy służący do strzeżenia budynków, znajdujących się w odległości ponad 100 metrów od najbliższych położonych budynków mieszkalnych;
- c) psy, będące w posiadaniu władz państwowych i samorządowych oraz

należące do funkcjonariuszów wymienionych władz, o ile psy te są odpowiednio wykwalifikowane i utrzymywane wyłącznie dla celów służbowych;

- d) psy, będące w posiadaniu osób przebywających w m. Łodzi czasowo, jednak nie dłużej, niż cztery tygodnie, lub też przebywających w m. Łodzi czasowo dłużej, ale zamieszkałych stale w obrębie innego związku samorządowego, w którym podatek od psów jest wprowadzony;
- e) psy, stanowiące przedmiot handlu w przedsiębiorstwie sprzedaży psów — o ile przedsiębiorstwo posiada odpowiednie świadectwo przemysłowe;
- f) psy, należące do przedstawicieli państw obcych, nie będących, obywatelami Państwa Polskiego;
- g) psy — przewodniki osób, dotkniętych kalectwem lub zupełnym niedołęstwem — nie więcej, niż jeden na jedną osobę.

Zarządowi Miejskiemu przysługuje prawo w wyjątkowych wypadkach czynienia ulg, względnie zupełnego zwolnienia od opodatkowania.

§ 4.

Podatek wynosi rocznie w zależności od strefy miasta, w której pies jest utrzymywany:

a) od pierwszego psa oraz od drugiego psa łańcuchowego:

w strefie pierwszej	po zł. 100.—
w strefie drugiej	„ „ 50.—
w strefie trzeciej	„ „ 30.—

b) od następnych psów:

w strefie pierwszej	po zł. 160.—
w strefie drugiej	„ „ 100.—
w strefie trzeciej	„ „ 60.—

Do pierwszej strefy podatkowej zalicza się teren objęty ulicami:

Lutomierską od Zgierskiej do Stodolnianej, Stodolniana, Zachodnia od Stodolnianej do Ogrodowej, Ogrodowa od Zachodniej do Gdańskiej, Gdańska od Ogrodowej do Radwańskiej, Radwańska od Gdańskiej, do Piotrkowskiej, Brzeźna, Sienkiewicza od Brzeźnej do Abramowskiego, Abramowskiego, Kilińskiego od Abramowskiego do Franciszkańskiej, Franciszkańska od Kilińskiego do Brzezińskiej, Brzezińska od Franciszkańskiej do Placu Kościelnego i Placem Kościelnym.

Drugą strefę stanowi dalszy teren miasta, otaczający strefę pierwszą i objęty ulicami:

Lotniczą, Limanowskiego od Lotniczej do Piwnej, Piwna, Drewnowska od Piwnej, do Leśnej, granica posesji fabrycznej i cmentarzy od Drewnowskiej do Ogrodowej, Ogrodowa od tej granicy do Cmentarnej, Cmentarna od Ogrodowej do Jerzego, Jerzego, 11 Listopada od Jerzego do gen. Żeligowskiego, gen. Żeligowskiego, Andrzeja od gen. Żeligowskiego do Towarowej, Towarowa od Andrzeja do Kątnej, Kątna od Towarowej do Wólczańskiej, Wólczańska od Kątnej do Pabianickiej, Pabianicka od Wólczańskiej do Leonarda, Leonarda, Rzgowska od Leonarda do Nowozarzewskiej, Nowozarzewska, Kilińskiego od Nowozarzewskiej do Emilii od Kilińskiego do Przędzalnianej, Przędzalniana od Emilii do Przejazdu,

Przejazdem od Przędzalnianej do Zagajnikowej, Zagajnikowa od Przejazdu do Pomorskiej, Trębacka od Pomorskiej do Źródłowej, Źródłowa od Trębackiej do Chłodnej, Chłodna od Źródłowej do Marysińskiej, Marysińska od Chłodnej do Dworskiej, Dworska od Marysińskiej do Łagiewnickiej, Łagiewnicka od Dworskiej do Dolnej i Dolna.

Trzecią strefę stanowi teren, otaczający strefę drugą — do granic miasta.

Ulice, odcinki ulic i place graniczne należące po obu stronach do tej strefy, przy której wymieniono je wyżej jako granice.

§ 5.

Podatek płatny jest w 2 równych ratach półrocznych: w kwietniu i listopadzie.

Płatnicy, nabywający psy, podlegające opodatkowaniu po 1 kwietnia a przed 30 czerwca — winni pierwszą ratę podatku wpłacić w ciągu miesiąca po dniu nabycia.

W wypadku nabycia psa w drugim półroczu — podatek, wynoszący 50% stawki rocznej, płatny jest jednorazowo w ciągu miesiąca po dniu nabycia.

Zmiana strefy w ciągu roku podatkowego (§ 4 niniejszego statutu) nie wpływa na wymiar podatku.

§ 6.

Obowiązek podatkowy powstaje z dniem nabycia psa względnie osiągnięcia przez psa 8 tygodni — gaśnie z końcem roku, w którym nastąpiło pozbycie się psa.

Płatnicy, pozbywający się psów w ciągu pierwszego półrocza, nie są obowiązani do uiszczenia drugiej raty podatku, o ile o pozbyciu powiadomią Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego w nieprzekraczalnym terminie do dnia 15 lipca danego roku podatkowego.

Rok podatkowy pokrywa się rokiem kalendarzowym.

§ 7.

Wymiar podatku uskutecznia Zarząd Miejski na podstawie danych, zebranych drogą urzędową lub zgłoszonych przez płatników w sposób, wskazany w Przepisach wykonawczych do statutu niniejszego.

Zarządowi Miejskiemu przysługuje prawo uskuteczniania wymiaru uzupełniającego, gdy wymiar pierwotny uskuteczniiony został z winy płatnika w wysokości niewłaściwej.

§ 8.

Celem kontroli podatku właściciele i odpowiedzialni zarządzający nieruchomości obowiązani są:

- dostarczyć Zarządowi Miejskiemu coroczny wykaz osób, które w dniu 1 stycznia posiadały psy na terenie ich nieruchomości;
- powiadamiać Zarząd Miejski w ciągu miesiąca o każdym fakcie nabycia psa przez osoby w wykazie corocznym niewymienione oraz o powiększeniu się ilości psów u osób w wykazie wymienionych;
- na indywidualne wezwania Zarządu Miejskiego udzielać informacji o osobach, posiadających psy na terenie ich nieruchomości;
- wywiesić na widocznym miejscu, dostarczony przez Zarząd Miejski wyciąg ze statutu niniejszego i przepisów wykonawczych.

§ 9.

Zawiadomienie o wymiarze podatku następuje przez wyłożenie w biurze Wydziału Podatkowego Zarządu Miejskiego listy płatników ze wskazaniem ilości psów, podlegających opodatkowaniu, i przypadających kwot podatkowych oraz przez publiczne ogłoszenie o wyłożeniu, z oznaczeniem w nim terminów płatności podatku i środków prawnych.

Do ułatwienia wpłacania podatku Zarząd Miejski roześle zawiadomienia płatnicze.

W razie nieotrzymania takiego zawiadomienia, płatnicy winni zgłosić się po nie do Wydziału Podatkowego Zarządu Miejskiego w terminie od 1 do 15 kwietnia, względnie w ciągu miesiąca po nabyciu psa, jeśli to nastąpiło po 1 kwietnia.

§ 10.

Odwolania podlegają przepisom art. 48 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. z 1936 roku Nr. 62, poz. 454).

§ 11.

Nieuiszczony we właściwym terminie podatek, ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem odsetek za zwłokę, zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 8, poz. 88) oraz kosztów egzekucyjnych według postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 roku (Dz. U. R. P. Nr. 46, poz. 401). W czasie obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25-go czerwca 1932 roku o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), zmienionego częściowo rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 2 stycznia 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 24), z dnia 28-go stycznia 1934 r. (Dz. U. R. P. — r. 10, poz. 78) i z dnia 15 maja 1937 r. (Dz. U. R. P. Nr. 43, poz. 340), — koszty egzekucyjne pobierane będą według przepisów tego rozporządzenia.

Każda kwota, wpłacona po terminie płatności dobrowolnie bądź w drodze przymusowej, zarachowana zostanie w części na podatek i w części na odsetki, przypadające od kwoty, zarachowanej na podatek.

§ 12.

Wykroczenia przeciwko przepisom statutu niniejszego oraz postanowieniom, wydanych na jego podstawie Przepisów wykonawczych, podlegają karze do wysokości zł. 345,90, o ile nie będą miały zastosowania przepisy art. 62 — 65 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych.

§ 13.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Zarząd Miejski.

§ 14.

Statut niniejszy obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1945 roku po zatwierdzeniu go przez władzę nadzorczą i ogłoszeniu w Dzienniku Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Od dnia 1 kwietnia 1945 roku traci moc obowiązującą statut o podatku od psów na rzecz Gminy Miejskiej Łódź, zatwierdzony reskryptem Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 28 stycznia 1938 roku.

O B W I E S Z C Z E N I E

Zarząd Miejski w Łodzi podaje do publicznej wiadomości jednolity tekst statutu o poborze na rzecz Gminy m. Łodzi podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk, uchwalony przez Radę Miejską m. Łodzi w dniu 20 marca 1935 roku, zatwierdzony przez Urząd Wojewódzki Łódzki reskryptem L. SF. 1/4/3/35 z dnia 30 marca 1935 roku, ze zmianami wprowadzonymi Postanowieniem Tymczasowego Prezydenta Miasta Łodzi Nr. 233/R z dnia 10 września 1936 r., powziętym w zastępstwie Rady Miejskiej i zatwierdzonym przez Urząd Wojewódzki Łódzki reskryptem L. SF. 1/4/16 z dnia 6 listopada 1936 r. oraz ze zmianami wprowadzonymi Uchwałą Miejskiej Rady Narodowej Nr. 27 z dnia 27 kwietnia 1945 r., zatwierdzonej przez Prezydium Krajowej Rady Narodowej w trybie postępowania, przewidzianego przepisem art. 6 Dekretu Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z dnia 23 listopada 1944 r., o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego (Dz. U. R. P. Nr. 14 z dn. 11 grudnia 1944 r., poz. 74).

Jednolity tekst statutu obowiązuje od 1 maja 1945 r.

S T A T U T

O POBORZE NA RZECZ GMINY M. ŁODZI PODATKU OD PUBLICZNYCH ZABAW, ROZRYWEK I WIDOWISK.

Na podstawie art. 18 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 62 z 1936 r., poz. 454), wydaje się następujący statut o poborze na rzecz Gminy m. Łodzi podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.

§ 1.

Podatkowi podlegają wszystkie urządzone na terenie m. Łodzi o charakterze publicznym zabawy, przedstawienia teatralne, kinematograficzne widowiska, odczyty, produkcje słowne i muzyczne oraz wszelkie inne przedstawienia, służące celom rozrywkowym lub pokazowym.

§ 2.

1. Podatek pobiera się w formie podatku procentowego do zasadniczej ceny wykupionego biletu wstępu (podatek biletowy), w przypadkach zaś, gdy uczestnictwo w publicznych zabawach, rozrywkach lub widowiskach nie jest uzależnione od wykupienia biletów wstępu — w formie podatku ryczałtowego.

2. Podatek ryczałtowy pobiera się również obok podatku biletowego, o ile poza zasadniczą opłatą za wejście pobierane są na jakiegokolwiek dodatkowe opłaty za korzystanie z poszczególnych imprez bez wydawania biletów.

§ 3.

1. Wolne od podatku są:
 - a) amatorskie zawody sportowe, prócz zawodów konnych.
 - b) odczyty, pokazy rzeczowe, świetlne itp. o charakterze propagandy państwowej, społecznej, naukowym lub oświatowym, o ile nie posiadają cech zarobkowych,
 - c) muzea, i wystawy dzieł sztuki i zabytków nie posiadające charakteru zarobkowego.
 - d) zabawy uczniowskie, popisy szkolne, przedstawienia, koncerty, urządzone przez szkoły, jeżeli wykonawcami są uczniowie szkół lub też inni wykonawcy, występujący wyłącznie dla celów wychowawczych i jeżeli dochód przeznaczony jest na cele szkolne
 - e) przedstawienia teatralne i koncerty, urządzone dla młodzieży specjalnie w celach pedagogicznych cenach minimalnych, zatwierdzonych przez Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego,
 - f) akademie uroczyste, urządzone przez instytucje kulturalno-oświatowe i społeczne ku uczczeniu pamiątek narodowych,
 - g) kąpieliska (stawy, baseny, plaże), ślizgawki, tory saneczkowe, korty tenisowe, o ile nie jest pobierana opłata za korzystanie, bądź jeżeli najwyższa z pobieranych opłat nie przekracza 25 gr. od osoby.
 - h) imprezy, urządzone przez stowarzyszenia wyższej użyteczności, oraz uznane przez Zarząd Miejski organizacje dobroczynne lub oświatowe, o ile dochód z tych imprez przeznaczony jest wyłącznie na cele dobroczynne lub oświatowe, z góry określone.
 - i) zabawy, urządzone przez osoby pojedyncze w prywatnych mieszkaniach, oraz zabawy reprezentacyjne, urządzone przez urzędy publiczne, o ile nie są pobierane pod żadną formą opłaty za wejście, bądź za konsumpcję trunków i potraw.

Pomieszczeń klubowych i lokali stowarzyszeń nie uważa się za prywatne.
2. Prezydentowi miasta poza tym przysuguje prawo zwalniania od podatku w poszczególnych wypadkach przedstawień teatralnych, urządzanych specjalnie dla zrzesseń pracowniczych, oraz prawo zwalniania od podatku lub stosowania ulg podatkowych dla innych imprez, na specjalne uwzględnienie zasługujących.

Uprawnienie to przechodzi na kierownictwo Wydziału Podatkowego Zarządu Miejskiego odnośnie imprez, za wejście, za które nie pobiera się żadnych opłat lub gdy należność podatkowa względnie udzielana ulga podatkowa nie przekracza kwoty zł. 25.--

§ 4.

Podatek wynosi:

1. 1% od stawek gry totalizatora.
2. 10% od stawek gry, zakładów lub wygranych, przewidzianych w ust. 2 art. 18 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 62/36, poz. 454),
3. 10% opłaty za wejście:
 - a) na operę, przedstawienia dramatyczne oraz inne przedstawienia teatralne o wyższej wartości artystycznej,
 - b) na koncerty i występy solowe (gdy całość programu wypełnia jedna osoba, nie licząc akompaniamentu) o wyższej wartości artystycznej,
 - c) na odczyty, deklamacje, recytacje, pokazy, wystawy i do muzeów,
 - d) na ślizgawki, tory saneczkowe, korty tenisowe, do kąpielisk, na plaże, do ogrodów oraz za wynajem łodzi itp. o ile nie są połączone z innymi atrakcjami,
 - e) na kiermasze i zabawy,
 - f) na zabawy nietaneczne, rozrywki i widowiska, nie mające celów zarobkowych, a urządzane przez prawnie istniejące stowarzyszenia i kluby,
 - g) na zawody konne,
 - h) na panoramy, pokazy zwierząt tresowanych, menażerie itp.

Uwaga: Najniższa kwota podatku przy stawce 10% wynosi 1 grosz od biletu wstępu.

4. 15% opłaty za wejście:
 - a) na farsę, operetki, komedie muzyczne,
 - b) na zabawy na lodzie, ogrodowe, niepołączone z atrakcjami o charakterze rewiowym lub kabaretowym,
5. 30% opłaty za wejście:
 - a) na przedstawienia rewiowe (programy składane),
 - b) na rewie (pokazy) mody,
 - c) na zabawy taneczne inne zabawy, rozrywki i widowiska, niepołączone z atrakcjami o charakterze kabaretowym,
 - d) do cyrku, o ile przedstawienie nie jest połączone z walkami zapasniczymi,
 - e) do tzw. „Luna Parku“ oraz na wszelkiego rodzaju imprezy, znajdujące się na terenie tych przedsiębiorstw, jak: kolejki napowietrzne, karuzele, elektrodromy, welodromy, hipodromy, kołobiegi huśtawki, siłomierze, strzelnice, zwierzyńce, teatrzyki, cyrki, kręgielnie, gry zręcznościowe, automaty muzyczne, stereoskopowe, bilardowe, zręcznościowe, pokazy magiczne itp., o ile za korzystanie tych imprez, niezależnie od opłaty za wejście na teren przedsiębiorstwa pobierana jest oddzielna opłata,

- f) na wyścigi konne i inne imprezy, połączone z grą lub zakładami,
- g) do ujeżdżalni,
 - na szopki artystyczne, przedstawienia teatru marionetek i przedstawienia sylwestrowe, (tzw. „wesolki sylwestrowe“),
6. 50% opłaty za wejście:
 - a) na bale, maskarady, reduty i rauty,
 - b) na imprezy sportowe zawodowców,
 - c) na walki zapasnicze,
 - d) na pokazy tzw. „wybryków natury“, na magiczne seanse, spirytystyczne, hipnotyczne itp., do muzeów osobliwości.
7. 75% opłaty za wejście na przedstawienia teatrów warieté i kabaretów,
8. do wszelkich innych imprez powyższymi przepisami nieobjętych Zarząd Miejski będzie stosował taką stawkę podatkową do jakiej atrakcji te mogą być zaliczone ze względu na swój przeważający charakter.

§ 5.

Jeżeli publiczne zabawy, rozrywki i widowiska składające się z kilku części, podlegających różnym stawkom podatkowym, podatek pobiera się od całości, według stawki dla części, podlegającej najwyższemu opodatkowaniu.

§ 6.

Od biletów stałych (abonamentowych) podatek ustala się w odpowiedniej kwocie ryczałtowej za cały okres czasu, na który bilet wydano.

§ 7.

Restauracje, cukiernie, kawiarnie itp. zakłady, w których odbywają się widowiska sceniczne, kabaretowe, świeczne, produkcje muzyczne oraz dancingi, podlegają podatkowi ryczałtowemu w wysokości do zł. 25.— dziennie, jeżeli zaś czynne po godzinie 24-ej w wysokości do zł. 50.— dziennie.

§ 8.

Restauracje, cukiernie, kawiarnie itp. zakłady, posiadające dla publiczności instrumenty muzyczne, bilardy zwykłe i automatyczne oraz inne urządzenia do gry, sale tańca, stowarzyszenia i kluby, w których odbywają się gry towarzyskie (np. bilard, karty, domino itp.) podlegają podatkowi ryczałtowemu w wysokości do zł. 25.— dziennie.

§ 9.

Przedsięwzięcia o charakterze zabaw ludowych, a w szczególności karuzele, kolejki napowietrzne, elektrodromy, hipodromy, welodromy, cyklodromy, kołobiegi huśtawki, siłomierze, strzelnice, teatrzyki, cyrki, kręgielnie, gry zręcznościowe, automaty muzyczne, stereoskopowe, bilardowe, zręcznościowe, pokazy magiczne itp., podlegają podatkowi ryczałtowemu w wysokości zł. 10.— dziennie.

§ 10.

1. Wysokość podatku ryczałtowego w granicach, określonych w §§ 7, 8 i 9 niniejszego statutu, ustala komisja z udziałem rzeczoznawców, specjalnie do tego powołana przez Zarząd Miejski, po wysłuchaniu przedsiębiorcy względnie osoby urządzającej i na podstawie materiału zebranego przez delegowanych urzędników.

W wypadku niezgłoszenia się wezwanych osób zainteresowanych, bądź odmowy udzielania wyjaśnień — Komisja ustali wysokość podatku ryczałtowego tylko na podstawie posiadanego materiału.

Dla przedsiębiorstw stałych ryczałt może być ustalony w odpowiedniej kwocie miesięcznej.

2. Zmiana wysokości ryczałtu może nastąpić w każdym czasie.
3. W wypadkach nieobjętych §§ 7, 8 i 9 i gdy nie może być skutecznie ustalony wymiar podatku w postaci dodatku procentowego do zasadniczej ceny biletów wstępu — Zarząd Miejski skutecznie ustali wymiar podatku ryczałtowego po uprzednim zebraniu danych, co do frekwencji i dochodowości według zasad, jakie by należało zastosować do wymiaru podatku biletowego.

§ 11.

O wymiarze podatku ryczałtowego Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego powiadamia płatników specjalnym orzeczeniem.

§ 12.

1. Stawka podatku od publicznego wyświetlania filmów wynosi 35%; od filmów o wyższej wartości artystycznej, oświatowej lub propagandowej — 20% w wypadkach spornych decyduje Kierownictwo Wydziału Podatkowego, opierając się na opinii rzeczoznawców wydelegowanych przez Wydział Oświaty i Wydział Kultury i Sztuki Zarządu Miejskiego.
2. Przy wymiarze podatku ułamki procentów oraz ułamki groszy mniejsze od 0,5 odrzuca się, a wynoszące 0,5 i więcej zaokrągla się w górę do jedności z tym jednak, że najniższa kwota podatku od jednego biletu wstępu wynosi jeden grosz.

§ 13.

W miesiącach letnich w czasie od dnia 1 maja do dnia 31 sierpnia podatek od filmów podlega zniżce, wynoszącej piątą część podatku.

§ 14.

Zarząd Miejski, z urzędu lub na wniosek prowadzącego przedsiębiorstwo publicznego wyświetlania filmów, może podatek od publicznego wyświetlania filmów, pobierany w formie dodatku procentowego do ceny biletu wstępu, zastąpić podatkiem procentowym od obrotu albo podatkiem ryczałtowym, ustalonym za zgodą przedsiębiorcy.

§ 15.

1. Podatek miejski od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk, pobierany w formie podatku procentowego do zasadniczej ceny biletu, oblicza się od liczby wydanych biletów wstępu przy czym nie bierze się pod uwagę biletów wolnego wejścia wydanych bezpłatnie.
2. Cena podana na bilecie, służy za podstawę wymiaru podatku nawet wówczas, gdy bilet sprzedany został po cenie niższej, niż na nim oznaczona:

3. Jeżeli poza opłatą, za bilety wstępu za pobierane dodatkowe opłaty, bez uiszczenia których nie jest dopuszczalny udział w imprezie, jak np.: wykupienie programu, katalogu, kuponów bufetowych, (na konsumpcje) innego biletu lub przedmiotu itp., Zarząd Miejski może pobrać podatek od dodatkowych opłat w formie ryczałtu, bądź też doliczyć obowiązkowe dopłaty do podstawy wymiaru podatku biletowego.

O ile nie będą sprzedane bilety wstępu, wszelkie obowiązujące opłaty, nie wyłączając opłaty za przechowanie garderoby, będą wzięte pod uwagę przy ustalaniu wysokości podatku ryczałtowego.

4. Pod ceną zasadniczą rozumie się pobraną na rzecz przedsiębiorstwa względnie osoby, urządzającej imprezę, opłatę za wejście wraz z wszelkimi ustalonymi obowiązkowymi dopłatami, a nie wlicza się do niej podatku miejskiego oraz opłat, inkasowanych na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża i Funduszu Pracy.

§ 16.

Opłata za przechowanie garderoby nie będzie doliczana do podstaw opodatkowania, jeżeli nie będzie przewyższać następujących norm.

- a) 10 gr. przy cenach ostatecznych biletów wstępu, z których najwyższa nie przekracza jednego złotego,
- b) 30 gr. przy wszystkich innych cenach biletu wstępu.

§ 17.

1. Przy kasach sprzedaży biletów wejściowych winien być wywieszony na widocznym miejscu zatwierdzony i zaopatrzone pieczęcią kontroli miejskiej cennik ze wskazaniem wszystkich miejsc podług kategorii lub rodzaju oraz ze wskazaniem wszelkich obowiązkowych opłat dodatkowych.
2. Wywieszenie cennika, niezatwierdzonego przez Zarząd Miejski i niezaopatrzonego pieczęcią kontroli miejskiej, jak również dokonywanie jakichkolwiek zmian cen na cenniku zatwierdzonym jest niedopuszczalne.
3. Cena pobierana za bilet wstępu winna ściśle odpowiadać cenie uwidocznionej w cenniku za daną kategorię lub miejsce.
4. Sprzedaż biletów winna się odbywać w ten sposób, aby zarówno nabywający, jak i kontroler miejski mogli widzieć, że bilety każdorazowo są wyrwane z zeszytów.

§ 18.

1. Podatek od biletów opłacają osoby nabywające bilety wstępu za imprezę, inkasuje go zaś na rzecz Gminy — równocześnie z pobraniem opłaty za bilet przedsiębiorstwo względnie osoba urządzająca.
2. Za czynności, związane z inkasem podatku, przedsiębiorca względnie osoba urządzająca imprezę, otrzymują wynagrodzenie w wysokości 3% sum zainkasowanego podatku i wpłaconego przez nich do Kasy Miejskiej.
3. Podatek ryczałtowy opłaca przedsiębiorstwo, względnie osoba urządzająca imprezę.

4. Przy imprezach i przedsiębiorstwach stałych (o koncesjach rocznych na terenie m. Łodzi) zainkasowany podatek od biletów wstępu względnie podatek ryczałtowy winien być wpłacony do Kasy Miejskiej nie później niż w trzecim dniu po odbyciu się imprezy.
5. W razie niedotrzymania wskazanego wyżej terminu Zarząd Miejski może od przedsiębiorstw lub osób, zarządzających stale imprezy, zażądać złożenia zabezpieczenia w postaci kaucji pieniężnej albo też uiszczenia z góry całości lub części należności z tytułu przypadającego podatku
6. Przy imprezach sporadycznych wymierzony podatek od biletu wstępu względnie podatek ryczałtowy winien być wpłacony do Kasy Miejskiej z góry, bądź winno być złożone równocześnie zabezpieczenie. W wypadkach, zasługujących na uwzględnienie, Wydział Podatkowy może odstąpić od powyższej zasady.
7. W razie niezapłacenia podatku z góry i niezłożenia gwarancji, zabezpieczającej wpływ zainkasowanego podatku, Zarząd Miejski może delegować do kasy takiego przedsiębiorstwa na jego koszt swojego urzędnika do kontroli sprzedaży biletów oraz zainkasowania należnych wpływów podatkowych i opłat.
8. Wymóg złożenia kaucji lub uiszczenia z góry należnego podatku Zarząd Miejski może zastosować również w stosunku do tych płatników, którzy w dniu wejścia w życie niniejszego statutu zalegać będą w placeniu podatku od publicznych zabaw, rozrywek i widowisk.
9. Sumy podatku, wpłacone ponad normę, będą zwracane lub zaliczane na poczet innych należności podatkowych.

§ 19.

1. Za należyty pobór i terminowe uiszczenie podatku do Kasy Miejskiej ponoszą odpowiedzialność osoby, którym udzielono koncesji lub zezwolenia na urządzenie zabaw, rozrywek i widowisk, względnie osoby, które przez podpisanie odpowiedniego zgłoszenia taką odpowiedzialność na siebie przyjęły.
2. Przeciwno winnym niewpłacenia w wyznaczonym terminie do Kasy Miejskiej zainkasowanego podatku Zarząd Miejski występować będzie na drogę sądową z oskarżeniem z art. 262 K. K. 1932.

§ 20.

1. Przedsiębiorcy oraz osoby, zarządzające publiczne zabawy, rozrywki i widowiska, jak również właściciele lub dzierżawcy lokali, w których imprezy te mają się odbywać, obowiązani są najpóźniej na dwa dni przed rozpoczęciem się tychże zawiadomić o tym Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego.
2. Obowiązkowi zgłoszenia podlegają również imprezy wolne od podatku, prócz zabaw reprezentacyjnych, zarządzanych przez urzędy publiczne.
3. Przedsiębiorstwa kinematograficzne przy każdorazowej zmianie programu, najpóźniej w dniu premiery, przed rozpoczęciem 1-go seansu, winny w godzinach urzędowych przedłożyć w Wydziale Podatkowym Zarządu

Miejskiego oryginalne względnie poświadczone przez Starostwo odpisy legitymacji filmów, które mają być wyświetlane. W razie nieprzedstawienia legitymacji — odnośny film potraktowany zostanie jako nieposiadający oceny stampilowej.

W razie nadejścia do Łodzi filmu w godzinach pozaurzędowych względnie bez legitymacji, przedsiębiorstwo kinematograficzne może tego samego dnia przystąpić do wyświetlania tego filmu, o ile jest dopuszczony do publicznego wyświetlania, pod warunkiem uprzedniego złożenia w Zarządzie Miejskim w godzinach urzędowych odpowiedniej deklaracji zastępczej według formy i treści, ustalonej przez Zarząd Miejski, legitymacja zaś względnie uwierzytelniony odpis powinny być złożone najpóźniej w ciągu 3-ch dni.

§ 21.

1. Równocześnie ze zgłoszeniem urządzający publiczne zabawy, rozrywki i widowiska winny być po cenie kosztu w Zarządzie Miejskim bilety wstępu, przeznaczone do sprzedaży, a w wypadkach nieposiadania przez Zarząd Miejski odpowiednich biletów złożyć swoje, odpowiadające ściśle pod względem treści i formy ustalonemu przez Zarząd Miejski typowi.
2. Bilety przedkładane w Zarządzie Miejskim winny posiadać:
 - a) numerację ciągłą w granicach do 99,999 dla poszczególnych kategorii miejsc;
 - b) cenę ostateczną,
 a ponadto przy imprezach sporadycznych na odwrocie każdego biletu datę imprezy i pieczętkę osoby lub przedsiębiorstwa urządzającego tę imprezę.
3. Bilety winny być sprzedawane ściśle według kolejności numeracji w poszczególnych kategoriach.
4. Stosowanie ulg biletów tj. opiewających na ceny niższe normalnie obowiązujących na daną imprezę lub seans, uzależnione jest od uzyskania uprzedniej zgody Zarządu Miejskiego, który również określi najwyższy dopuszczalny procentowy stosunek sprzedanych biletów ulgowych do biletów po cenach normalnych.
5. Bilety ulgowe winny wskazywać dokładnie kategorię miejsc na jakie zostają sprzedawane. Dla każdej kategorii winny być odmienne bilety, odpowiadające warunkom, ustalonym w ustępie 1-ym niniejszego paragrafu. Bilety ulgowe mogą być sprzedawane tylko przy kasie za gotówkę.
6. Do sprzedaży dopuszczone mogą być tylko bilety, zaopatrzone znakiem kontroli miejskiej.
7. Przesprzedaż biletów wstępu może się odbywać jedynie za uprzednią zgodą Wydziału Podatkowego Zarządu Miejskiego.

Niedopuszczalna jest sprzedaż biletów bez znaku kontroli miejskiej, jak również przedsprzedaż jakichkolwiek kuponów, zaproszeń, zawiadomień, innych biletów do zmiany i biletów po cenach ulgowych.
8. Do przedsprzedaży, kiedy ważność biletów nie jest ograniczona terminem względnie programem, mogą być dopuszczone tylko bilety, od których wymierzony został podatek według najwyższej dopuszczalnej stawki.

Bilety takie winny posiadać na odwrocie (na odcinku zasadniczym i na odcinku kontroli) napis „Przedsprzedaż“ oraz datę wydania biletów.

W wypadkach kiedy ważność biletów jest ograniczona terminem względnie programem, wówczas bilety takie podlegają tej stawce podatkowej, jaka obowiązuje w terminie ich ważności względnie jaką zastosowano do danego programu. Bilety takie na odwrocie winny posiadać napis: „Ważny od dnia . . . do dnia . . .“ bądź „W dniu . . .“ lub „Ważny na . . .“ (oznaczenie imprezy) oraz datę wydania.

Bilety znajdujące się w przedsprzedaży, winny być uwidocznione w odpowiednim dniu wydania zarówno w „sprawozdaniu“ jak i „ewidencji“ sprzedaży biletów.

9. Zarząd Miejski może czynić wyjątki od powyższych wymagań dotyczących treści i formy biletów, w odniesieniu do imprez sporadycznych.

§ 22.

1. Każda osoba, urządzająca publiczną zabawę, rozrywkę lub widowisko, ma prawo do pewnej, ustalonej indywidualnie przez Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego, liczby biletów bezpłatnych jednorazowego wolnego wejścia, odpowiadających ściśle pod względem treści i formy ustalonemu przez Zarząd Miejski typowi.
2. Przedsiębiorstwa stałe, jak teatry, kinoteatry itp. mają ponadto prawo do wydawania biletów bezpłatnych wolnego wejścia tygodniowych z (kuponami), lub według uznania Wydziału Podatkowego rocznych (bez kuponów) ważnych na jeden rok, w liczbie nieprzekraczającej 10% miejsc posiadanych na widowni.
3. Miesięczna norma biletów bezpłatnych jednorazowego wolnego wejścia (jednosobowych) dla przedsiębiorstw stałych nie może przekraczać 50% liczby miejsc siedzących, posiadanych na widowni.
4. Dla imprez sporadycznych liczba biletów bezpłatnych jednorazowego wolnego wejścia ustalana jest każdorazowo przez Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego z tym zastrzeżeniem, że liczba biletów zużytych nie może przekroczyć 10% liczby biletów, sprzedanych na daną imprezę.

W wypadkach przekroczenia ustalonych norm od nadwyżki, obliczony może być podatek miejski według przepisów § 28.

- 5) Druki bezpłatnych biletów wolnego wejścia jednorazowych, tygodniowych i rocznych przedsiębiorcy otrzymać mogą w Zarządzie Miejskim za zwrotem kosztów.
6. Bilety bezpłatne wolnego wejścia mogą opiewać również „na dwie osoby“ tj. uprawniać do zajmowania 2-ch miejsc.
7. Wszelkie bilety bezpłatnego wolnego wejścia muszą być zaopatrzone w znak kontroli miejskiej.
8. Na biletach bezpłatnych wolnego wejścia winny być umieszczone przez wydającego nazwisko i adresy osób, którym bilety te zostaną wydane. Na biletach tygodniowych i rocznych nazwiska i adresy osób winny być wpi-

sane przed oznaczeniem tych biletów znakiem kontroli miejskiej Bilety roczne winny zawierać ponadto fotografię osoby, dla której bilet został wystawiony.

9. Za bilety bezpłatne wolnego wejścia nie może być pobierana żadna opłata za wejście, ani opłaty dodatkowe.
10. W wypadkach zasługujących na specjalne uwzględnienie Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego może dopuścić wyjątki do przepisów niniejszego paragrafu.

§ 23.

1. Przedsiębiorca, względnie urządzający imprezę, podlegającą podatkowi biletowemu, może zezwolić na uczestnictwo lub korzystanie z imprezy dopiero po okazaniu właściwych biletów wstępu, zaopatrzonych w znak kontroli miejskiej, przy czym bilety jednorazowe winny ulec niezwłocznemu skasowaniu przez oderwanie odcinków kontroli.
2. Wzbronione jest:
 - a) sprzedawanie kilku biletów niższej wartości wzamian jednego biletu wyższej wartości, przekazywanie biletów z oderwanymi odcinkami kontroli innej osobie, wpuszczania kilku osób za jednym biletem oraz dzielenie biletów na części;
 - b) używanie zamiast biletów wejścia zaproszeń, zawiadomień, biletów tymczasowych, kuponów itp.

Uwaga: Wydział Podatkowy w wypadkach zasługujących na specjalne uwzględnienie, może dopuścić wyjątki od przepisów powyższego ustępu.

Wszelkie nielegalne dowody wyżej wymienione będą niezwłocznie przez kontrolerów odbierane.

§ 24.

1. Wpuszczanie widzów lub korzystających z imprezy na sale dopuszczalne jest tylko przez wejście specjalne do tego przeznaczone i zaopatrzone odpowiednimi napisami.
2. W przedsiębiorstwach stałych bileterzy przy wpuszczaniu publiczności na salę winni odcinek kontroli odedrzeć od biletu, bilet całkowity zwrócić nabywcy (widzowi), odcinek zaś niezgnieciony natychmiast wrzucić do specjalnej puszkii, umieszczonej nazewnątrz przy każdym wejściu na widowni. Klucze od puszek winny się znajdować w kasie przedsiębiorstwa do dyspozycji kontrolerów, aby mogli sprawdzić ich zawartość. Liczba oderwanych i znajdujących się w puszcze odcinków winna zgadzać się z liczbą sprzedanych tego dnia biletów, uwzględniając wydatki niewykorzystania wykupionych biletów przez widzów. Administracja przedsiębiorstwa przed rozpoczęciem przedstawień w danym dniu winna opróżnić z odcinków puszkii z dnia ubiegłego.

- Niedopuszczalne jest nawet czasowo przechowywanie odcinków biletowych po kieszeniach bileterów lub innych miejscach, niż przeznaczone.
3. Personel przedsiębiorstwa, względnie osoby, organizujące imprezę, winny posiadać legitymacje, zaopatrzone znakiem kontroli miejskiej.

§ 25.

W razie naruszenia przez przedsiębiorcę względnie osobę, zarządzającą imprezę, postanowień niniejszego statutu tak, że okoliczności, miarodajnych dla obliczenia podatku, nie można z pewnością ustalić, wymiar podatku może być uskuteczniiony w ten sposób, jak gdyby wszystkie rozporządzone miejsca lub bilety zostały rozsprzedane po cenach zwykłych lub też ustalonych przez Zarząd Miejski w poszczególnym wypadku według wyższego szacunku.

O uskutecznionym wymiarze podatku Zarząd Miejski powiadamia płatnika pisemnie.

§ 26.

1. Celem przeprowadzenia kontroli poboru podatku Zarząd Miejski na miejsce odbywania się imprez deleguje specjalnie upoważnionych urzędników (kontrolerów), którzy uprawnieni są do:

- a) wkraczania o każdej porze na teren lub do lokali, gdzie odbywa się jakakolwiek impreza o charakterze publicznym,
- b) kontrolowania czynności kasowych przy sprzedaży biletów,
- c) sprawdzania wpływów kasowych i zapasów biletów w kasie,
- d) wglądu do księzek, prowadzonych przez przedsiębiorstwo,
- e) sprawdzania biletów wstępu przy wejściu do lokalu względnie miejsca, na terenie którego odbywa się impreza,
- f) dokonywania za pośrednictwem personelu obsługi kontroli biletów wejścia wśród widzów na widowni lub na terenach imprez wśród korzystających z tych imprez,
- g) dokonywania w każdym czasie pomiarów wyświetlanych filmów,
- h) przeprowadzania wszelkich czynności, mających na celu kontrolę należytego poboru podatku i opłat zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Przeprowadzenie kontroli winno się odbywać w zasadzie w obecności lub po zawiadomieniu przedsiębiorcy bądź osoby, należącej do personelu przedsiębiorstwa.

2. Dla osób, delegowanych do kontroli poboru podatków, w przedsiębiorstwach stałych winny być zarezerwowane na stałe na sali dwa miejsca wyznaczone przez Wydział Podatkowy. Miejsca te winny być zaopatrzone przez przedsiębiorstwo w tabliczki z napisami „Urzędowe — kontrola podatku”. W wypadkach gdy miejsca takie nie będą wyznaczone lub nie będą mogły być wyznaczone oraz przy imprezach sporadycznych organizator imprezy względnie przedsiębiorca obowiązany jest wystawić dwa bilety bezpłatne wolnego wstępu na każdą imprezę, przedstawienie względnie seans. Gdyby bilety takie z jakiegokolwiek powodu nie zostały wystawione, wystawi je Wydział Podatkowy ze swym podpisem i pieczęcią oraz oznaczy je napisem „urzędowy”.

Do biletów urzędowych nie mogą się odnosić żadne ograniczenia co do ważności, czynione przez dyrekcję względnie osoby organizujące imprezę.

3. Przedsiębiorca i jego personel oraz osoby, organizujące imprezy, obowiązane są udzielać kontroli podatku wszelkich wyjaśnień w sprawach pobo-

ru podatku i ściśle stosować się do wszelkich wskazówek czynionych w przedmiocie kontroli.

Na zasadzie kontrolera przedsiębiorca i jego personel obowiązani są zażądać od widza biletu okazać go kontrolerowi, lub też umożliwić bezzwłoczne dokonanie kontroli na widowni.

W razie uzasadnionej potrzeby na żądanie kontrolera przedsiębiorca lub organizator imprezy winien wezwać biletera do okazania zawartości kieszeni.

4. Właściciel przedsiębiorca obowiązany jest wywieszać w poczekalni i na sali w miejscach, wskazanych przez kontrolera podatku, wszelkie ogłoszenia dotyczące kontroli,
5. Przedsiębiorcy względnie zarządzający zabawą, rozrywką lub widowiskami obowiązani są prowadzić wykazy sprzedanych biletów, jak również przedkładać Wydziałowi Podatkowemu Zarządu Miejskiego obrachunki sprzedanych biletów według ustalonych przez Zarząd Miejski wzorów i terminów oraz przechowywać przez 30-dniowy okres wszelkie dowody, dotyczące ilości sprzedanych biletów.
6. Łącznie z obrachunkami ze sprzedanych biletów winny być przedkładane w Wydziale Podatkowym grzbiety zeszytów biletów sprzedanych, a przy imprezach sporadycznych ponadto wszystkie bilety nierozsprzedane.

Bilety zwrócone ulegną natychmiastowemu zniszczeniu po uzgodnieniu obrachunku.

7. Przedsiębiorstwa stale obowiązane są w dniu, kiedy następuje zmiana programu, powodująca zmianę stawki podatkowej, przedłożyć w Wydziale Podatkowym przed rozpoczęciem sprzedaży cały zapas posiadanych biletów oraz grzbiety księzek biletowych, całkowicie wyprzedanych, w celu odnotowania zmiany stawki podatkowej.
8. Jeżeli w ciągu dni trzech po odbytej imprezie przedsiębiorca lub osoba, zarządzająca nie zgłosi się w Wydziale Podatkowym z niesprzedanymi biletami do obrachunku, podatek będzie obliczony i pobrany w takiej wysokości, jak gdyby wszystkie bilety były sprzedane.

§ 27.

Nieuiszczony w terminie podatek ściągnięty będzie w drodze przymusowej z doliczeniem odsetek za zwłokę zgodnie z ustawą z dnia 18 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 8, poz. 88) oraz kosztów egzekucyjnych według postanowień ustawy z dnia 31 lipca 1924 r. (Dz. U. R. P. Nr. 73, poz. 721), zmienionej częściowo rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 maja 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 47, poz. 401). W czasie obowiązywania rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25 czerwca 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych (Dz. U. R. P. Nr. 62, poz. 580), zmienionego częściowo rozporządzeniami Rady Ministrów z dnia 2. 1. 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 4, poz. 24) i z dnia 28. 1. 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 10, poz. 78 — koszty egzekucyjne pobierane będą według przepisów tego rozporządzenia.

§ 28.

Od orzeczenia Zarządu Miejskiego w przedmiocie wymiaru i poboru podatku wolno w myśl art. 48 ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. — Nr. 62/36, poz. 454), odwołać się w ciągu dnia 14, licząc od dnia następnego po doręczeniu orzeczenia Urzędu Wojewódzkiego Łódzkiego za pośrednictwem Zarządu Miejskiego.

Wniesienie odwołania nie wstrzymuje obowiązku uiszczenia należności podatkowej we właściwym terminie.

§ 29.

Winni wykroczenia przeciwko przepisom niniejszego statutu oraz wydanych do niego przepisom wykonawczym podlegają karze do art. 62 — 66 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 62/36, poz. 454).

§ 30.

Przepisy wykonawcze do niniejszego statutu wyda Zarząd Miejski.

§ 31.

Statut niniejszy obowiązuje od dnia 1 maja 1945 roku po zatwierdzeniu go przez władze nadzorcze i podlegają ogłoszeniu w Dzienniku Zarządu Miejskiego w Łodzi.

STAROSTA GRODZKI
ŚRÓDMIEJSKO-ŁÓDZKI

L. AO. 9/1/45.

O B W I E S Z C Z E N I E

Na podstawie art. 13 i 14 Rozp. P. R. z dnia 24. IX. 1930 r. o postępowaniu wywłaszczeniowym (Dz. U. 86, poz. 776) podaję do publicznej wiadomości, co następuje:

Ze względów wyższej użyteczności, dla umożliwienia GAZOWNI MIEJSKIEJ korzystania z bocznic kolejowej dla zaopatrywania się w węgiel ulega na zasadzie art. 1 i 2 wyżej powołanego rozporządzenia wywłaszczenie na rzecz GMINY M. ŁODZI **nieruchomość** położona w Łodzi, przy ul. Przejazd Nr. 64, oznaczona hip. Nr. 1223 f Repert. hip. Nr. 2860.

Wywłaszczenie polegać będzie na odjęciu prawa własności nieruchomości wywłaszczonej firmie „Składy Towarowe Warrant, Sp. Akc.“ i nadanie prawa własności Gminie m. Łodzi za odszkodowaniem. Nieruchomość ulegająca wywłaszczeniu składa się z placu ogólnej powierzchni 2964,5 m. kw. o następujących wymiarach: 54 m. szerokości od ul. Przejazd, 6 m. szerokości przy styku ze zwrotnicami i 91 m. głębokości, graniczącego od zachodu ze składami węglowymi firmy „Konsorcjum“ sp. z ogr. odp., od wschodu z nieruchomością oznaczoną polic. Nr. 66 ul. Przejazd, stanowiącą własność firmy „Warrant“ i ogrodem stanowiącym własność ob. Antoniego Tworka, od północy ze składami firmy „Składy Towarowe „Warrant“ Sp. Akc. i od południa z ulicą Przejazd, oraz z budynku murowanego, parterowego o następujących wymiarach: 12,3 m. długości i 6,25 m. szer.

Jawną z wykazu hipotecznego właścicielką nieruchomości, położonej w Łodzi przy ul. Przejazd Nr. 64, oznaczonej hip. Nr. 1223 f Rep. hip. 2860, a ulegającej wywłaszczeniu jest firma „Składy Towarowe Warrant, Sp. Akc.“

Plan sytuacyjny i inne załączniki są wyłożone do przejrzania w Starostwie Grodzkim Śródmiejsko-Łódzkim przy ul. Piotrkowskiej Nr. 100, pokój 8 na okres dni 14 od dnia ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Osoby interesowane mogą w terminie powyżej wskazanym zgłaszać wnioski lub sprzeciwy, które należy wnieść na moje ręce.

Łódź, dnia 9 sierpnia 1945 roku

STAROSTA GRODZKI
(—) Cz. Wałasik

W E Z W A N I E

Stosownie do polecenia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 19. 6. 1945 r. — Zarząd Miejski w Łodzi — Wydział Opieki Społecznej — wzywa członków zarządu fundacyj z terenu miasta Łodzi, które przed 1. 9. 1939 r. znajdowały się pod kontrolą Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej do zarejestrowania fundacyj w Miejskim Wydziale Opieki Społecznej, w Łodzi, ul. Zawadzka 11, III piętro, pokój 311, w terminie do dnia 1. 9. 1945 r. w celu zabezpieczenia pozostałego po fundacjach majątku ruchomego i nieruchomego.

Niezależnie od tej rejestracji zarządy fundacyj obowiązane są porozumieć się w tym przedmiocie z Departamentem Opieki Społecznej.

Łódź, dnia 6 sierpnia 1945 roku

Za Prezydenta Miasta
(—) Stanisław Duniak
Wiceprezydent Miasta

Ogłoszenia drobne

Bajer Stanisław, zamieszkały w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 33, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Gońb Chł., zamieszkały w Łodzi przy ul. Cegielnianej 6, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi, zaświadczenie tożsamości, wydane przez Zarząd Gminy w Klimontowie (pow. Sandomierski) oraz portfel z pieniędzmi.

Hryniewicz Romuald, zamieszkały w Łodzi przy ulicy Południowej 42, zagubił kartę rejestracyjną wydaną przez Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Jaszczurski Józef, zamieszkały w Łodzi przy ul. Biegunowej 8, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi, dowód osobisty oraz patent na prowadzenie handlu.

Jońska Izabella, zamieszkała w Łodzi — Marysin, III, przy ul. Wodnej 7, zagubiła dowód osobisty (palcówkę), wydany przez niemieckie władze okupacyjne w Łodzi.

Knapczyński Kazimierz — Zbigniew, zamieszkały w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 73, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi, dokumenty osobiste oraz pieniądze.

Kraj Bronisław, zamieszkały w Łodzi przy ul. Rzgowskiej 236, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Malicki Henryk, zamieszkały w Łodzi przy ul. Suwalskiej 9, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Marosek Tadeusz, zamieszkały w Łodzi przy ul. Wapiennej 8, zagubił kartę rejestracyjną, wydaną przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi oraz świadectwo z ukończenia kursu szoferskiego.

Nowacki Bolesław, zamieszkały w Łodzi przy ul. Bandurskiego 31, zagubił dowód tożsamości konia nr. 1577, wydany przez Wydział Wojskowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Szwacki Leon, Hurtownia Włókienniczo-Galanteryjna, Łódź, ul. Piotrkowska 117, zagubił kartę rejestracyjną wydaną przez Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego w Łodzi.

Wyrzykowska Marianna, zamieszkała w Łodzi przy ul. Trenknera 50, zagubiła kartę rejestracyjną wydaną przez Wydział Podatkowy Zarządu Miejskiego w Łodzi, dowód osobisty (palcówkę), wydany przez niemieckie władze okupacyjne w Łodzi.